

Věci, které nepotřebuji, prostě nekoupím 3

Diego Ramirez Maza, guatemalský malíř

Nemožný úkol. Zelenina 8

ZE ZAHRANIČÍ

Aby nemuseli žebrať v cizině 9

TOULKY

SOBOTA - NEDĚLE 7.-8. DUBNA 2018

HALO

Český levicový deník

ROČNÍK 28
ČÍSLO 81
CENA 14 Kč

www.iHalo.cz

Ankety 2017.
Návrat v čase

Veletrh For Bike začal včera v Praze. Představí mimo jiné nové kolekce koloběžek. Zájem Čechů o koloběžky a elektrokoloběžky v posledních třech letech rychle roste. Dnes jsou na trhu koloběžky skládací, terénní, sportovní, pro mushing (jízda se psím spřežením), freestyle (pro jízdu ve skate parku) či na sjezd. V porovnání s Německem nebo Slovenskem je poptávka v ČR větší. Veletrh potrvá do zítřka. **FOTO - ČTK/Vit ŠIMÁNEK**

Jednání zkrachovala. Blíží se nové volby?

Po čtvrtěčném nočním krachu jednání mezi ANO a ČSSD o nové vládě panuje na politické scéně nejistota. Více než dříve se také mluví o předčasných volbách. KSČM oznámila, že je na ně připravena, ale chce hledat s partnery i další řešení nastalé politické krize.

Krach vyjednávání o nové vládě oznámili politici ANO a ČSSD ve středu v noci. Jednání se zadrhla na personálních otázkách. ČSSD chtěla pět ministerských křesel, mezi nimiž bude buď post ministra vnitra, nebo ministra financí. ANO, které dlouho trvalo na čtyřech vládních postech pro ČSSD, nakonec bylo ochotno pět ministerstev sociálním demokratům přepustit, ale odmítlo, aby to bylo právě vnitra nebo finance. ČSSD dostala nabídku na ministerstvo spravedlnosti, sociálních věcí, zahraničí, zemědělství a kultury. »Celé jednání bylo o tom, že ČSSD chce post ministra vnitra pro Jana Hamáčka. Nechápu obsesi ČSSD tímto postem,« řekl lídr ANO Andrej Babiš, který se tentokrát jednání osobně zúčastnil, po návratu z dovolené. »ČSSD tak zůstává v opozici,« shrnul statutární místopředseda ČSSD Jiří Zimola. Podle něj je na Babišovi, aby našel řešení patové situace.

Dohoda byla na spadnutí

Krátce před jednáním to přítom vypadalo, že finální dohoda je na spadnutí. Předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip neskrýval překvapení. »Přiznávám, že jsem neočekával, že se vše zasekne na personálních, při tak vysokém programovém průniku,« řekl Filip. KSČM jednala o podpoře kabinetu tvořeného ANO

a ČSSD. Nebyla však přizvána k jednáním trojstranným, což byla podle Filipa fatální chyba. »Ukázalo se, jak velkou chybou bylo, že jsme nejednali ve třech. Ten spor potřeboval moderátora a my se jím mohli stát. Věřím, že kdyby KSČM seděla s ANO a ČSSD u jednoho stolu, ke krachu jednání by nedošlo,« řekl Filip. Vinu na krachu podle něj nesou obě strany, ČSSD ho ale zklamala více. »Některé personální požadavky sociálních demokratů jsem považoval za nadsazené. Ale kompromis se najít dal. Sporné posty mohli například obsadit nezávislí odborníci,« naznačil Filip, kam by komunisté debatu kormidlovali, kdyby k ní byli přizváni.

ČSSD selhala

Místopředseda SPD Radim Fiala za jasného viníka krachu jednání označil ČSSD. »Strana se sedmi procenty chtěla pět ministerstev, to je asi třetina. Byla to naprosto drzá snaha popřít výsledek voleb,« uvedl Fiala.

Místopředseda ÚV KSČM Josef Skála je rovněž přesvědčen, že sociální demokracie selhala. »Překročila jistým způsobem čáru. Problematické kauzy, teoreticky ovlivnitelné z postu ministra vnitra, jsou i na její straně, nejen na straně pana Babiše,« upozornil Skála s tím, že některé

kauzy kolem ČSSD jsou dokonce mnohem problematictější než ty Babišovy.

Co bude dál?

Vojtěch Filip nechtěl předjímat další vývoj. »Vše bude nyní záležet na prezidentu Zemanovi,« uvedl Filip, který již prezidenta oslovil a požádal ho o schůzku. Měla by se konat na začátku příštího týdne. »Variant řešení je na stole stále několik, nelze vyloučit ani předčasné volby. KSČM je na ně připravena a nebojí se jich,« řekl Filip.

Josef Skála nicméně předčasné volby nevidí jako nejvhodnější a nejpravděpodobnější řešení. A věří, že KSČM do dalšího vývoje může konstruktivně zasáhnout. »Sám za sebe bych řekl, že povolební potenciál není ještě vyčerpán. Nemyslím, že se musejí nyní konat předčasné volby, ostatně všichni cítíme v kostech, že by se výsledky od těch posledních nijak dramaticky nelišily,« myslí si Skála. KSČM by podle něj měla nyní aktivně vyjednávat. »Přimlouvám se za naše velmi energické vyjednávání s vítězem voleb, během něž bychom ho tlačili ke splnění jeho vlastních slibů voličům,« řekl Skála.

(Pokračování na str. 2)

V PONDĚLÍ ČTĚTE

Zpravodajství ze zasedání Ústředního výboru KSČM.

Jak vnímat Leoše Janáčka?

Kantátu Kytice uvedli také v Jekaterinburku.

Pak Kun-hje odsouzena k 24 letům vězení

Bývalá jihokorejská prezidentka Pak Kun-hje byla včera odsouzena k 24 letům vězení a pokutě 18 miliard wonů (bezmála 350 milionů Kč).

Soud ji shledal vinnou ze zneužití pravomoci, vydírání a korupce. Exprezidentka i prokuratura se mohou proti rozsudku odvolat. Pak, která je ve vazbě a obžalobu odmítá, do soudní síně nepřišla.

Šestašedesátiletá Pak proces bojkotovala od října na protest proti rozhodnutí, kterým jí byla prodloužena vazba o šest měsíců. Soudce obvinila ze zaujatosti.

Tento týden bývalá prezidentka oznámila, že k soudu nepřijde ani na vynesení rozsudku. Vzhledem k tomu, jakou pozornost případ vyvolal, včera soudní líčení přenášela živě televize, což nebývá v Jižní Koreji zvykem, napsala agentura AFP.

V centru korupčního skandálu, který vypukl v roce 2016 a měl loni

v březnu za následek sesazení Pak Kun-hje, stála její důvěrnice Čche Son-sil. Ta si letos v polovině února vyslechla rozsudek, kterým jí byl uložen trest dvaceti let odnětí svobody. Čche Son-sil byla uznána vinnou z toho, že využívala mimo jiné svých styků s prezidentkou a nutila jihokorejské firmy, aby darovaly miliony dolarů jejím nadacím i prezidentce. Podle soudu takto získala Pak asi 23 miliard wonů (bezmála 446 milionů Kč).

Aféra se týkala i největší jihokorejské průmyslové společnosti Samsung, jejíž šéfa I Če-jonga soud loni v srpnu poslal na pět let do vězení za úplatkářství. Letos v únoru byl ale překvapivě propuštěn.

Skandál přispěl k rostoucímu rozhořčení jihokorejské veřejnosti ohledně napojení politiky na mocné průmyslové konglomeráty, takzvané čeboly, napsala agentura AFP.

Konzervativní prezidentka byla první ženou v čele Jižní Koreje a také prvním demokraticky zvoleným politikem, který byl v této zemi sesazen. V úřadu ji po volbách nahradil liberální Mun Če-in, který přispěl ke sblížení se Severní Koreou. **(ČTK)**

V okolí soudní budovy v centrální části Soulu se včera shromáždily stovky příznivců bývalé první ženy země, kteří skandovali, že Pak je nevinná. »Zastavte vražednou politickou pomstu« stálo na jednom z transparentů před soudní budovou. **FOTO - ČTK/AP**

9 771210 149407

Jednání zkrachovala. Blíží se...

(Dokončení ze str. 1)

Skála dále uvedl, že KSČM do vlády jistě nevstoupí, ale mohla by podpořit vznik vlády, na níž by se přímým či nepřímým způsobem podílela i SPD Tomia Okamury. »Byli bychom v pozici jakési konstruktivní, aktivní opozice, která umožňuje vládě existovat a tlačí na ni zleva,« vysvětlil Skála. Podle něj je přitom nejpravděpodobnější, že by SPD nebyla ve vládě přímo. »Dovedu si představit, že by SPD bylo v podobné pozici jako my,« naznačil Skála. Vojtěch Filip se však k této variantě vyjádřil opatrněji. »V politice platí, nikdy neříkej nikdy, ale zatím nevidím obrysy takového jednání,« komentoval to. O situaci bude dnes samozřejmě jednat i Ústřední výbor KSČM na svém pravidelném zasedání. Odpoledne se

komunisté k aktuální situaci vyjádří na tiskové konferenci.

Šanci v nové situaci vycítily i další strany. Předseda ODS Petr Fiala uvedl, že by nyní měl od prezidenta dostat šanci na sestavení vlády někdo jiný než vítěz voleb Babiš. To samé přesvědčení vyjádřil předseda TOP 09 Miroslav Kalousek, ovšem s tím, že to prezident jistě neudělá, neboť »nemá odpovědnost k Ústavě a vlastní zemi«.

Místopředseda KSČM Jiří Dolejš nevidí ve jmenování někoho jiného než Babiše velký smysl. »Jmenovat někoho jiného je sice možné, ale získat hlasy poslanců ANO bez Andreje Babiše je docela komplikovaná záležitost,« konstatoval.

Podle zákulisních informací šéf ANO Andrej Babiš preferuje jako řešení předčasné volby, kdežto prezident Zeman něja-

ké zapojení SPD. Předseda ČSSD Jan Hamáček včera o správnosti svého postupu přesvědčil širší vedení ČSSD, předsednictvo s ním vyjádřilo souhlas jednomyslně. Filip ovšem uvedl, že by přesto bylo lepší ještě počkat na výsledky dnešního sjezdu ČSSD v Hradci Králové. Ačkoli se situace zdá již jasná, sjezd by přeci jen ještě mohl kartami nějakým způsobem zamíchat.

Místopředseda Zimola včera naznačil, že by jednání mezi ČSSD a ANO mohlo být znovu nastartováno. »Říkal jsem, že to musí být vyvážené koaliční partnerství, nikoliv aby ČSSD byla koaličním přívažkem. Andrej Babiš tohle zatím evidentně nepochopil, třeba mu to v průběhu následujících dnů či týdnů dojde. Myslím, že ty dveře se dají znovu otevřít,« uvedl Zimola. (ste)

Cena elektřiny poroste

Energetická společnost ČEZ zdraží od začátku června většinu svých odběratelů z řad domácností elektřinu. Účet stoupne zákazníkům, kteří nemají ceny zafixovány, a to v průměru o čtyři procenta.

Hlavním důvodem je podle mluvčího firmy Romana Gazdíka růst cen na velkoobchodních burzách, které za poslední dva roky stouply téměř na dvojnásobek. K podobnému navýšení cen přistoupil už od začátku roku další dominantní dodavatel, společnost E.ON. Navýšení cen zvažuje také Pražská energetika.

»Pro většinu zákazníků bude mít tento krok jen velmi malý dopad, půjde o méně než 20 korun měsíčně. Zákazníkům, kteří u nás mají ceny elektřiny

zafixovány, se tato úprava cen samozřejmě po dobu fixace nedotkne,« řekl Gazdík. Podle mluvčího má aktuálně cenu elektřiny u ČEZ zafixovanou zhruba 40 procent zákazníků. ČEZ je největším dodavatelem elektřiny v Česku.

U plynu společnost nyní změnu cen nechystá. »Tam jsou ceny na burzách víceméně konstantní,« uvedl Gazdík. Elektřinu a plyn od ČEZ podle něho celkem v Česku odebírá asi 2,7 milionu odběratelů, údaj pouze za elektřinu firma nezveřejňuje.

Růst cen z podobných důvodů jako ČEZ zvažuje také Pražská energetika. »Ještě není zcela jasné, kdy to uděláme, v jakém rozsahu a pro jaké

produkty. Fixované produkty jsou fixované, tam je to tabu, takže by se to také velmi pravděpodobně týkalo nefixovaných. Ale jestli všech, nebo jenom některých sazeb není v tuto chvíli zatím rozhodnuto,« řekl včera mluvčí firmy Petr Holubec.

Cena elektřiny na Pražské energetické burze pro rok 2019, na které se teď obchodníci nejvíce zásobí, činí nyní přes 37 eur za megawatthodinu (MWh), meziročně o téměř třetinu více. Cena plynu na téže burze stoupla za stejné období o 3,2 procenta na 17,6 eur za MWh.

Zdražování zatím neplánují Bohemia Energy, Centropol Energy a innogy, které patří

mezi takzvané alternativní dodavatele elektřiny.

Energetický regulační úřad loni v listopadu oznámil, že pro domácnosti u elektřiny zvýšil pro letošní rok část ceny, kterou určuje, průměrně o 2,5 procenta, tedy řádově o inflaci. U plynu očekává ERÚ pro letošek podle tehdejšího vyjádření stagnaci konečných cen nebo jejich růst v rozmezí dvou až tří procent. Podle odhadů úřadu i dřívějších vyjádření analytiků vzrostou letos domácnostem náklady na energie v řádu stokorun za rok. (ng)

Přerovské kino Hvězda se chystá ve druhé polovině tohoto roku zpřístupnit lidem kryt civilní ochrany, který je součástí jeho objektu. Hvězda je totiž jedním ze tří biografů v republice, které sídlí v protiatomovém krytu, a zároveň bude jediným kinem, jež veřejnosti kryt zpřístupní. Učiní to u příležitosti 100. výročí založení republiky. FOTO - ČTK/Luděk PEŘINA

Nechtěnými sousedy jsou alkoholici a narkomani

Jako sousedy Češi nechtějí mít především narkomany, alkoholiky a lidi s kriminální minulostí. Tři pětiny dotázaných pak odmítají bydlet vedle psychicky nemocných. Necelá třetina Čechů by v sousedství nechtěla lidi s jinou barvou pleti nebo cizince.

Vyplývá to z výsledků březnového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Narkomany by netolerovalo 87 procent lidí, alkoholiky 73 % a kriminálníky 72 %. V případě psychicky nemocných lidí je to 61 %, což je o sedm procentních bodů méně než před rokem. Přístup k těmto skupinám se příliš neliší podle pohlaví, věku, vzdělání nebo životní úrovně dotázaných. »Česká veřejnost je v jejich hodnocení názorově homogenní,« uvedli statistici.

Lidi jiné barvy pleti nechce za sousedy 31 procent veřejnosti, meziročně o šest procentních bodů méně. Cizince odmítá 29 procent lidí, homosexuály 19 procent, lidi jiného náboženského přesvědčení 18 procent a kuřáky 17 procent lidí. U dalších skupin, jako jsou

bohatí a chudí, handicapovaní, lidé s jiným politickým přesvědčením a mladí či staří, už míra netolerance neprekročila deset procent.

Průzkum se poprvé uskutečnil v roce 2003. Od té doby jsou výsledky poměrně stabilní. »Výjimkou je nárůst netolerance ke skupinám, které mohou být spojovány s projevy radikálního islamismu v Evropě (cizinci, jiné náboženství, jiná barva pleti), ke kterému došlo v roce 2015,« uvedl CVVM. Proti prvnímu průzkumu naopak postupně kleslo odmítání lidí s homosexuální orientací na méně než polovinu.

Statistci letos zjišťovali také rozdíly mezi voliči Miloše Zemana a Jiřího Drahoše. Zemanovi voliči podle nich ve vyšší míře odmítají za sousedy cizince, homosexuály, lidi s jinou barvou pleti a jiným náboženským přesvědčením a také bohaté lidi. Podobný přístup mají lidé s nízkou životní úrovní. Starší lidé častěji v sousedství nechtějí lidi jiné barvy pleti a cizince.

Průzkum se uskutečnil od 3. do 15. března a zúčastnilo se ho 1061 lidí. (cik)

Pražský dopravní podnik zprovozní 13. dubna chybějící eskalátory v podchodu stanice metra A Nádraží Veveslavín. Pohyblivé schody jsou zabudovány do současného pevného schodiště vedoucího k autobusovému terminálu. Chybějící eskalátor byl často terčem kritiky, od stanice totiž jezdí autobusy MHD na letiště. FOTO - ČTK/ Ondřej DEML

Založení strany »U Kaštanu« byl odvážný čin

Významné výročí zrodu české socialistické levice si ve čtvrtek připomněli zástupci KSČM, ČSSD, Strany demokratického socialismu, KSČ i představitelé levicové inteligence. Sedmého dubna 1878, právě před 140 lety, byla založena Československá sociálně demokratická strana v tehdejší Rakousku. Stalo se v hostinci U Kaštanu, kdysi za branami Velké Prahy, dnes na Bělohorské ulici v Praze 6.

Do někdejšího hostince, jehož budova slouží jako Kulturní dům Kaštan, přišly dvě tři desítky hostů, kteří přijali pozvání místopředsedy ÚV KSČM Josefa Skály na přátelské zamyšlení nad současnou levicí, »co pro demokracii v sociálním směru vykonat dnes«. Debata se konala právě v době, kdy se autentická levice nachází na »riskantní křižovatce« a zvažuje toleranci exekutivě, která je napravo od sociální demokracie. »Musíme vzájemně vše,« řekl místopředseda ÚV KSČM v úvodu a krátce připomněl historické souvislosti výročí. Skála pozval i statutárního místopředsedu ČSSD Jiřího Zimolu, který mu odepsal, že se nezúčastní jen proto, že jeho strana má pár hodin před sjezdem. »Popřál akci zdar v zájmu celé české levice,« tluče Skála Zimolova slova.

Založení první levicové strany na našem území byl odvážný čin, navázal filozof a sociální vědec Marek Hrubec. Přiklon voličů a voliček k hnutí ANO,

Účastníci přátelského setkání před historickou budovou hostince U Kaštanu

SPD či Pirátům vidí v tom, že tyto subjekty osloví veřejnost spojením myšlenek s »něčím novým, jiným, například dredy, hesly 'Makáme' apod.« Levice musí zachytit trendy doby. Měla by hovořit o zkracování pracovní doby, participativních rozpočtech, přímé demokracii aj. Čestmír Kubát chápe založení Československé sociální demokracie jako zárodek strany komunistické, jež vznikla po zradě sociální demokracie. A tato zrada je věčný problém..., odušil. V současnosti se poda-

řilo prostřednictvím sociálních sítí a médií ovládnout společnost, a podle Kubáta se toto rozkladné působení projevuje například tvrzeními, že politické strany již nemají smysl. »Dnes elektřina může smírovat každého, s čímž se zakladatelé před 140 lety nepotýkali... Zadlužení lidí jsou paralyzováni, vyraženi z celospolečenských procesů,« poznamenal. To vše umožňuje panství finančního kapitálu.

Vladimír Klofáč vyšel ze své znalosti situace na italské politické scéně

FOTO - Haló noviny/Monika HOŘENÍ

a upozornil, že »strany, které reprezentují socialismus, jsou marginalizovány«. I na Slovensku, v Polsku zmizela levice. Přitom v málo placených profesích se zaměstnanci radují, když jim zaměstnavatel k nutné mzdě přidá stravenky. Toto přivýkání si nespravedlnostem vidí jako neblahý trend i někdejší ministr ČSSD Ivan David. Lidé se léčí na depresi, berou léky, ale lékař se nezeptá, jaká je jejich sociální situace, která zpravděla je příčinou jejich zdravotních obtíží. Plná třetina

bezdomovců jsou lidé nemocní psychózou.

Europoslanec Jaromír Kohlíček je přesvědčen, že globální kapitalismus směřuje k americkému modelu, kdy musí být každý občan a subjekt zadlužen, protože jediné tak je lehce manipulován. »Bojujeme za práva menšin, přitom levice má obhajovat většinu. Nejsme schopni jednoduše argumentovat,« uvedl kriticky a zmínil oblasti, kam je třeba se soustředit – sociální bydlení, růst minimální mzdy a minimálních důchodů, zřizování jeslí, mateřských škol...

Odvaha – to bylo téma, které vyzdvihl politolog Zdeněk Zbořil. Levice musí mít odvahu například kandidovat své lidi na prezidentský post. Musí mít odvahu také usilovat o mír a ukazovat na každého, kdo rozdmýchává mezínárodní napětí, vyplnulo z další diskuse, které se účastnili poslanec Leo Lužar (KSČM), bývalý předseda VS OSN Jan Kavan (ČSSD), členové vedení SDS Milan Neubert a Lubomír Ledl, představitel občanské iniciativy Nezákladnám Václav Novotný, historička Hana Kráčmarová ad.

Při pauze mezi diskutujícími náhodně zavítal předseda poslanceckého klubu ČSSD Jiří Chvojka, neboť v této části hlavního města bydlí. Podle jeho sdělení našemu listu připomnělo vedení ČSSD 140. výročí založení Československé sociální demokracie na stejném místě včera. (mh)

Věci, které nepotřebuji, prostě nekoupím

Rozhovor Haló novin s guatemalským architektem a malířem Diegem Ramírezem Mazou

• **Kdy jste začal malovat?**

Malířský štětec jsem poprvé držel už jako dítě, snad ve svých třech letech. Nejprve jsem maloval zvířata, například draky, a když jsem byl v sedmé třídě, měl jsem učitele, který mi ukázal pár obrazů z Evropy. Na těch obrazech byla znázorněna druhá světová válka v Evropě. Obrazy to byly smutné a pochopitelně kritizovaly válku a utrpení lidí v ní. Najednou jsem ve svých třinácti letech pochopil, že prostřednictvím malování může člověk ukázat ostatním lidem, co cítí a jak vlastně vnímá svět kolem sebe. A že se dá vyjádřit k určitému tématu i prostřednictvím obrazu. Uvědomil jsem si, že toto je pro mě něco nového, a chtěl jsem také malovat a vyjadřovat se i kriticky například ke společenským nešvarům své doby, k obrovské nesouměřitelnosti mezi bohatými a chudými lidmi, k problému chudoby a podobně. V některých svých obrazech kritizují například i konzumní způsob života, přemíru spotřeby a konzumní společnost obecně.

• **Můžete být konkrétnější?**

Například v Guatemala existují obrovské problémy se soukromými důlními společnostmi. Nejenže dělníky pracující v podzemí často majitelé dolů doslova vykořisťují, ale těží pochopitelně ze země různé vzácné suroviny, které se poté používají třeba k výrobě mobilních telefonů,

nebo laptopů a podobně. Mnohdy přitom silně znečišťují životní prostředí a pro místní lidi jejich podnikání často není přínosem, protože v tomto kontaminovaném prostředí pak nadále žijí.

• **Jak jsou na tom majitelé dolů nebo továren v Guatemale? Předpokládám, že jsou spokojeni?**

Jistě. Navíc se domnívají, že je všechno v naprostém pořádku a že je dobře, že tak nespravedlivý systém existuje. Mají z toho pochopitelně zisk, ale chtějí ještě k tomu přesvědčit místní obyvatele, že je správné to, co a jak dělají.

• **Jak vnímáte »hodnoty« konzumní společnosti?**

Já si myslím, že konzumní společnost založená jen a pouze na spotřebě vším příliš plytvá, nerostnými surovinami především. Pokud se člověku rozbije mobil nebo laptop, systém jej nutí, aby si koupil nový, modernější typ či řadu. Zkrátka, nic se neopravuje a neuvěřitelně se plytvá. To vidím jako jeden z hlavních problémů konzumní společnosti.

Snažím se na to reagovat v moji tvorbě. Mám totiž obrazy, které jsou kritické ke konzumní společnosti a některé z nich jsem vystavil i v pražské Latin Art Gallery.

• **Co s tím?**

Chápu, že není možné se vrátit ve vývoji zpět, ale pokud by lidé přestali plynout a spotřebovávali jen to, co

potřebují, pro přírodu i lidi by bylo lépe na světě. Víte, já se snažím o to, abych nenakupoval věci, které nepotřebuji. Ale musí nás být více. Peníze používám spíše na to, abych mohl cestovat a poznávat nová místa, slouží mi k rozšíření mých obzorů. Každopádně mám štěstí, že moje přítelkyně o pomoci chudým příliš nemlu-

město, ve kterém žili především bohatí lidé. Můj obraz jsem tak pojmenoval ale s jistou dávkou ironie, protože nyní nejenom hlavní město Guatemala, ale celá moje země není tak hezká, jak se jí snaží někteří ukázat.

• **Proč není Guatemala krásná?**

Jedná se o zemi, která se potýká s mnoha problémy. Společnost je

Měl jsem štěstí, že jsem se narodil takřkajíc »nahore«, mám tedy možnost třeba malovat a uskutečnit výstavu v Evropě, mám možnost cestovat, vzdělávat se. Měl jsem možnost vystudovat univerzitu. Pro chudé lidi v Guatemale je toto nemožné. Proto se jim snažím pomáhat, nicméně drtivě většině bohatých jsou chudí lidé takzvaně ukradení. Je jim to jedno. I tento postoj znázorňují na tomto obraze.

• **Jakou si přejete společnost?**

Přejí si společnost, ve které existuje solidarita a možnost i pro chudého člověka dostat se svou pílí a houževnatostí do takzvaně lepší společnosti. V Guatemale toto není možné. Příliš mnoho lidí je chudých a bohatí jim nepomáhají.

• **Máte naději na změnu společnosti například mezi politiky v Guatemale?**

To zatím nemám. Víte, je to pořád stejné. Objeví se například upovídaný výřečný politik na levé straně politického spektra a duše je, jak moc chce pomoci právě těm obyčejným lidem. Ale jakmile se dostane k moci a penězům, nechá se totálně zkorumpovat. Jednoduše ztloustne, na chudé lidi zapomene a myslí jen na peníze a svoji kapsu.

Nebudu si namlouvat, že v Evropě je to jinak. A zůstává to na samotných lidech, jen ti to můžou změnit.

Radovan RYBÁK

Chci se prostřednictvím tvorby vyjadřovat kriticky ke společenským nešvarům doby, třeba k nesouměřitelnosti mezi bohatými a chudými lidmi v Guatemale.

ví, ale snaží se jim každodenně pomáhat a jde mi v tomto příkladem.

• **Vlastníte například auto?**

Automobil mám, protože ho potřebuji ke své práci. Jsem architekt a malování zůstává mým koníčkem. Nemohl bych ale vlastnit například dvě a více aut, je to přinejmenším neekologické.

• **Můžete o některém z obrazů říci něco více?**

Například na jednom z mých obrazů, které jsem nedávno namaloval, znázorňuji život lidí v Guatemale. Obraz se jmenuje *Stříbrný hrneček*. Dříve se toto sousloví používalo k pojmenování hlavního města Guatemala, protože to bylo velice hezké

taková, jak ji ukazují na obraze *Stříbrný hrneček*. Nahore jsou lidé s penězi a možnostmi, aby se vzdělávali a rozvíjeli svůj potenciál. Spodní část obrazu věnuji chudým lidem v Guatemale, protože jejich život je skutečně těžký. Nemají téměř žádnou šanci změnit svůj život k lepšímu a vyškřábat se, obrazně řečeno, právě po tom stříbrném hrnečku nahoru. Nemají peníze na knihy, počítače a vše, co potřebují ke svému rozvoji. Proto zůstali na společenském dně.

• **Kde se ve společnosti nacházíte vy?**

Já jsem našťastí v té horní části *Stříbrného hrnečku*, je to výhoda, za kterou jsem rád a jsem za ni vděčný.

Dělníci začali včera rozebírat most na silnici I/43 u Černé Hory na Blanensku. Konstrukce by měla zmizet během dubna a do konce roku má stát nový most, který znovu po více než roce odvede tranzitní dopravu z měststve na obchvat. Cena za demolici a stavbu je 53 milionů korun.

FOTO - ČTK/Václav ŠÁLEK

Jak s Čapím hnízdem zatím neznámo

Úřad regionální rady Regionálního operačního programu Střední Čechy zatím neobdržel právní analýzu, jak dál postupovat v kauze Čapí hnízdo.

Další kroky včetně případné daňové kontroly vyplynou ze závěrů právníků, sdělil ředitel úřadu Kamil Munia. Pro podezření z dotačního podvodu kvůli padesátimilionové dotaci na stavbu rekreačního a konferenčního areálu obvinila policie premiéra Andreje Babiše (ANO). Sněmovna ho spolu s předsedou poslaneckého klubu ANO Jaroslavem Faltýnkem, který také čelí obvinění, vydala k trestnímu stíhání.

Dotační úřad nyní řeší, zda zahájit správní řízení s příjemcem dotace. Munia už v únoru řekl, že další postup bude konzultován s nezávislou právní kanceláří. Její doporučení ale zatím není známo. »Právní analýza v případě projektu Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo probíhá, dosud nebyla ukončena. Další kroky včetně případné daňové kontroly

budou učiněny až na základě závěrů z této analýzy.« uvedl Munia.

Odmítl zároveň vyjádření krajského zastupitele za ODS Michaela Pánka, že letos hrozí promlčení případu. Pánek tvrdí, že možnost požadovat zpět neoprávněně získanou dotaci končí po deseti letech od jejího získání. Výbor ROP Střední Čechy ji přitom schválil v srpnu 2008.

Munia to ale vidí jinak. »Dle našeho právního názoru desetiletá lhůta pro možnost požadovat vrácení dotace za porušení rozpočtové kázně v tomto případě letos neuplyne,« upozornil. Poukázal na to, že podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů lze odvod uložit do deseti let počítaných od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž byla porušena rozpočtová kázeň. »Příčemž za den porušení rozpočtové kázně lze v tomto konkrétním případě považovat den přípsání peněžních prostředků na účet příjemce,« upřesnil. Další podrobnosti

nechtěl sdělit. »Vzhledem k tomu, že daňová kontrola je vázána zásadou mlčenlivosti, a to i v případě vyhledávací činnosti správce daně před zahájením samotného řízení, nemůžeme vám nyní poskytnout žádné bližší informace,« dodal.

Společnost Farma Čapí hnízdo, tehdy ještě pod názvem ZZN AGRO Pelhřimov, patřila do přelomu let 2007 a 2008 do Babišova Agrofertu. V prosinci 2007 se přeměnila na stejnojmennou akciovou společnost s akciemi na majitele. Jediným akcionářem byla akciová společnost ZZN Pelhřimov. Podle vyšetřovatelů však ke změně nebyl ekonomický ani podnikatelský důvod. Kvůli změně nebylo možné dohledat majitele firmy, která tak získala padesátimilionovou evropskou dotaci v programu pro malé a střední podniky. Po několika letech, kdy dodržovala dotační podmínku, se společnost vrátila pod Agrofert. Farmu Čapí hnízdo nyní vlastní společnost Imoba. (cik)

REMEK VYSADÍ PAMĚTNÍ STROM

Ojedinelou událost ve středu připomene v trojské Botanické zahradě hl. města Prahy slavnostní vysazení stromu. Učiní tak první československý kosmonaut Vladimír Remek, který vzlétl do vesmíru před čtyřiceti lety 2. března 1978 díky účinné spolupráci se sovětskými experty. Reprezentoval teprve třetí zemi na světě.

Přestože akce vysazení stromu byla naplánována aktuálně již dříve, nepřízeň počasí uskutečnění projektu dovoluje až nyní. »Svůj strom, dřevinu či rostlinu zde na »Stezce osobnosti« mají mimo jiné osobnosti gymnastka Věra Čáslavská, filmový režisér Miloš Forman, mezzosopranistka Magdalena Kožená, lékař profesor MUDr. Pavel Pafko, DrSc., a řada dalších,« informovala nás tisková mluvčí Darina Miklovičová. »Pan Remek se stane pětadesátou osobností světově unikátního projektu »Kořeny osobnosti.« (the)

PŘIPOMNĚLI AUTORA ZPĚVU MÍRU

Pietní akt k 60. výročí úmrtí národního umělce Vítězslava Nezvala se uskutečnil ve čtvrtek odpoledne na pražském Žižkově před domem v Baranově ulici 1901/4, ve kterém tento velký český básník až do své smrti žil a tvořil.

»Jako komunisté se k tomuto velikánovi české poezie oprávněně hrdě hlásíme nejen proto, že byl celoživotním členem naší strany, ale i z toho důvodu, že dokázal bytostně spojovat svou uměleckou tvorbu se zápasem za společenský pokrok, mír a socialismus,« uvedl na setkání Milan Krajča, zástupce obvodní organizace KSČM Praha 3, která pietní akt zorganizovala. Předseda Unie českých spisovatelů, básník zasloužilý umělec Karel Šys v proslovu k shromážděným mimo jiné konstatoval: »Může být básnické dílo, či dílo vůbec, definitivně uzavřeno? Nestihá jedna myšlenka druhou, nevěšší se báseň dosud napsaná na pátý básně právě dokončené, jako se držel biblický Jákob Ezau?«

Na závěr setkání předsedkyně Krajského výboru KSČM Praha a pražská zastupitelka Marta Semelová přednesla slavnou a dodnes aktuální báseň *Zpěv míru*, za kterou byl Vítězslav Nezval i mezinárodně oceněn Zlatou medailí Světové rady míru. (za)

V rámci svého poslaneckého dne se poslankyně KSČM Květa Matušová setkala s ředitelkou MŠ Klubíčko Pardubice Mgr. Ivou Škaloudovou. Tématem jednání bylo zařazování dvouletých dětí do MŠ a inkluze.

TEXT a FOTO – Lidmila KRUŽÍKOVÁ

POCTY ZA CELOŽIVOTNÍ UMĚLECKÉ AKTIVITY

Ve stopách múz

Cenu Kolegia Herecké asociace získal všestranný Jiří Srnec

Jednou z nejvýraznějších osobností poválečné české kultury je Jiří Srnec - v jedné osobě současně úspěšný režisér, výtvarník, hudební skladatel, scénograf i herec, především však »vynálezce« unikátního Černého divadla Jiřího Srnce (ČDJS). Jeho osobitá činnost je příznačnou ukázkou, že epocha po roce 1948 se u nás rozvíjela rozmanitě a nápaditě, v širokých tvůrčích dimenzích. Měla mnohdy ojedinělý ohlas i v cizině.

dostalo ve světě uznání, že přicházejí i mnozí následníci,« přiznává ve světě stále populární a respektovaný Srnec.

dejší náš režim totiž kvalitní tvorbu všestranně prokazatelně podporoval, samozřejmě také ekonomicky.

Světová sláva

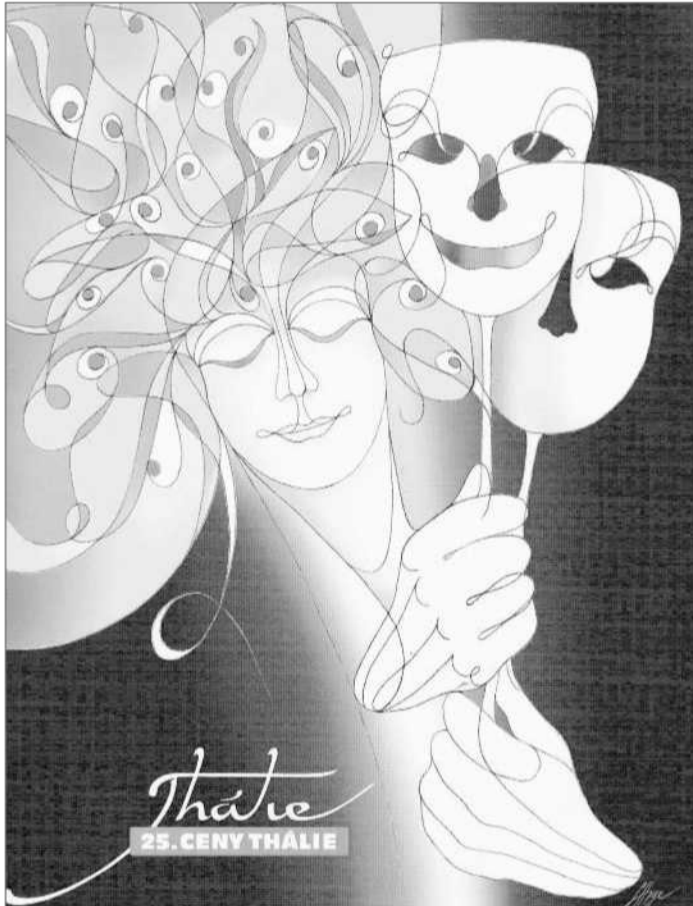
V první sestavě ČDJS kdysi působili především hudebníci a výtvarníci - například Jiří Anderle, Jiří Balcar, Dalibor Brázda, Bohumil Zemlička a další. Za průlomovou událost lze považovat někdejší úspěšné hostování souboru na festivalu ve skotském Edinburghu (1962). Tam se zrodil světový věhlas ansámblu.

Od té doby Srnec vytvořil přes padesát invenčně osobitých představení. V obsáhlém seznamu nalezneme mj. úspěšné tituly Alice v říši zázraků, Bílý pietrot v černém, Hry doopravdy, stále obdivovaný Kouzelný cirkus, jenž se stal vpravdě kulturním představením světově známé Laterny magie, dále neméně zdařilá představení Labyrinth, Legendy staré matky Prahy, Peter Pan, Pod vrásky, Pruhovaný sen, Týden snů a mnoho dalších. Celkem je navštívilo přes pět milionů diváků v 68 zemích světa. Tato reprezentace moderní československé kultury byla ve světovém dění ojedinělá, znamenala i výraznou všeobecnou popularitu a propagaci Československa ve světě. Teh-

Polistopadové období

S celospolečenskými změnami se od 90. let minulého století proměnil také systém kulturních aktivit, včetně striktních škrtů dotací. Granty byly nejednou rozdávány nesystémově, na základě osobních subjektivních postojů. Z přátelské náklonnosti... Dřívější - až neuvěřitelné výrazné a smysluplné dotovaná - kulturní sféra se po roce 1989 takřka zhroutila. Také špičkové projekty byly odsouvány do pozadí. Zavládl všeobecný chaos, vznikala dokonce řada podvodných duplicit. Také svébytný tvůrčí princip Srncových unikátních představení, jež si v průběhu předchozích desetiletí vydobyla obdiv po celé planetě, začal být nejednou kopírován, či alespoň parodován - mnohdy jen neumětelcky nedokonalými soubory a jednotlivci.

Přesto jméno Jiřího Srnce, tvůrce osobitě pojatého projektu, srovnatelného třeba s nápaditými realizátory známého Kinoautomatu, i název jeho zkušeného a obdivovaného souboru zůstaly v povědomí širokých vrstev veřejnosti. Projekt se také dostal

Všestranně nadaný a činorodý Jiří Srnec se stal v rámci nedávného udílení Cen Thálie novým laureátem Ceny Kolegia Herecké asociace, jež ceny již celé čtvrtstoletí organizačně zajišťuje a každoročně uděluje. Srncovo celoživotní směřování - i mimořádné úspěchy domácí a zahraniční - je příkladem, že i v době převažujícího socialistického realismu se u nás paralelně rozvíjely také trendy světbytně odlišné. Přesahovaly rámce běžných nabídek. Invenční a osobitostí navazovaly na vývoj celosvětový, dokonce jej v mnohem obohacovaly.

Ojedinělý nápad

Srnec se narodil 29. srpna 1931 v historicky významném

»Nesouhlasím s tím, že do divadla mohou stále mluvit (a mluví!) lidé, kteří mu vůbec nerozumějí, případně dokonce nepřeji,« říká oceněný umělec světového renomé Jiří Srnec.

Proslulé Černé divadlo Jiřího Srnce má nyní své sídlo v pražském paláci Savarin, nacházejícím se na známém bulváru Na Příkopě. Je uváděno pod anglickým (mezinárodním) označením Black Light Theater.

»To označení 'černé světlo' se v anglickém názvu ocitlo už v šedesátých letech během našeho hostování v Americe, když Jiří Voskovec namítl, že černé divadlo evokuje u tamního publika černošský soubor. Pro mě odedávna znamená černé slunce konec inkarnace, a tak mě napadlo černé světlo...« poznamenává tvůrce světově známého jevištního experimentu.

Cena Thálie za celoživotní loutkářské mistrovství

BOHUSLAV ŠULC

Od dětství prožitého v Mladé Boleslavi (tam se narodil 5. září 1936) tíhl k divadlu. Rodiče byli ochotníci, tatínek - profesí knihář - ho sblížil s loutkami. V loutkovém divadle Na Podolci se stydlivý Bója cítil nejlip. Seznámil se tam mj. s bratry Milošem a Radkem Hakenovými, kteří se v roce 1948 vydali do Prahy za pozdějším národním umělcem Josefem Skupou. O pět let později byl do pražského Divadla Spejbla a Hurvínka přijat i nedávno oceněný Bohuslav Šulc. V legendárním souboru zůstal celých čtyřicet let, stal se jedním z nejbližších spolupracovníků národního umělce

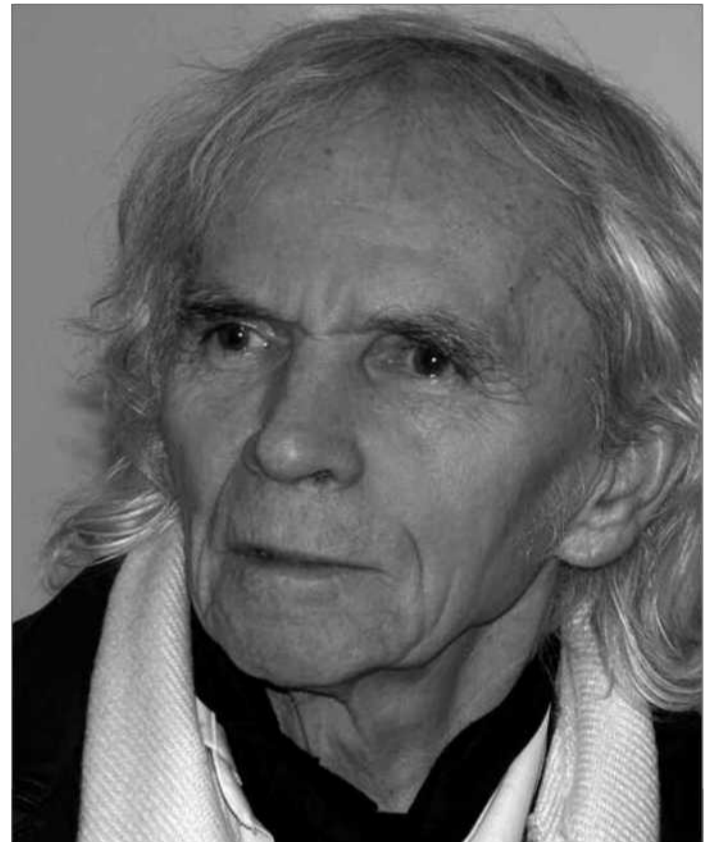
Miloše Kirschnera, který soubor převzal od profesora Skupy a povýšil na mezinárodně proslulé divadlo. Už roku 1954 v odjel brilantní samouk Šulc poprvé Hurvínka a postupně dovedl zacházet s touto legendární českou marionetou k ojedinělé virtuozitě. Dovednosti osvědčil i s jinými loutkami - nejprve u Hurvínků, po roce 1993 i na volné noze. K jeho nejznámějším a nejpopulárnějším »svěřencům« patří postavíčky klavíristy a houslisty z dílny Radka Hakena, dále vzpěrač Šimšula, jehož stvořil národní umělec Jiří Tmka, také postavy proslulého francouzského mima Marcela Marceaua či slavného

komika Charlieho Chaplina (Zdeněk Juřena). Pohybově velmi citlivě pojal rovněž striptérku (Mikuláš Havlík), v neposlední řadě plačící miminko v kočárku. Neopakovatelný byl také loutkový Satchmo, dokonale zpodobný »černošský pánbůh« Louis Armstrong.

Po čtyřiceti letech účinkování na nejrůznějších domácích i zahraničních jevištích zakončil Bohuslav Šulc všestranně bohatou uměleckou - především loutkovodíčskou - kariéru loni v prosinci na jevišti pražského Divadla Semafor.

Stránku připravil Tomáš HEJZLAR FOTO - archiv

DALŠÍ MEDAILONY POSTUPNĚ PŘINESEME PŘÍŠTÍ TÝDEN

Zkušenost s mezinárodním publikem nám ukázala, že každá věc, kterou si člověk vymyslel a udělal, může mít i svůj humor srozumitelný každému. Je samozřejmé, že přesvědčivost života věci je dána mistrovským herecstvím manipulátora. Na všech kontinentech oceňovala kritika tyto neviditelné herce, jež prostřednictvím věcí umí rozesmát i přivést diváky k zamyšlení. Éra němeho filmu, Laurel a Hardy, Buster Keaton, Charlie Chaplin - to jsou mistři mající náš trvalý obdiv. Smích, či alespoň úsměv, je v této přetechnizované době mnoha slov a mála dobrých činů potřebný více, než v časech minulých. Jiří SRNec

do encyklopedií či historických analý. Oficiálních společenských poct se však Jiří Srnec dočkával jen zřídka. Snad mu někteří tu slávu (včetně světové) až příliš záviděli...

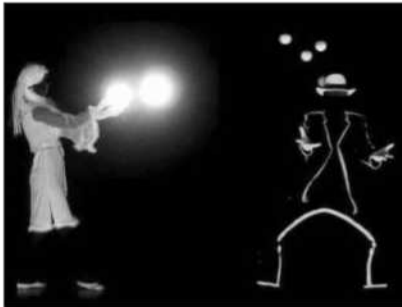
Šovinismus?

Srnec a jeho soubor dlouhodobě patří mezi nejvýznamnější výtvarníky českého umění ve světě. Zůstal však věren rodné zemi, kterou stále až neuvěřitel-

ně miluje a z níž nikdy - navzdory množství nabídek - neemigroval. Odpovídající uznání však přicházela málokdy. Teprve v roce 2011 ho ocenil prezident České republiky Václav Klaus medailí Za zásluhy. To vlastně bylo téměř jediné a nejvyšší...

Není to snad ukáзка omezené malichernosti, maloměstství a šovinismu - až příliš typická a příznačná nejen v případě tohoto velikána poválečné doby?

technickými i uměleckými, ve své době neměl konkurenci. Podobně jako tomu bylo také v případě osobitě pojaté Laterny Magiky, ojedinělého projektu Kinoautomatu a dalších mimořádných produktů poválečné československé kultury (včetně architektury, užitého umění atd.). Byli jsme ve své době bez nadsázky světovou velmocí. Co však nastalo po roce 1989, co nás provází nyní? Podobnými exkluzivními jevy se již pochlubit nemůžeme!

Bohuslav Šulc (vlevo) společně s šéfem Divadla S+H Milanem Kláskem

»Pochopitelně jsem si v životě nejvíce vážil možnosti spolupracovat s panem profesorem Skupou a jeho milým následníkem Milošem Kirschnerem, díky němuž jsem slast z potlesku vnímal také v cizině.« vzpomíná loutkovodíč Šulc. »Cením si však také toho, že jsem byl rovněž schopen nabídnout třicetiletý loutkový pořad bez potřeby jediného slova - a lidem se to líbilo také!«

Šulc naopak kritizuje skutečnost, že v současnosti z loutkových divadel mizí - loutky! »Nejsem proti tzv. živákům, ale v loutkovém divadle mají být především loutky a zejména marionety. Jenže - jejich ovládání je zřejmě příliš obtížná disciplína... A tak si pro osvězení chodívám do starého divadélka Jiskra v pražských Kobylicích, kde se snaží tradici klasické loutkařiny držet. Kdybych byl mladší a měl padesát milionů, převlel bych do loutkové podoby všechny klasické pohádky - Popelkou počínaje a konče Sněhurkou... Věřím, že by to i zítejší děti zaujalo!« doplnil Šulc.

REDAKČNÍ SLOUPEK

**Nezmění to ani
prapodivné filmy**

V České televizi skončil dokumentární cyklus nazvaný *Rudí prezidenti*. Započal dílem o Klementu Gottwaldovi, v němž se autoři nechali unést třeba i výkřiky typu »Kléma«. Takže začátek neprofesionální. Ve finále, pátém díle věnovaném Gustávu

Husákovi, byl znám rukopis, resp. odborné rady historika Michala Macháčka, specialisty na Husákův život a autora jeho nejučenější monografie. Divák si tedy mohl říci: Tak aspoň něco...

Výhrady však nutno mít k dílu předchozímu o Ludvíku Svobodovi. Svoboda byl nejstatečnějším z prezidentů, jenž krvácel ve dvou světových válkách pro svůj národ a československý stát, a nezaslouží si, aby byl ve veřejnoprávní televizi nedocenen jeho odkaz. Autoři sice zmínili zásluhu Svobodovy rodiny v domácím protifašistickém odboji, ale vzali to »letem světem«. Je to jako mnohokrát: tvůrci filmu si sedí v teple svých kanceláří u kafička a v tomto blahobytném opojení zapomenou sdílet divákům, jak celá Svobodova rodina - i širší příbuzenstvo - nasazovala své životy v boji s německými okupanty, abychom my všichni dnes, včetně pánů tvůrců, mohli žít v míru.

Ano, zmínili oběť Mirka Svobody, teprve 17letého syna, jenž byl chyčen gestapem a zavražděn v koncentračním táboře Mauthausen. Zamčeli však statečnost manželky Ireny a dcery Zoe, které - společně s Mirkem - ukřivaly v domě v Kroměříži paršutisty a pro odboj udělaly opravdu mnoho. Film smlčel, že Irena a Zoe Svobodovy jen velkou náhodou unikly gestapu a jen shodou šťastných okolností okupaci přežily. Od listopadu 1941 až do osvobození se skrývaly u dobrých lidí, kteří všichni - a byly to celé rodiny i s dětmi! - nasazovali své životy pro jejich záchranu.

Povrchně byla vylíčena anabáze Ludvíka Svobody na východní frontě. Dát dohromady vojenskou jednotku, všechno pro ni zajistit a provést ji bitvami východní fronty, to je práce majstrštyk! I Ludvík Svoboda byl v nebezpečí života, jako kdyby snad boje na východě, kde se válčilo nejlítěji a kde Němci byli nejkrutější, byly procházkou růžovou zahradou. Jen ti, kteří mají načtenou solidní historickou literaturu i Svobodovu autentické vzpomínky, vědí, jaké hrůzy Ludvík Svoboda ve válce viděl, jakým strádáním procházel. A stále v napětí, neboť neznal osud svých nejbližších. Toto nejtěžší Svobodovo období bylo ve filmu jen epizodou, znehodnocenou navíc stupidním nálepkováním ve stylu »prosovětský« a »progottwaldovský«. I závěr nebyl přesný. Pohřební průvod doprovázely ulicemi Prahy stovky občanů? Kdo byl očitedním účastníkem či kdo se podívá na dobové fotografie, ví, že se jedná o hrubé podceňování. Ludvík Svoboda byl vážen československými občany, a to nezmění ani prapodivné novodobé filmy.

Monika HOŘENÍ

Žijeme ještě v právním státě? Občané, bojte se!

Jak se mají naši občané cítit bezpečně, když ani ministr spravedlnosti v demisi Robert Pelikán (ANO) nedodrží zákon a nectí principy svobody a spravedlivého procesu? Začnu zcela jasným útokem na advokátní profesi v podobě návrhu na změnu daňového řádu a to v podání jednobarevné vlády hnutí ANO a Pirátů. Advokáti by nově museli v určitých případech poskytovat finančním úřadům informace o svých klientech. Nehořádnost, která je v přímém rozporu s principy spravedlivého procesu. Vláda společně s Piráty tak podléhá tlaku ze strany EU v podobě evropské směrnice s cílem prolomit advokátní mlčenlivost. Podle České advokátní komory dochází k nejtěžšímu útoku na důvěrný vztah advokáta a jeho klienta od roku 1945. Občané ztrácejí

právo na to, aby se mohli i nadále nerušeně a důvěrně se svým advokátem radit bez obav. Nově by totiž byl advokát povinen na žádost státní moci své klienty udat.

A co na to pan ministr Pelikán? Ten již zřejmě zapomněl na definice slova »svoboda«, na ústavní slib, který složil jako člen vlády, i na jakékoliv morální zásady. Co bychom ostatně očekávali od člověka, který dle veřejně dostupných informací sám porušuje zákon. Ptáte se jak? Třeba tím, že odepřel údajnému ruskému hackerovi Jevgeniji Nikulinovi právo a nárok na řádný, nezaujatý a nestranný proces a vydal ho Američanům. Pokud jsme v České republice někoho zatkl, tak ho máme soudit tady v ČR, nebo vydat domovskému státu. Vydat ho do cizího státu považují za porušení 150 let platných právních principů. Vydáním Nikulina ministr porušil zákon! Dokonce ani Nikulinův advokát nebyl informován, což je velmi nestandardní postup. Šest minut po půlnoci na Velký pátek odstartovalo

americké letadlo na palubě s údajným ruským hackerem do USA.

A co je na tom nejsmutnější? V tomto případě jde o novinářsky atraktivní kauzu, o kterou se zajímají média. Co ale v případech méně atraktivních pro média, ve kterých můžou být lidé vydáni na nemilost, a nikdo z nás se o tom nedoví? Kdo ubráni svobodu jednotlivce? A co mají občané dělat, když se chtějí bránit? Co když je někdo udán?

Pan ministr Pelikán složil do rukou prezidenta tento slib: »Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony a uvádět je v život. Slibuji na svou čest, že budu zastávat svůj úřad svědomitě a nezneužiji svého postavení.« Slib však porušil, a proto ho vyzývám, aby neprodleně odstoupil! Zákony totiž platí pro všechny, i pro člena vlády. Ministr by navíc neměl zneužívat svého postavení a upírat lidem právo na spravedlivý proces.

Vojtěch FILIP, místopředseda Poslanecké sněmovny a předseda ÚV KSČM

Spontánní demonstrace?

Poslední pořad *Máte slovo* paní Jílkové ze čtvrtka večera jen dokázal, jak je Česká televize jednostranná. Šlo o demonstrace a stávkou studentů údajně na podporu demokracie a Ústavy a o to, jestli tito náctiletí jsou schopni pochopit, co se v naší zemi děje. Vystoupili tu mj. zástupci studentů a s nimi poslance TOP 09 Feri a organizátor demonstrací student DAMU Louženský, a proti nim například předseda Poslanecké sněmovny Vondráček a psychiatr David a diskutěři z lavič.

Probíralo se, zda studenti jsou schopni pochopit, co se v zemi děje, zda jsou nebo nikoli manipulovatelní. A mezi nimi moderátorka Jílková. Právě ona ukázala, jaké bylo zadání. Ti, kteří s demonstracemi nesouhlasili, byli přerušováni, ti, kteří je hájili, dostávali slovo. Zvláště pak velmi výřeční studenti z lavič. Prostě zcela demokratický přístup k problému! Úplně vzorový.

Údajně studentům nešlo o nic jiného, než proklamovat svůj postoj k demokracii a postavit se na její stranu. A nesvolávali

se, vše bylo spontánní. O sociálních sítích se pro jistotu studentští představitelé nezmínili. Nereagovali ani na připomínku doktora Davida, že televize ukazovala poučacé plné urážek a nenávisť. Nereagovala ani paní Jílková. Dokonce ani na velmi sprosté a urážlivé výrazy jednoho studenta z publika. Jen předseda Sněmovny s klidem zareagoval, že už je zvyklý na urážky a že na ně nemíní reagovat. Údajně i vystoupení dvanáctileté Viki bylo výjimkou a ostatně také dvanáctiletí mohou vědět, oč jde, byť dr. David se pokoušel z psychiatrického hlediska vysvětlit jisté bariéry jejich chápání.

Jak to vlastně je? Také my byli mladí. Byli jsme i revoluční. Chtěli všechno možné změnit. Ale neuráželi jsme. Neměli jsme, pravda, k dispozici sociální síť. Nemohly nás proto svolávat. Když jsme se v některých letech svolávali, bylo to »hlas po hlasu«. Dnes je tomu jinak. Televizní vysílání, dlouhodobá manipulace, dokáže vybu-

dit. Zdánlivé pravdy ovlivnit i ty náctileté, kteří v nich nemohou najít podpatkový obsah. Chápu, že myslí, že vše je pak z jejich hlavy. A zvláště, když kamarádi jsou ovlivnění stejně, není o správnosti demonstrací, nadávek a urážek pochyb. A že by své zájmy tady neprosazovaly ty nejpravdivější a nejméně demokratické elementy, vůbec nepochybují.

Ještě horší je to s těmi dvanáctiletými dětmi. Ty v některých školách odvedli před budovu a tady půlhodinu, nebo kolik, »projevovaly svůj odpor k Zemanovi a Babišovi«. Ne, nebráním ani jednoho z nich, k oběma mám své výhrady, ale urážet prostřednictvím dětí - i studentů gymnázia a vysokých škol jsou většinou ještě děti hledající své místo ve světě - pokládám za hrůzné. Když tomu ještě fandí paní Jílková, a tedy Česká televize, zůstává mi rozum stát.

Milan ŠPÁS, místopředseda OV KSČM Hradec Králové

K VĚCI

Hamáčkovo přiznání

Když jsem slyšel zprávu o tom, že bylo ukončeno jednání o společném vládnutí mezi ANO a ČSSD, přestože sice programové body byly dohodnuty, a dokonce sociální demokraté měli dostat pět ministerských křesel a k tomu náměstka na ministerstvu vnitra, zarazil jsem se. Sice během několika dnů všechno může být jinak, ale vyjednávací tým vedený přímo předsedy obou jednájcích stran takto k »nezdaru jednání« přistoupil. Nemohu za to, ale uvědomil jsem si, že tímto způsobem předseda Hamáček vlastně potvrdil, že z ministerstva vnitra za vedení Chovance muselo být manipulováno s lecčím a ovlivňována jednání policie. Že to vlastně Hamáček veřejně přiznal a bojí se, pokud ANO ministerstvo vnitra dostane, že se na něm bude postupovat stejně.

Obava z ministra vnitra pocházejícího z hnutí ANO byla zdůvodněna, že by mohl ovlivňovat kauzy. Například šetření kolem Čapího hnízda, jež účelově začalo těsně před volbami, tomu nasvědčuje. Prostě mají svou zkušenost, proto raději nejdí do vlády.

Asi bychom předsedovi Hamáčkovému měli poděkovat za nepřímé přiznání. Jenže, jak opakuji, všechno může být zítra jinak.

Jan PEHE

Všechny hodnoty jsou v čudu

Raději jsem si na internetu nové verze naší hymny v podání Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK ani neposlechl.

Já vím, jako komentátor něčeho bych se měl s tím »něčím« obeznámit. Jenže mně nejde o to »co«, mně jde spíš o to, »proč« to »něco« vůbec vzniklo.

Je tu i otázka, jaké a čím peníze za tím vším jsou. Protože v případě pokusu o novou českou hymnu nepředpokládám, že by ji hráči pražského FOK fidlali a trou-

bili zadarmo, o skladateli ani nemluvě. Takže zkrátka zač? A odpověď zní, zřejmě za peníze Českého olympijského výboru. Ale to jsou přece moje peníze a peníze dalších daňových poplatníků. To se mají tyto prostředky vyhazovat za podobné hlouposti? Někdo může namítnout, že jde o peníze sponzorské, ale pak je namísto otázky, proč se tyto peníze nedají raději na rozvoj sportu jako takového. Proč musejí kluci a holky platit nehorázně sumy za provozování ušlechtilé činnosti?

Takže teď jde o to, proč. Já za tím vším tuším čertovinu v podobě Evropské unie, protože několik pokusů o nové hymny už tady pry bylo. Ale vlastně proč ne, že? Když se dnes přepisují dějiny, proč nepřepisovat i národní hymny? Alespoň těch národů, které si to nechají líbit a které už vlastně ani samostatnými národy být nechtějí, pouze nějakou lidskoovčí směskou pod modrým praporem zpupné EU!

Prostě, všechny hodnoty jsou v čudu, a tak »poslední hymna vzplála«... A co když opět vzplane něco jiného, »posledního«?

Miroslav KANTEK

Jednat, nebo nejednat, toť otázka

Musím říci, že v diskusích, které vedu s řadou lidí a přátel, se v poslední době stále častěji a stále vášnivěji diskutuje téma jednání o případné toleranci nebo podpoře budoucího kabinetu ANO. Přitom názory, se kterými se setkávám, jsou velice rozdílné a také se často mění, většinou v závislosti na častých změnách v přístupu šéfa ANO Andreje Babiše k různým otázkám a aktuálním problémům. Zdůrazňuje se, že se jedná o velice riskantní krok, který se nemusí KSČM a levici vyplatit, volá se po opatrnosti, zárukách, často jsou v této souvislosti připomínány neblahé osudy mnoha firem a obchodních společností, kterým v minulosti Agrofert nabízel vzájemně výhodnou spolupráci a s jejichž šéfy si Andrej Babiš podal ruku na znamení, že to myslí obě strany vážně a férově. Mnoho argumentů proti vyjednávání bylo možné shrnout i do námitky,

jak mohou komunisté jako antisystémová a antikapitalistická strana vůbec uvažovat o podpoře vlády vedené a fakticky ovládané oligarchou?

Naopak musím říci, že argument trestního stíhání předsedy této budoucí vlády v takových diskusích padne jen velmi zřídka a zřejmě lidí moc nezajímá. Někdy také zazní i argument, že ani ČSSD není bůhvíjak spolehlivý partner. Tady bych snad podotkl, že podobný názor bychom jistě našli i na druhé straně a také je často v ČSSD používán, když dojdou jiné argumenty.

Ale abych se vrátil k podstatě věci. Naprosto souhlasím, že takové vyjednávání vyžaduje odvahu, a opatrnosti při něm nebude asi nikdy dost. Sím ale také pevně přesvědčen, že jednání o případné podpoře budoucí vlády ANO (a zřejmě ČSSD) ze strany KSČM je krok zodpovědný a správným směrem. Důvodů pro takové tvrzení je, myslím, celá řada, ale dovolte mi uvést alespoň tři z těch důležitých. První důvod je, že nám přece nemůže být jedno, jaké požadavky bude příští vláda preferovat a jaké

důsledky to bude mít na každodenní život pracujících a neprivilegovaných. Novináři s oblibou používají pro Babišovu programovou nabídku termín »švédský stůl«, jinými slovy, že si tam nakonec každý může najít něco dle svého gusta, ať už hájí pravicové, nebo levicové přístupy, nebo neví. No a nám přece musí jít o to, aby příští vláda musela nabízet víc z té levé strany stolu a méně z té pravé. A to bez vlivu na ni nepůjde. Přitom ANO, respektive Babišovi, je asi celkem jedno, jestli jeho vlastní priority vládnutí, které si ohlídl, budou doplněny požadavky levice, nebo naopak. Dokonce mám pocit, že kdyby to záleželo jenom na něm, dal by přednost pravicovému partnerovi, protože i jemu se více líbí ta pravá strana švédského stolu.

Druhým důvodem je, že Andrej Babiš (a poťožmo ANO) zmátl všemi sny, které se mu zdají, když náhodou spí, velkou část levicových a nespokojených voličů, kteří mu uvěřili, že to myslí vážně a že má v úmyslu zatočit s korupcí, hájit veřejné zájmy, dát přednost zájmům pracujících před zájmy velkého byznysu. Tedy

lépe řečeno jeho velkého byznysu. Já jsem přesvědčen, že tomu tak není, ale jinak, než že se mu dá příležitost a povinnost to realizovat, není možné ho usvědčit z licoměrnosti a voličům dát možnost ho prokouknout. Tedy jinak řečeno, buď ty sliby plnit bude a my komunisté, ani ČSSD bychom mu v tom neměli bránit jen proto, že to je oligarcha, nebo se ukáže, že to byly jen volební sliby. Ale to zase není možné bez toho, aby příští vláda získala důvěru a musela »s pravdou ven«.

A konečně třetí důležitý důvod je, že nikdo z nás neví, co má skutečně Andrej Babiš za lubeč a jestli mu ve skutečnosti nejde o to, aby vytvořil pro sebe co nejpříhodnější podmínky pro předsedačské volby. Ale tak, aby to byl On, kdo z hlediska veřejného mínění bude tou hlavní obětí všech ostatních parlamentních stran, které jemu, Dobroději, znemožnily svou naprosto destruktivní politikou a házením klacků pod jeho nohy uskutečňovat jeho »lidovou« politiku ve prospěch všech, kdo si to zaslouží. A aby to voliči jemu přičítali k dobru a všem ostatním viníkům patové situ-

ace to naopak spočítali. A ani tady nevidím důvod, proč bychom se neměli chovat tak, aby nás veřejnost za viníky takového případného stavu nemohla považovat, případně proč bychom panu Babišovi takový záměr měli ulehčovat.

Zcela souhlasím s tím, že to je chůze po tenkém ledu, která s sebou nese samozřejmě i nejrůznější rizika. Navíc v situaci, kdy je váš partner často nevyvočitelný a zdá se, že více dá na rady mediálních poradců než všech ostatních dohromady. Ale tak už to v politice bývá a myslím, že i z tohoto hlediska zatím vedení KSČM přesvědčuje veřejnost, že co se politické gramotnosti týče, má před ostatními stranami velký náskok a zájmy svých voličů dokáže hájit efektivněji. A to i těch, kteří při minulých volbách utekli z různých důvodů jinam.

Lubomír LEDL, místopředseda Strany demokratického socialismu

Články na této stránce vyjadřují názory a poznatky autorů, redakce neodpovídá za jejich obsah.

Surové dřevo se vyplatí zpracovávat doma

Česká republika vyveze do zahraničí víc surového dřeva než Finsko a Švédsko dohromady. Podle Karla Krontoráda z Ústavu dřevařských technologií Mendelovy univerzity v Brně by se měl stát snažit, aby místo rychlého zisku vznikaly v ČR továrny, které dokážou dřevo zpracovávat do konečných produktů. Cena surového dřeva a některých výrobků se může lišit až desetinásobně, řekl Krontorád.

Podle něj jsou v tomto oboru velmi daleko s různými inovacemi například v sousedním Rakousku a Německu. Bylo by dobré jejich technologický vývoj zachytit a zhodnotit dřevo i v Česku, uvedl.

ČR vyveze každoročně zhruba polovinu z 15 milionů kubiků (metrů krychlových) vytěženého dřeva. »Žisk se pohybuje na úrovni 50 až 60 procent, ale zhodnocení je malé. Cena kulatiny je zhruba 1800 korun za metr krychlový, 2600 Kč stojí pilařská kulatina. Materiál pro dřevostavby přitom stojí 15 000 až 30 000 Kč. Proto se vyplatí investovat do závodů, které budou zpracovávat kulatinu v Česku. Hodnota zůstane doma a ještě se vytvoří pracovní místa,« řekl Krontorád.

Největší perspektivu mají továrny podílejší se na přípravě dřevostavb, protože 70 % pilařské výroby skončí ve stavebnictví. Podíl rodinných domů ze dřeva řadu let stále roste. »V roce 2000 byl podíl dřevostavb na počtu zahájených staveb 1,3 %, loni přes 14 %. Blížíme se trendu vyspělých zemí, v Německu a Rakousku je to okolo 30 %,« řekl Krontorád. Roční přírůstek dřeva v ČR činí 18 mil. kubíků. »Kdybychom chtěli stavět všech-

ny rodinné domky pouze ze dřeva, tak potřebný objem vyroste v našich lesích za necelé dva měsíce,« doplnil.

Vzhledem k vlastnostem dřeva se v západní Evropě prosazují nástavby na domech také ze dřeva, přitom vypadají na pohled stejně. Dřevostavba na rozdíl od zděných domů může vzniknout z předem připravených dílů velmi rychle, stejně tak jí lze snadno demontovat a uhlíková stopa je podle Krontoráda prakticky záporná.

Aby však mohly české firmy pracovat na nových materiálech pro dřevostavby, potřebovaly by tak vysoké investice do nových strojů, které si řada z nich nemůže dovolit. »Dotace sice křiví trh, ale v tomto případě by se nastartovala výroba,« míní Krontorád. Výrobci stavebních materiálů pro dřevostavby se prosazují s novými lepenými materiály, které by měly mít vyšší kvalitu a trvanlivost a které půjde na strojích dobře zpracovat.

»Kdysi měl tesař zkušenosti a dokázal si každý kus dřeva otesat podle potřeby. Dnes na dřevo čekají stroje, proto by měl být každý kus v podstatě stejný. Dělá se to tak, že dřevo rozkouskujeme, vady vyřežeme a zase dřevo slepíme. Němci tomu říkají křížem lepené dřevo. Dají se z toho dělat nosníky či panely,« popsal Krontorád.

Dalším oborem, který by mohl stát podpořit ve zpracování dřeva, jsou podle něj nábytkáři. Velmi perspektivním oborem je také chemický průmysl, který vyrábí materiály pro textilní průmysl. Některé oděvy jsou totiž ze dřeva. »V Německu a Rakousku jsou obrovské výzkumné kapacity. U nás jsme měli tradici, stálo by za to ji obnovit,« soudí Krontorád. Za obrovskou výzkumnou a výrobní příležitost označil také plasty na bázi dřeva, které je možné tisknout na 3D tiskárnách. »Bez státní podpory to půjde těžko, protože se jedná o drahé záležitosti. Nicméně německý dřevozpracující komplex vyprodukuje ročně 120 miliard eur, náš osm, přestože Němci vytěží jen čtyřikrát více dřeva. Rezervy jsou velké,« uzavřel Krontorád.

ILUSTRAČNÍ FOTO – pasivtech.cz

Příprava na další boj s kůrovcem

Státní podnik Lesy České republiky chce letos zvýšit výdaje na boj s kůrovcem o čtvrtinu na 192 milionů korun z loňských 153 mil.

Kůrovcovou kalamitou jsou nejvíce postižené lesy na severní Moravě v okolí Bruntálu, Města Albrechtice, Štern-

berku a Opavy. S kůrovcem lesníci bojují od roku 2016, kdy k velkému rozšíření škůdce výrazně přispělo sucho roku 2015.

»Čekáme další z krizových roků,« řekl generální ředitel Lesů ČR Daniel Szórád. Loni musel podnik zadat ke zpraco-

vání 4,77 mil. kubíků (metrů krychlových) dříví v rámci takzvané nahodilé těžby. Představovalo to přes polovinu celkové těžby. Samotného kůrovcového dříví se vytěžilo přes 2,57 mil. kubíků, meziročně o sedm procent více.

Lesy ČR letos v rámci boje

s kůrovcem plánují položení 250 000 lapáků z pokácených stromů a 45 000 feromonových lapačů. Podnik také chystá nákup téměř 2000 insekticidních sítí, což je nový způsob ochrany dřeva před kůrovcem. Loni sítí, kterými se pokrývají skládky dřeva, podnik použil necelých 700.

Pro rychlejší likvidaci kůrovce také každý ze čtyř lesních závodů podniku zřídil na severní Moravě vlastní detašované pracoviště. »Na tamějších lesních správách jsme významně posílili personál, přijali jsme více než 100 lidí, kteří se starají o ochranu lesa a vyhledávají a vyznačují kůrovcovou hmotu,« řekl Szórád. Podle kůrovcové situace podnik také rozdělil revíry na standardní, lokálně kalamitní a kalamitní s kůrovcovými těžbami. Z 850 revírů je 112 kalamitních nebo lokálně kalamitních.

Šíření kůrovce je hodně závislé na počasí. Při trvajícím teplém počasí je kůrovec schopen se vylíhnout v několika generacích a množit se geometrickou řadou.

ILUSTRAČNÍ FOTO – Haló noviny/Jiří ŽIKMUND

MALOOBCHOD DÁL KVETE

Tržby v maloobchodě v únoru podle ČSÚ vzrostly meziročně o šest procent, za nepotravinářské zboží o 9,1 %, za pohonné hmoty o 7,6 % a za potraviny o 2,4 %. Cenový deflátor (poměr vývoje cen a tržeb) ke stejnému období předcházejícího roku činil 100,3 % a byl ovlivněn zejména vyššími cenami farmaceutického, zdravotnického a kosmetického zboží, potravin, výrobků pro kulturu, sport, rekreaci a domácnost. Tržby za prodej a opravy motorových vozidel se snížily meziročně o 4,7 %, za prodej motorových vozidel klesly o 6,1 % a za opravy motorových vozidel vzrostly o 1,1 %.

PRODEJ AUT KLESL

Prodej nových osobních aut v ČR v 1. čtvrtletí podle Svazu dovozců automobilů klesl o 0,3 % na 67 873 vozů. Nejúspěšnější Škoda Auto ale zvýšila odbyt o 12 % na 22 674 prodaných vozů. Podíl prodáváných aut s dieselovým motorem klesl na 32 z loňských 39 %. Majoritu tvořily benzínové vozy s podílem přes 65 %. V březnu podle výzkumné organizace LMC Automotive klesl i prodej nových osobních aut v západní Evropě. Meziročně se snížil o šest procent na 1,7 mil. vozů, poptávka klesla v Británii, Německu a Itálii.

FINSKO PRO NORD STREAM 2

Finská vláda schválila stavbu plynovodu Nord Stream 2, jenž má přivádět zemní plyn z Ruska do Německa po dně Baltického moře. Souhlas se stavbou již na konci března vyslovilo Německo. Ještě se čeká na oficiální vyjádření Ruska a také Dánska a Švédska, do jejichž vod trasa plynovodu rovněž zasahuje. Vybudování plynovodu se snaží zablokovat zejména Polsko. Výhrady mají ale i některé další země včetně české vlády - stavba je prý proti zájmu EU a obsahuje riziko další destabilizace Ukrajiny. Na financování projektu se podílí pět evropských firem - německé Uniper a Wintershall, britsko-nizozemská Shell, rakouská OMV a francouzská Engie. Nord Stream 2 má být hotový do konce příštího roku.

Stránku připravil Ivan CINKA

Průmysl notně zpomalil - stagnuje výroba aut, inženýrské stavby nadále v poklesu

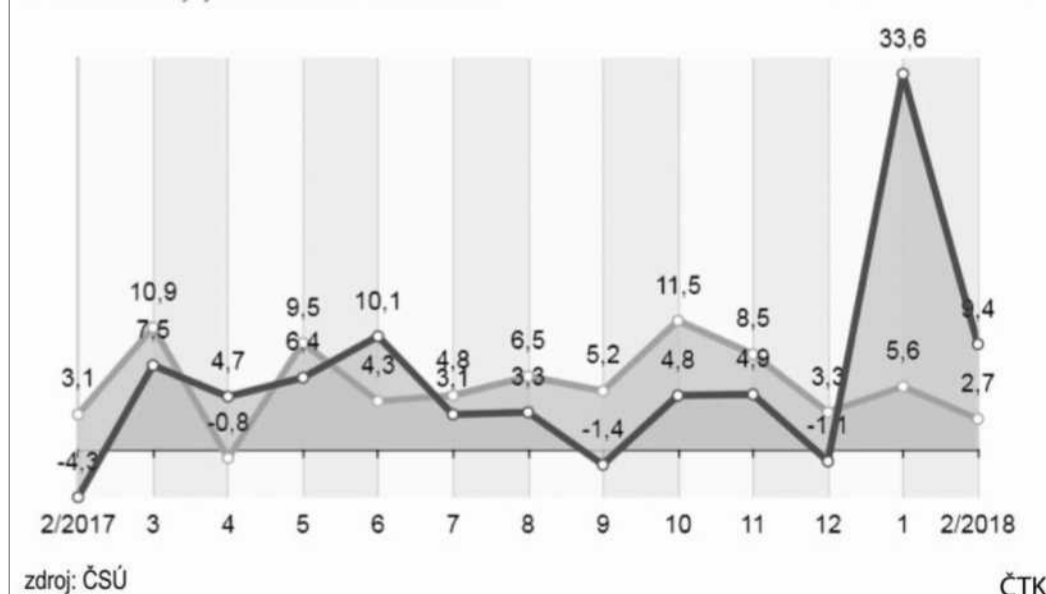
Průmyslová výroba v únoru podle včera zveřejněných údajů Českého statistického úřadu vzrostla meziročně o 2,7 procenta, stavební produkce se zvýšila o 9,4 %.

K meziročnímu růstu průmyslu nejvíce přispěla výroba kovových konstrukcí a kovářských výrobků, výroba elektrických zařízení a výroba strojů a zařízení. Výroba automobilů v podstatě stagnovala na loňské úrovni. Produkce pak klesla ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, v těžbě a dobývání a v opravách a instalacích strojů a zařízení.

Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách vzrostly o 1,1 %, přičemž tržby z přímého vývozu průmyslových podniků klesly o 1,2 % a domácí tržby, které zahrnují i nepřímý vývoz prostřednictvím nepřímých podniků, se zvýšily o 4,4 %.

Průmysl a stavební výroba

rovnání se stejným obdobím minulého roku

Hodnota nových zakázek ve vybraných odvětvích vzrostla o 4,1 %. Nové zakázky ze

zahraničí se zvýšily o 4,6 %, tuzemské pak o 2,7 %. Průměrný evidenční počet zaměstnanců

v podnicích s 50 a více zaměstnanců v průmyslu se v únoru zvýšil meziročně o 2 %.

Podle analytika ČSOB Petra Dufka prozatím čísla z průmyslu »indikují jen mírné zpomalování dosavadního tempa ekonomiky«. Nicméně »rizikovým faktorem zůstává vývoj zahraniční poptávky, upozornil Haló noviny Dufek.

Bytů stále méně než před krizí

Produkce v pozemním stavitelství vzrostla meziročně o 11,6 %, zatímco produkce inženýrského stavitelství se snížila o jedno procento. Stavební úřady v únoru vydaly 5543 stavebních povolení, meziročně o 6,2 % méně. Orientační hodnota těchto staveb dosáhla 26,5 miliard korun a ve srovnání se stejným obdobím minulého roku vzrostla o 20 %.

Počet zahájených bytů se zvýšil o 29,6 % na 2591 bytů, počet dokončených bytů pak vzrostl o 28,4 % na 2372 bytů.

Podle Dufka ale nadále platí, že navzdory silné poptávce nedosahuje bytová výstavba úrovní před první recesí. »Nabídka nových bytů a domů proto i nadále nebude s to vycházet vstříc zájmu domácností i investorů. Výsledkem tedy i v letošním roce bude růst cen nemovitostí určených na bydlení, i když výrazně pomalejší než ten loňský,« uvedl Dufek.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích s 50 a více zaměstnanců ve stavebnictví se v únoru po dlouhých letech neustálého poklesu zvýšil meziročně o 0,4 %.

Na úroveň výstavby roku 2008 se podle Dufka nemá stavebnictví šanci dostat se ani letos. »Na druhou stranu se může letos stavět alespoň v takovém rozsahu jako v roce 2015, kdy stavebnictví těžilo z dočerpávání evropských fondů,« dodal analytik.

Zdravotní stav Skripala se rapidně zlepšuje

Zdravotní stav bývalého dvojitěho agenta Sergeje Skripala už není kritický a »rapidně se zlepšuje«, uvedla včera agentura ČTK.

Rusův organismus podle lékařů dobře reaguje na léčbu po březnovém útoku. Oznáмила to včera nemocnice v jihoanglickém Salisbury, kde byli před měsícem Skripal a jeho dcera Julija otráveni.

»Dobře reaguje na léčbu, rapidně se zlepšuje a už není v kritickém stavu.« sdělila ředitelka oblastní nemocnice v Salisbury Christine Blanshardová. Skripal je při vědomí a komunikuje s personálem nemocnice, napsal zpravodajský web BBC.

Ve čtvrtek prostřednictvím policie zveřejnila prohlášení Julija Skripalová a uvedla, že každým dnem nabírá na síle. Blanshardová k tomu včera dodala, že 33letá žena se »může těšit na den, kdy bude natolik zdravá, že bude moci opustit nemocnici«. Se svým 66letým otcem jsou v péči lékařů více než měsíc poté, co byli 4. března nalezeni v bezvědomí na lavičce v Salisbury.

»Jakákoliv spekulace o tomto datu (propuštění z nemocnice), by byla přesně tím – spekulací. Do té doby požádala Julija o soukromí, zatímco bude pokračovat její zotavování. Chtěla bych vyzvat média, aby žádost respektovala,« dodala Blanshardová. Informace prý poskytla v reakci na čtvrteční »intenzivní« zpravodajství médií.

Britští představitelé dříve opakovaně obvinili ze spáchání útoku nervovou látkou Rusko. Londýnský deník The Times včera napsal, že britské tajné služby určily armádní laboratoře v ruském městě Šichany jako zdroj údajně použitého novičoku a tuto informaci předaly svým spojencům. Moskva vinu rezolutně odmítá, v reakci na zprávu o Skripalově zdravotním stavu napsala ruská ambasáda na Twitter: »Dobrá zpráva!«

Podle poslanců ruské Důmy z příslušných volebních obvodů u Šichan britská tajná služba nahlédla do »špatného seznamu«. Tamní laboratoř byla likvidována před téměř 30 lety hned v začátku chemického odzbroje-

ní a dána na seznam likvidovaných objektů.

DKP žádá objasnění

Německá komunistická strana (DKP) vydala v pondělí prohlášení, v němž uvádí: Tisíce lidí byly o víkendu na pochodu za mír a volaly: »Odzbrojení raději než válka!« Velikonoční mírové pochody v letošním roce opět zmohtněly. Je zapotřebí silného mírového hnutí, které by zneškodnilo přezbrojení armády, zvýšení výdajů na válku. Dvě procenta HDP, sjednaná zeměmi NATO, se zdvojnásobují z dnešních 37 miliard eur ročně na 75 miliard eur v roce 2024. Změnit náladu v populaci, kteří byli zavražděni puškou německé vlády, byli zabiti jménem německé vlády. Navzdory zřetelným rozporům vyhostila koalice ohotných spojenců z 25 zemí, včetně Německa, 140 ruských diplomatů. Bývalý předseda SPD Matthias Platzeck, předseda německo-ruského fóra, to komentoval: »Máme podezřelého, tak se odvážeme. Zastřelíme ho. Poté budeme pátrat po důkazech. Tak to ale nemůže fungo-

vát.« Politika NATO, podporovaná starou a novou vládou kancléřky Angely Merkelové, v posledních letech nebezpečně napomáhala napětí s Ruskem. Jednotky NATO byly umístěny přímo na ruských západních hranicích a vojenská infrastruktura na východě byla dále rozšířena. Ruská protipatření jsou odsouzena jako agrese a Putinovo oznámení o snížení vojenského rozpočtu je zamlčováno. Kdo je odpovědný za pokus o atentát na Sergeje Skripala? Patří do kruhů, které obhajují další růst zbrojní spirály. DKP požaduje mezinárodní vyšetřování incidentu za účasti odborníků z Ruské federace, jak stanoví Úmluva o chemických zbráních! Válečníci z EU a NATO musí být zastaveni. DKP vyzývá federální vládu, aby znovu otevřela cestu k politice spolupráce s Ruskem a racionálně a objektivně obnovila procesy politické diskuse. Pro mír a dobré sousedství s Ruskem!

Předsedové DKP: Patrik KÖBELE, Hans-Peter BRENNER, Wera RICHTEROVÁ

RAZAK ROZPOUŠTÍ PARLAMENT

Premiér Malajsie Najib Razak včera v televizním projevu oznámil, že dnes rozpustí parlament, aby ještě tento měsíc mohly být vyhlášeny všeobecné volby.

S jeho rozhodnutím souhlasil malajsijský král. Volby budou podle agentury AP pro stávajícího premiéra »zkouškou přežití«. Přestože premiérovu pověst poznamenaly korupční skandály a obliba jeho koalici vlády Národní fronty v uplynulých letech klesla, analytici věří, že mandát obhájí. Razak je spojen s finančním skandálem kolem investičního fondu IMDB, který založil. Byly z něj ukradeny asi čtyři miliardy dolarů (přes 82 miliard Kč) a o případ se zajímá Švýcarsko i USA. Na Razakově osobním kontě se objevilo přes 680 milionů dolarů (přes 14 miliard Kč).

USA ROZŠÍŘILY SEZNAM

Spojené státy včera v rámci odvety za údajné vměšování Moskvy do předloňských amerických voleb rozšířily svůj protiruský sankční seznam o 24 Rusů a 14 subjektů.

Na seznamu jsou například oligarchové Viktor Vekselsberg, Andrej Kostin, Sulejman Kerimov, Oleg Dëripaska či šéf ruského dodavatele plynu Gazprom Alexej Miller. Zařazení na černou listinu znamená, že americké úřady dotčeným osobám a společностям zmrazí veškerý majetek, který mají na území pod americkou správou. Americké společnosti navíc nesmí se sankcionovanými lidmi a subjekty nijak spolupracovat. Americké opatření se týká mimo jiné ruské státní exportní firmy Rosoboronekport, která obchoduje se zbraněmi. List The Washington Post uvedl, že Rosoboronekport je spojována se syřským režimem, který Moskva podporuje. Společnost se proti sankcím ohradila. »Tohle je neférový konkurenční boj v té nejčistší formě,« citoval Reuters mluvčí firmy.

ZUMA U SOUDU

Bývalý jihoafrický prezident Jacob Zuma včera stanul před soudem kvůli téměř dvacet let staré aféře Thales, nazvané podle stejnojmenné francouzské zbrojovky.

Ve spojení s nákupem zbraní z roku 1999 za 2,5 miliardy dolarů (51,7 miliardy Kč) čelí bývalá hlava státu 16 obviněním z podvodů, korupce, praní špinavých peněz a vydírání. Proces byl po shodě prokuratury a Zumových právních zástupců odložen na 8. června. V době nákupu vojenského vybavení zastával Zuma funkci viceprezidenta, z níž byl v roce 2005 kvůli skandálu odvolán. Trestní stíhání ale bylo zastaveno krátce po jeho zvolení do prezidentské funkce v roce 2009. Loni pak soud rozhodl, že politik může být opět stíhán. Zuma letos podal demisi na prezidentskou funkci, fakticky však byl odvolán.

MATKA

V MRAZÁKU

Indická policie zatkla 46letého muže, který téměř tři roky uchovával tělo své matky v mrazáku a pobíral její penzi. Informovala o tom včera agentura AP.

Muž byl zatčen ve čtvrtek ve svém domově ve městě Kalkata na východě země. Jeho matka skonala ve věku 81 let, muž její tělo uložil do mrazáku a každý měsíc skoro tři roky pobíral její důchod ve výši 30 000 indických rupií (zhruba 9500 Kč). Policistům muž řekl, že matčino tělo uschoval, protože věřil, že může znovu ožít. Ve stejné domácnosti žije i jeho 90letý otec. Policisté jej vyleschli, ale kvůli jeho špatnému zdravotnímu stavu ho nezatkli.

Proti Palestincům i tanky

Tři mrtvé a více než 250 zraněných si vyžádaly včerejší protesty Palestinců v Pásmu Gazy u hranic s Izraelem.

Na několika místech podél hranice zapálili Palestinci stovky pneumatik, aby přes hustý dým nebyli snadným cílem izraelských odstřelovačů. Izraelská armáda nasadila i tanky v očekávání až 50 000 protestujících. Úřad OSN včera apeloval na Izrael, aby se vyhnul nepřiměřenému použití síly vůči Palestincům.

Protesty vypukly už minulý pátek, kdy se jich účastnilo na 30 000 lidí. I tehdy hořely pneumatiky a někteří Palestinci házeli kameny na izraelské vojáky. Ti odpověděli střelbou, při níž zemřely dvě desítky lidí, poslední podlehl zraněním v nemocnici včera.

I pro včerejšek platila pro izraelské vojáky stejná pravidla, což znamená, že odstřelovači mohli střílet na každého, kdo se přiblíží k plotu na hranici s cílem dostat se na území

Izraele. Informoval o tom deník Haarec. Tato pravidla kritizovaly organizace ochránců lidských práv. Také mluvčí Rady OSN pro lidská práva Liz Throssellová včera v Ženevě prohlásila, že Izrael by se měl střelbě vůči protestujícím vyhnout.

Izraelská armáda i včera poslala posily k hranicím s Pásmem Gazy, stejně jako minulý pátek nasadila odstřelovače. Očekávala totiž vysokou účast protestujících. Podle agentury Reuters byla ale nižší než minulý pátek.

Protesty organizuje několik skupin z Pásmu Gazy, v čele s hnutím Hamás, které tuto oblast už deset let ovládá. Cílem akce, která je naplánována až do poloviny května, je návrat Palestinců na nyní okupovaná území, prohlášená za izraelská. Podle původního plánu by protesty měly vyvrcholit v polovině května, v den 70. výročí vzniku státu Izrael, pochodem přes hranici. (Čtk)

Venezuelský prezident Nicolás Máduro zahájil včera v doprovodu manželky Cilie Floresové kampaň před předčasnými prezidentskými volbami, které se mají konat 20. května. Kampaň zahájila slavnostní přísaha členů Mádurova volebního štábu. FOTO – ČTK/AP

Puigdemont složil kauci

Bývalý katalánský premiér Carles Puigdemont zaplatil kauci ve výši 75 000 eur (1,9 milionu korun) a mohl tak opustit vazbu v severoněmeckém Neumünsteru.

Potvrdilo to včera generální státní zastupitelství spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko. Politik rovněž úřadům poskytl adresu, na níž bude v Německu pobývat do doby, než úřady rozhodnou o jeho případném vydání do Španělska.

Pětapadesátiletý Puigdemont

byl v Německu zadržen 25. března po překročení dánsko-německé hranice na základě evropského zatykače, když se autem vracel z Finska do Belgie, kde do té doby žil v exilu. Španělsko požaduje jeho vydání kvůli vzpouře a zpronevěře veřejných prostředků s tím, že jeho vláda loni uspořádala nepovolené referendum o nezávislosti Katalánska na Španělsku.

Soud ve městě Schleswig ve čtvrtek odmítl Puigdemonta

vydat na základě jeho obžaloby ze vzpoury (s maximálním trestem 25 let). Připustil ale jeho vydání kvůli údajné zpronevěře (maximální trest 12 let). Rozhodl zároveň o podmíněném propuštění katalánského separatistického vůdce z vazby po složení kauce.

Puigdemont obžalobu Madridu odmítá a tvrdí, že je politicky motivovaná. Proti vydání do Španělska se může případně bránit u německého ústavního soudu. (Čtk)

Lula se nevydává

Brazilský exprezident Luiz Inácio Lula da Silva se včera odmítl přihlásit na policii, aby nastoupil výkon dvanáctiletého trestu, k němuž byl zatím nepravomocně odsouzen za korupci.

Federální soudce mu dal lhůtu do včerejších 22.00 SELČ, aby se sám vydal, v opačném případě by jej měla policie zatknout. Lulovi obhájci se pokoušejí oddálit nástup do vězení pomocí nové stížnosti k nejvyššímu soudu, informovala brazilská média.

Populární levicový politik včera pobýval v odborové centrále ocelářů na předměstí nejlidnatějšího brazilského města Sao Paulo. Podle místního listu Folha de Sao Paulo prohlásil, že do stanovené lhůty se na policii v jihobrazilském městě Curitiba dostavit nehodlá. V ústředí odborářů se sešel s vedením své Strany pracujících (PT), mezi nimiž byla i předloni sesazená exprezidentka Dilma Rousseffová. Dorazili i jeho blízcí a stou-

penci a očekávalo se, že jeho případné zatčení vyvolá protesty. Luloва kauza je ostře sledována i kvůli tomu, že je podle průzkumů jasným favoritem říjnových prezidentských voleb. Lula má sice ještě možnost odvolání, to mu však již nezaručuje setrvání na svobodě a možnost kandidovat. Poslední slovo v otázce jeho kandidatury bude mít nejvyšší volební komise, očekává se ale, že ji kvůli verdiktu soudu neumožní. (Čtk)

Před týdnem i včera se protestu zúčastnili především mladí Palestinci, kteří používali i roztáčecí praky. Izraelské bezpečnostní síly zadržely loni na okupovaných palestýnských územích na 6800 Palestinců, z toho více než pětinu tvořili nezletilí. Nyní je v izraelských věznicích 350 osob mladších osmnácti let, řada z nich skončila za mřížemi kvůli házení kamenů na izraelské vojáky. FOTO – ČTK/AP

Skoro nemožný úkol na Špicberkách. Zelenina

V jedné z nejsevernějších osad naší planety, v malém arktickém městě Longyearbyen s 2000 obyvateli, se v zasněžené krajině nápadně rýsuje kupolovitý skleník Benjamina Vidmara, jako by ho tu postavily mimozemské civilizace. V něm tento americký šéfkuchař v létě pěstuje rajčata, cibuli, chilli papričky a další zeleninu, k čemuž využívá 24 hodin slunečního svitu.

Během čtyř zimních měsíců, kdy panuje tma a teploty mohou klesat k minus 30 stupňům, se Vidmar stará o výhonky bylin a zeleniny, takzvané microgreens, a také o desítky křepelk ve dvou místnostech pod svým domem. Vidmar je jediným dodavatelem místně produkovaných potravin v norském městě Longyearbyen na souostroví Špicberky. Severní pól se nachází zhruba 1050 kilometrů severně; pevninské Norsko je přibližně stejně daleko na jih. Pěstovat potraviny v takových podmínkách se zdá být nemožný úkol, ale podle Vidmara je to nutnost. Američan doufá, že svými aktivitami půjde příkladem i dalším odlehklým městem v oblasti. »Jsme strašně moc závislí na dovozu. Vše se sem dostává lodí a letadlem.« říká Vidmar, který pochází z Clevelandu v americkém státě Ohio a v Longyearbyenu žije už téměř 10 let.

Zranitelnost kvůli dovozu

Nutnost importu činí město zranitelným, vysvětluje. V roce 2010, kdy se kvůli erupci islandské sopky Eyjafjallajökull zasta-

Pohled na část norského města Longyearbyen na souostroví Špicberky

čila na kontinentu letecká doprava, zely obchody v Longyearbyenu prázdnou. A také cena a kvalita dovozených potravin jsou často neuspokojivé, říká Američan. Vidmarova firma má za cíl produkovat potraviny pro město a také zpracovávat všechny jeho biologický odpad. Zní to ambiciózně, ale firma, která dostala podporu od vládou financované organizace pomáhající začínajícím společnostem, hospodařila loni - po pouhých dvou letech činnosti - s vyrovnaným rozpočtem. Napomáhá tomu fakt, že Vidmar a jeho ještě ne

20letý syn nepobírají žádný plat a Vidmar pracuje navíc na plný úvazek jako kuchař ve škole.

Sobí steak i biftek z tuleně

Vidmarovy produkty se nyní objevují na jídelních lístečích mnoha restaurací v Longyearbyenu včetně restaurace Huset, kde se ve vzhledně prostředí servírují důmyslné pokrmy severské kuchyně. Vedle sobího steaku a tatarského bifteku z tuleně vouseho je v nabídce také chod sestávající z křepel-

cích vajčků s koprem, červenými cibulkami a ančovičkami na chlebové placcce. »Nepodávali bychom křepelčí vajčka, pokud by nebyla místní. Když jsme je ochutnali, vytvořili jsme tento pokrm.« uvedl šéfkuchař restaurace Huset Filip Gemzell.

První otázka

Vidmar poprvé navštívil Špicberky v roce 2007, když pracoval jako kuchař na výletní lodi. První otázka, která ho napadla, byla: »Jak tady mohou lidé žít?« Ostrovy ho ale také zaujaly. »Na Americe je smutné to, že ať pra-

cujete sebeví, pořád se musíte starat o peníze. Pak přijde sem a obklopí vás tato příroda. Nic vás nerozptyluje, žádná obří nákupní centra, žádné billboardy vyzývající: 'kupte, kupte, kupte'.« O rok později se Vidmar na Špicberky přestěhoval a začal pracovat v restauracích a barech v Longyearbyenu, původně hornickém městě vzniklém u uhelných dolů, které se postupně změnilo v oblíbený cíl turistů. Vlastní firmu se rozhodl založit, protože mu vadil nedostatek čerstvých produktů a skutečnost, že v lokalitě chybí

zařízení na zpracování odpadu a organický odpad tudíž končí v moři.

Spolupráce s červy

Vidmar původně experimentoval s hydroponickými rostlinami - tedy pěstováním ve vodě, nikoli v půdě - ale to znamenalo používat hnojiva, která pocházejí z pevniny. Nakonec mu úřady města daly povolení, aby dovezl z Floridy červy, kteří tuto práci obstarají. Nyní, kdykoli on nebo syn doručí do restaurací novou bedýnku s mikrobylinkami, vyzvednou si starou a odpad dají červům, kteří ho rozloží na přírodní hnojivo pro větší rostliny. Vidmarovým dalším cílem je vytápět skleníky během zimní sezony s využitím energie získané přeměnou organického odpadu, aby je mohl mít v provozu po celý rok.

Vidmar také pomáhá při výuce žáků čtvrté až deváté třídy v Longyearbyenu a vysvětluje jim základy trvale udržitelného zemědělství. To vedlo starší studenty k prověření dodavatelské řetězce ostrova, uvedla telka Lisa Dymboeová Djønneová. »Zjistuji, jak jsou sem z pevniny dopravovány potraviny a jak je to drahé.« řekla agentuře Reuters telefonicky. »Chystají se vyzpovidat představitele ohledně finančních nákladů, a jestli by nebylo možné produkovat vlastní potraviny. Tuto otázku si tady klade hodně lidí.« dodala. »Je to naše poslání, aby bylo toto město soběstačné. Protože když to dokážeme my tady, pak se ostatní budou těžko moci vymlouvat.« prohlašuje Vidmar. (ava, čtk)

Malá sledovanost videí - důvod vraždit

Žena, která v úterý v kalifornské centrále společnosti YouTube ve městě San Bruno postřelila tři lidi a následně podle všeho spáchala sebevraždu, se na internetový videokanal hněvala kvůli údajně malé sledovanosti svých videí. Informovala o tom americká média, podle nichž byla střelkyně v minulosti rovněž aktivistkou bojující za práva zvířat.

Střelkyně byla identifikována jako 39letá Nasim Aghdamová, která se v minulosti kriticky vyjadřovala o největším světovém videoportálu, do jehož sídla se v úterý vypravila s pistolí v ruce. »Na YouTube ani žádné další stránce pro sdílení videí neexistují spravedlivé možnosti růstu (sledovanosti), váš kanál poroste, jen když oni budou čtít!« napsala Aghdamová podle listu San Francisco Chronicle. »YouTube filtroval mé

kanály, aby mi zabránil získat sledovanost.« dodala.

Rodina ji pohřešovala

O tom, že žena byla na YouTube rozhněvaná, řekl stanicí CBS Los Angeles její otec Ismail Aghdam. Upřesnil, že se jí vůbec nelíbilo, že jí YouTube přestal za videa, která tam zveřejňovala, platit. Aghdamová měla na YouTube několik videokanalů, společnost je ještě v úterý odpojila. Média její videa hodnotí jako podivná, svěrázná a s extravagantním aranžmá. Na záznamech hovořila o svých názorech na práva zvířat a o veganství, které propagovala. V poslední době se věnovala především kritice serveru. Svou dceru Aghdam několik posledních dní pohřešoval a vzhledem k jejím vzteku na videoportál se obával, že by se něco mohlo stát, proto se obrátil na policii. Ta

nakonec Aghdamovou v úterý ráno nalezla, jak nedaleko San Bruno spí v autě. Rodině pak policisté sdělili, aby na ženu dávala pozor.

Panika v ústředí

Střelba způsobila v ústředí YouTube v San Brunu nedaleko San Franciska davovou paniku. Na místě zasahovali desítky policistických vozů a policisté evakuovali stovky zaměstnanců. Zranění byli tři lidé - jeden muž je v kritickém stavu, jedna žena má vážné poranění a další žena je mimo jakékoliv ohrožení. Americký prezident Donald Trump na Twitteru napsal, že byl o incidentu informován. Jako vždy uvedl, že se za oběti modlí, a poděkoval také zasahujícím bezpečnostním jednotkám a záchranářům. Vyšetřovatelé nyní zjišťují, zda byl hněv skutečně motivem útoku. Původně

totiž média informovala, že žena postřelená znala, podle sdělení policie ale zatím není důkaz, že by si oběti vybírala cíleně. Také její rodina tvrdí, že v YouTube nikoho neznala.

Slova expertky

Expertka věnující se střeleckým masakrům Jaclyn Schildkrautová stanicí CBS News řekla, že je velmi neobvyklé, když je žena pachatelkou takovýchto útoků. Upřesnila, že ženy v letech 1966 až 2016 spáchaly čtyři procenta všech masových střeleckých útoků. Poznamenala také, že tento případ nemusí být hodnocen jako masová střelba, neboť podle definice má takový útok bez započítání pachatele nejméně čtyři postřelené. V tomto případě se také dá už mluvit o závislosti na sociálních sítích. Každá závislost je nebezpečná. (ava, čtk)

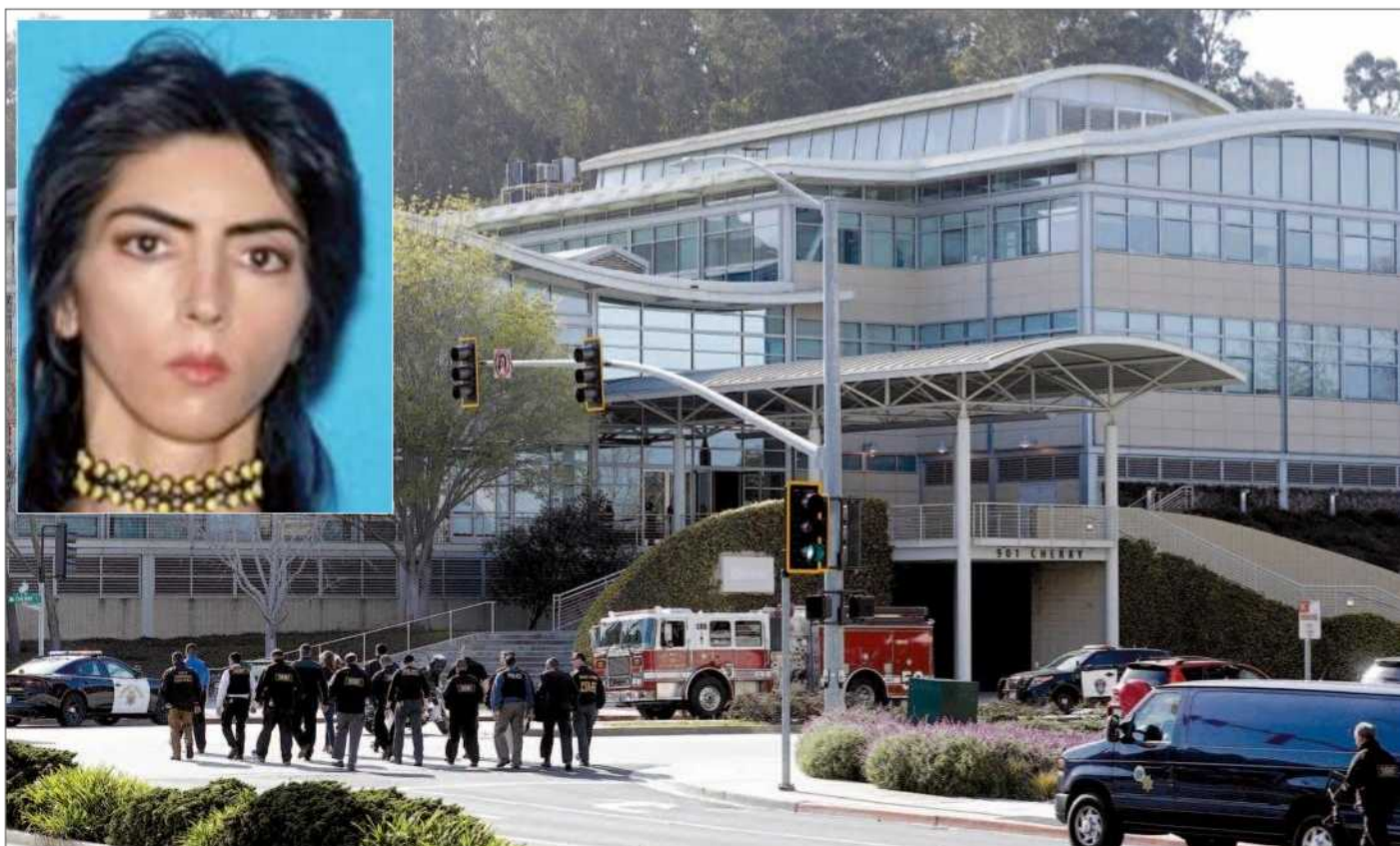
Káva s varováním

Losangeleský soudce rozhodl, že americký kavárenský řetězec Starbucks a další firmy musí své kávové produkty prodávané ve státě Kalifornie opatřit varováním před rakovinou. Pražená zrnková káva totiž obsahuje i akrylamid, který údajně může mít karcinogenní účinky.

Prodejci kávy se bránili s tím, že v kávě je jen malé množství akrylamidu a že hrozba představená zmíněnou chemickou látkou, která vzniká při pražení, je zanedbatelná. Poukázali také na studie, podle nichž má pít kávy pozitivní účinky na lidské zdraví. Soudce Elihu Berle ale minulý týden rozhodl, že společnost Starbucks a další firmy tyto argumenty nepodložily pádnými důkazy. Firmy mají nyní čas do 10. dubna, aby vynesly námitky. Nezisková organizace CERT (Rada pro vzdělání a výzkum v oblasti toxikologie) už v roce 2010

obvinila kavárny, obchody a další zařízení včetně Starbucksu či 7-Eleven, že nedostatečně varují zákazníky o množství akrylamidu v kávových nápojích a o toxických účincích této látky.

CERT poukazuje na to, že akrylamid je kalifornskými zákony klasifikován jako karcinogen, a prodejci kávy tak mají podle organizace povinnost varovat miliony Kalifornčanů pijících jejich produkty. Některé firmy na tento požadavek již přistoupily, ale často varovné tabulky umísťují ve svých podnicích na nepřehlednějších místech, jako třeba pod pult s cukrem a smetanou. Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny, jež je součástí Světové zdravotnické organizace (WHO), v roce 2016 odstranila kávu ze seznamu »možných karcinogenů«, připomněla AP. (čtk)

Naštvaná střelkyně Nasim Aghdamová (ve výřezu) a ústředí YouTube v městečku San Bruno u San Franciska

FOTO - ČTK/AP

Tragický útok

Pondělní nálet koalice vedené Saúdskou Arábií v přístavním městě Hudajdá na západě Jemenu si vyžádal životy několika dětí, a je tak jedním z nejtragičtějších útoků od eskalace konfliktu v roce 2015. S odkazem na pondělní zprávu Dětského fondu OSN (UNICEF) o tom v úterý informovala AFP.

»OSN může potvrdit, že při útoku v Hudajdá bylo zabito několik dětí,« uvedl UNICEF s tím, že vyprošťování zraněných a mrtvých v té chvíli ještě pokračovalo. Nálet, který si podle jemenských bezpečnostních zdrojů vyžádal 16 obětí na životech, je tak zřejmě nejtragičtější útokem na děti od eskalace konfliktu v březnu 2015, pokračoval UNICEF. Jemen sužuje konflikt, v němž proti sobě bojují menší noví šíitští Húsiové, podporovaní šíitským Íránem, a vláda prezidenta Abdar Rabbúa Mansúra Hádího. Tě od března

2015 pomáhá koalice v čele se sunnitskou Saúdskou Arábií. Válka si už vyžádala více než 10 000 lidských životů a přinutila přes tři miliony lidí opustit domov.

Jemenské bezpečnostní zdroje popřely, že při útoku přišly o život děti. Média se zatím neshodují ani v tom, zda byli zabiti civilisté. Podle fotografa agentury AFP bylo po bombardování v nemocnici ošetřeno několik zraněných dětí. »Nikdo v tomto brutálním konfliktu ani na vteřinu nerespektoval zásadu o ochraně dětí,« stálo v prohlášení UNICEF. Organizace následně vyžádala všechny strany konfliktu a nepřímou zapojené aktéry, aby se »drželi svých závazků a chránili děti.« Koalice vedená Saúdskou Arábií vzápětí oznámila, že okolnosti náletu vyšetří. Ríjád ale nadále odmítá, že útočí na civilisty cíleně, a tvrdí, že povstalci civilisty používají jako lidské štíty. (čtk)

Aby nemuseli o vzdělání žebrot v cizině

Nebyl prvním českým králem, kterého to napadlo. Otec jeho matky, Elišky Přemyslovny, Václav II. se o založení univerzity v Praze pokoušel už ke konci 13. století. Jeho plány ztroskotaly na odporu šlechty. Císař a český král Karel IV. se k návrhu zříditi pražské vysoké učení po více než padesáti letech vrátil. A počínal si s rozmyslem. Už v lednu roku 1347 si obstaral privilegium papeže Klimenta VI., které bylo potřebné nejen pro samotné založení univerzity. Pokud měli do Prahy proudit mistři i žáci z různých zemí, pak pro absolventy muselo platit, že mohou působit ve všech zemích, které uznávala římskokatolická církev. Což bylo ostatně důležité i pro studenty z Českého království, kteří by tak nehledali vzdělání v Paříži či Boloni, protože jejich hodnosti z Prahy by platily všude. Ostatně uvedené školy sloužily jako vzor pro udělení výsad a svobod mistrům a žákům, které Karel IV. zaručil. Zakládací listinu vydal 7. dubna roku 1348, kdy už měl připravené základní zázemí pro obecné učení, jak se tehdy univerzity říkalo.

Stůl k pohoštění prostřený

V zakládací listině sepsané latinsky zdůrazňoval především zájmy své země: »A tak, aby naši věrní obyvatelé království, kteří bez ustání lační po plodech vědě, se nemuseli v cizích zemích doprošovat almužny, ale aby našli v království stůl k pohoštění prostřený a aby se ti, jež vyznamenání vrozená bystrost a nad ní, stali poznáním věd vzdělanými, a nebyli již více nuceni a za zbytečné mohli pokládat, za účelem vyhledávání věd kraj světa obcházet, k cizím národům se obracet nebo aby jejich dychtění bylo ukojeno, v cizích končinách žebrot, nýbrž aby za svou slávu považovali, že mohou jiné z ciziny k sobě zvat a účastny je činit té lahodné vůně a tak velikého vděku.«

vida, že se toto učení znamená a chvalně rozšiřuje, daroval univerzitě židovské domy a zřídil v nich kolej mistrů, aby tam denně přednášeli a disputovali, zřídil pro ně knihovnu a daroval jim dostatek knih nezbytných pro studium. A ti mistři dostatečně zaopatření měli kromě stravy, kterou dostávali od studentů, zaručeny dostatečné roční příjmy.« Založit ve středověku univerzitu tedy nebyl žádný jednoduchý ani levný podnik.

Syn tasil meč a otec prodal palác

Obecné učení v Praze se bouřlivě rozvíjelo. K první fakultě svobodných umění přibýly fakulty teologická, právnická a lékařská. Karlův syn Václav IV. pochopil, že univerzita potřebuje nové, větší

tvořili zhruba dvacet procent všech studujících. Na přelomu 14. a 15. století stoupalo napětí mezi českými mistry, kteří se zabývali myšlenkami o nápravě církve ovlivněnými i učením Johna Wycliffa, a německými učenými. Spor vyústil v posílení českého vlivu, když v roce 1409 vydal Václav IV. Dekret kutnohorský. V něm přiznal Čechům při rozhodování o univerzitních záležitostech tři hlasy. Nešlo o nějakou nahodilou akci místních, ale o zásadní při o budoucnost vysokého učení. Němci odešli do Lipska a založili si tu vlastní školu. V Čechách pokračoval myšlenkový kvas, ostatně mistr Jan Hus byl rektorem univerzity v letech 1409-10. I ve vězení v Kostnici myslel nejen na své přátele mistry a strachoval se o jejich osud, ale i na celé vysoké učení. Třeba v dopise z 10. června roku 1415 nabádal

Budovy rektorátu Univerzity Karlovy v Praze

Faksimile zakládací listiny ze 7.4.1348

»mistry, aby, sami žijíce řádně, správně učili své žáky« a aby se žáci učili »pro prospěch obce a pro své spasení, ale ne pro chamtivost ani pro světský prospěch«.

Statečný postoj uznávaného mistra a kazatele a jeho upálení v průběhu kostnického koncilu vyvolalo v jeho rodné zemi velký ohlas. Většina obyvatel se nenechala zastrašit a navázala na jeho odkaz. To se týkalo i univerzity. Na výstavě je v jedné z vitrin faksimile listiny rektora Jana Kardinála z Rejštejna vyhlášením zásadu přijímání pod obojí z 10. 3. 1417. Univerzitní mistři, kteří většinou patřili k umírněnému proudu husitství, se významně podíleli na formulování čtyř pražských artikulů. Kostnický koncil zakázal již v roce 1417 činnost univerzity. Až nutnost čelit několika křížovým výpravám proti »českým kacířům« ale přerušila výuku. Kališníky se však nepodařilo pokořit a nakonec byl basilejský koncil s nimi přinucen jednat. Výsledkem byla kompaktní potvrzení v roce 1436. Kopie kamenných desek s úryvkem v češtině a latině dříve osazených na zeď kaple Božího těla na Karlově náměstí (později zbořená) vystavují také v expozici o univerzitě v Karolinu.

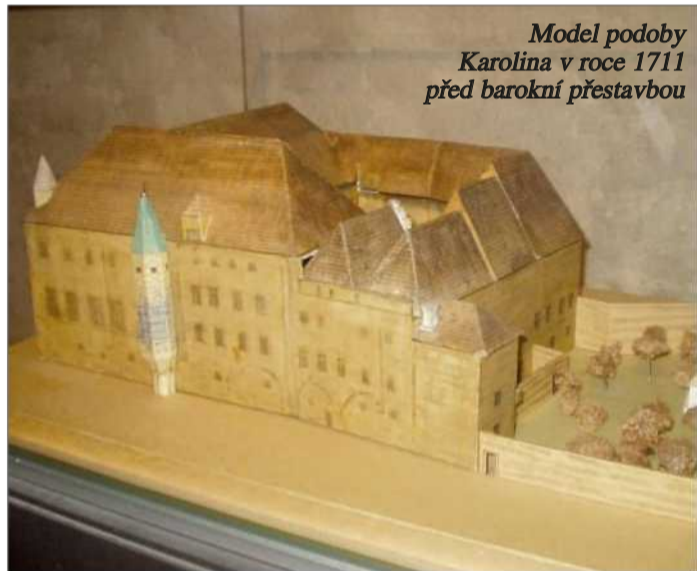

Fragmenty kružby a ostění ze 14. století

rem Jan Jesenský, lékař, filozof a politik pocházející ze slovenského území tehdejších Uher. Patrně každý ví, že v roce 1600 provedl v Praze první veřejnou pitvu. Na výstavě na návštěvníky shlíží z mědirytiny. Rektorem byl v letech 1617-20. Společně s dalšími vůdci stavovského povstání stanul v červnu roku 1621 na popravčím lešení. Kat Mydlář mu podle rozsudku nejprve vyřízl jazyk a poté ho stal. Vítěze z Bílé hory to ale neuspokojilo. Mrtvé tělo Jana Jesenia bylo převezeno k Horské bráně (nyní Hybernská ulice), zde rozčtvrceno a vpleteno do kola. Hlava byla deset let vystavena společně s další-

vysoké školy sloučil do Karlo-Ferdinandovy univerzity. Tu ale ovládli právě jezuité.

Toto sešněrování univerzity brzdilo nutné změny za vlády Marie Terezie a Josefa II. A tak začalo její zestátnování a vytěšňování vlivu řádu na její chod. Text na výstavě uvádí: »Zrušení jezuitského řádu roku 1773 odstranilo dualismus univerzity, která se stala světským středověkým známkou univerzity. Josef II. v letech 1781-1785 dokončil reformu odstraněním posledních podstatných středověkých znaků univerzity. Latinský jazyk nahradil státním, německým jazykem, odstranil konfesijní charakter, zanikla samostatná jurisdikce a s ní akademická imunita.« Fakultní studijní direktory zavedené nařízením z roku 1747 nahradili děkané. České národní obrození se projevovalo ve vzniku národních studentských spolků a snahou spojit vědeckou práci s národním rozvojem. Ani potlačení revoluce z roku 1848 na tomto trendu nic nezměnilo. Nakonec zákonem z roku 1882 vznikly v Praze dvě univerzity – česká a německá. Tu českou bylo zapotřebí znovu od základů vybudovat. Rozdělení na dvě univerzity přetrvávalo až do roku 1945. Tehdy byla obnovena výuka na Univerzitě Karlově, kterou fašisté 17. listopadu 1939 jako ostatní české vysoké

Model podoby Karolina v roce 1711 před barokní přestavbou

Nestačila poprava, rektora rozčtvrtili

Společenské, politické a hospodářské události vždy ovlivňovaly i osudy Univerzity Karlovy. Jiří z Poděbrad v roce 1462 rozhodl o její kališnické orientaci. Sloužila tak především ke vzdělávání měšťanstva, vychovávala učitele a řídila městské latinské školy. V 16. století se dostala i pod vliv německé reformace. Po vydání Rudolfova majestátu v roce 1609 nad ní získaly kontrolu české stavy. Z tohoto období je nejznámějším rektorem

Kopie kamenných desek kompakrát

mi jedenácti na tribuně Staroměstské věže.

V roce 1622 byla utrakvistická univerzita zavřena a předána do správy jezuitům. Ti už od roku 1556 měli svou kolej u sv. Klimenta na Starém Městě. Ve snaze posílit katolické náboženství zde vznikly filozofická a teologická fakulta. V roce 1616 je císař Matyáš porážce stavovského povstání působily v Praze dvě univerzity. Arcibiskup se bouřil proti tomu, aby i ta Karlova byla podřízena jezuitskému řádu. Přítrž sporům učinil v roce 1654 Ferdinand III., který obě

školy uzavřeli. Německá univerzita byla zrušena.

Karel IV. snil před 670 lety o stole prostřeném k poznávání věd. Nechtěl, aby se obyvatelé jeho země museli doprošovat jinde. Měl smělé plány, aby se univerzita v Praze vyrovnala pařížské Sorbonně, kterou osobně poznal. Nezáleží na tom, že takového úspěchu se nedožil. I když se časy změnily, jako by samotný název Univerzita Karlova v sobě nesl závazek nezklamati naděje zakladatele, který si přál zajistit studentům špičkové vzdělání.

Miroslava MOUČKOVÁ
FOTO - autorka

Gotický arkýř

Vzletná slova by sama o sobě nestačila. Beneš Krabice z Weitmile ve své Kronice Pražského kostela zdůrazňuje, že Karel IV. zajistil, aby přednášející mistři měli trvalé platy. S pomocí arcibiskupa Arnošta z Pardubic přesvědčil kapitulou tohoto kostela i další preláty, sbory jiných kostelů a kláštery, aby k jeho vkladu přiložili další prostředky. Získaná částka byla dostatečně velká, takže »zakoupili na různých místech věčné důchody a platy ve prospěch tohoto díla«. Tyto statky spravoval arcibiskup jako kancléř univerzity.

Nešlo ale mávnout kouzelným proutkem, aby se hned všechno dařilo. Arnošt z Pardubic udělil univerzitě první statuta až v roce 1360. Obsah výuky a její zajištění přednášejícími se utvářely řadu let. Proces vzniku obecného učení v Praze se završil v roce 1366, kdy Karel IV. založil první a nejvýznamnější kolej Karolinum pro 12 profesorů artistické (svobodných umění) fakulty. Beneš Krabice z Weitmile o tom píše: »Pan Karel pak

a reprezentativnější budovy. V roce 1383 se mu naskytl jedinečná příležitost koupit rozlehlý palác Jana Rotleva, bohatého patricije, královského mincmistra a bankéře. Jeho synovi Martinovi prý hrozil trest smrti, protože tasil meč při soudním jednání. Otec ho zachránil tím, že kamenné sídlo s věžemi, kaplí a více než 140 okny prodal králi. Václav IV. ho pak věnoval Karlově koleji. Dodnes tam sídlí rektorát univerzity. Rotlev postavil palác na základech domů ze 13. století. V románsko-gotických prostorách, kdysi přízemí těchto staveb, nyní ve sklepení se nachází stálá výstava o historii Univerzity Karlovy. Zde si mohou návštěvníci prohlédnout i model podoby Karolina, jak vypadalo v roce 1711 před barokní přestavbou. Největší změna se udála v letech 1945-59, kdy Jaroslav Fragner mimo jiné vytvořil čestné nádvoří se slavnostním vstupem.

Studenti obecného učení bývali rozděleni do čtyř národů: českého, bavorského, saského a polského. Čeští posluchači

01

06.00 Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli. Boží hod! **06.25** Polopatě **07.20** Král lenochů. Pohádka (1989). **08.10** Gejzír **08.40** Otec Brown VI (3/10). Kemblefordský drak. Britský detektivní seriál **09.30** Columbo. Americký seriál (1990) **11.05** Všechnojáry **12.00** Z metropole **12.25** Hobby naší doby **12.50** Postřehy odjinud. Secuán očima Petra Voldána. Z hlubin pravěku **13.00** Zpráva **13.05** Princzina za tři koruny. Komedialní pohádka (1997) **14.00** Klíček ke štěstí. Pohádka o smutném králi (1992) **14.35** Kůzátka otevřete. Olga Scheinpfugová v hlavní roli detektivní hry (1965) **15.55** Čtyři vraždy staří, drahoušku. Lubomír Lipský v komedii (1970) **17.35** Hercule Poirot. Britský seriál (1991) **18.25** Události v akci **18.55** Kluci za okamžik a počasí **19.00** Události **19.45** Branky, body, vteřiny **20.00** Zákrasy přirody. Zábavná show, kde největší hvězdou je příroda sama **21.10** Zvíře. Jeho nejodvážnější kaskadérský kousek byl ten s oltařem. Jean-Paul Belmondo a Raquel Welchová v hlavních rolích francouzské komedie (1977) **22.49** Výsledky losování Šťastných 10 a EuroMillions **22.50** Columbo. Na programu vražda. Americký seriál (1990) **00.25** Bolkoviny **01.20** Banánové rybičky **01.45** Brno Open 2011. Záznam finále Mezinárodní soutěže ve standardních a latinskoamerických tancích **02.50** Bydlení je hra **03.15** Sama doma **04.45** V kondici **05.05** Kde se z piva vaří

02

06.00 Raníček: Oštrozok **06.05** Atlas zvířat. Americký cyklus **06.30** Babar a Baduova dobrodružství. Animovaný seriál **06.55** Mikulášovy patálie II **07.05** Garfieldova show IV **07.20** Novinky z přírody **07.30** Studio Kamarád **09.00** Náš venkov. Trilistie ve Lhotě. Dokument **09.25** Folklorika. Malé velké dějiny **09.55** Kámen a poznání 10.55 Příběh insignií. O památných symbolech Univerzity Karlovy **11.15** Babylon **11.40** Krásy evropského pobřeží. Neklidné nebe nad Irskem **11.50** Tenis. Česko – Izrael. Přímý přenos utkání evropskoafričké zóny tenisového Davis Cupu z Ostravy **18.00** Záračná planeta. Úžasný svět domácích mazlíčků (1/4). Z kolektive BBC Earth **18.45** Večerníček. Kráonošská pohádka **18.55** Počesku. Kutná Hora **19.05** Kouzlo Afriky. Když rozkvetne písek **19.30** Zaslapané projekty. Virtuální HC-4 **19.50** Zprávy v českém znakovém jazyce **20.00** Osudová přítalivost. Michael Douglas a Glenn Closeová v hlavních rolích amerického filmu (1987) **22.05** Traffic - Nadvláda gangů. Na drogové dálnici je dnes obzvláště hustý provoz. Americký kriminální film, oceněný čtyřmi Oscary (2000). Hrají: M. Douglas, B. Del Toro, D. Cheadle, C. Zeta-Jonesová, D. Quaid, L. Guzmán a další **00.25** Mamon (2/6). Probuzení. Jaká je největší podstata obět a co člověk udělá, aby ji nemusel podstoupit? Norský seriálový thriller (2013). **01.25** Batesův motel IV (8/10). Nevěrná. Americký seriál (2016) **02.10** Lucka - život a jak ho žít. Portrét mladé ženy, bojující s drogovou závislostí **03.00** Zahradu světových náboženství. Benediktinský klášter v Altenburku **03.25** Svatobořice-Mistřín **03.50** Náš venkov. O fenoménu pravé valašské trunkvice (2005) **04.10** Čaj pro třetioho **04.35** Ochránce **05.00** Cesty víry. Vírou ke svobodě

NOVA

05.50 Oggy a Škodici VI (28, 29) **06.10** Jake a piráti ze Země Nezemě IV (17) **06.35** Kačerův příběh (6, 7) **07.25** Lvi hlídka (24) **07.45** Krok za krokem VI (5). Šestá řada amerického seriálu (1997) **08.05** Jeníček a Mařenka. Německá pohádka (2005) **09.30** SuperStar. Napětí stoupá! **11.20** Kofení **12.15** Volejte Novu **12.50** Rady ptáka Loskutáka **13.45** Tipy ptáka Loskutáka **14.00** Víkend. Příběhy štěstí, proher a objevů **15.00** Comeback. Je jaro. Český sitcom (2008) **15.25** Čtyřlístek na krku. Heather Locklear, rozvedená matka dvou dětí, chce oslavit čtyřlístčiny uprostřed tropické nádhery Havaje. Netuší, že se zde zaplete s instruktorem surfinu Robertem Buckleym. Americký romantický film (2008) **17.10** Osm statečných. Prudká sněhová bouře a nouzový stav donutí členy vědecké expedice opustit Antarkidu. Aby přežili nejtěžší zimu na zemi, musí profesionální průvodce Paul Walker zanechat své milované čtyřnohý přítel v ledové divočině. Americký film natočený podle skutečné události (2006) **19.30** Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí **20.20** Piráti z Karibiku. Prokletí Černé Perly. Krásná guvernérova dcera Keira Knightley je unesena kapitánem Černé perly Geoffreyem Rushem. Její tajný cítel Orlando Bloom to rozhodně jen tak nenechá a společně s Johnny Depem se vydají již zachránit. Americký dobrodružný velofilm (2003) **22.55** Riddick. Kronika temna. Americký sci-fi film (2004) **01.05** Osm statečných. Americký film natočený podle skutečné události (2006) **03.00** Volejte Novu

Prima

06.20 Prímáček: My Little Pony (6). Chlubitka. Americko-kanadský animovaný seriál (2010) **06.50** Tlapková patrola (26). Tlapky a pirátský poklad. Závěr kanadského animovaného seriálu (2013) **07.20** Jen počkej, zjáci! **07.45** MASH (137). Americký válečný seriál (1972 – 1982) **08.15** MASH (138) **08.50** Autosalon **10.00** BIKESALON **10.35** Prima Partička **11.40** Máme rádi Česko. Zábavný pořad **12.50** Policijci z centra (3). O mrtvých jen dobře. Česko-slovenský kriminální seriál (2012) **14.30** Vraždy v Midsomeru X. Tanec s mrtvými. Britský kriminální seriál (2006) **16.30** Navždy spolu. Mladé a šťastné manželství ochromila autonehoda. Paige utrpěla úraz hlavy, který jí přivodil amnézii. Svého muže už nepoznává. Americký romantický film (2012) **18.55** Zprávy FTV Prima **19.25** Kriminální zprávy **19.40** Divošky **19.55** TOP STAR **20.15** V.I.P. Vraždy II (2). V moci démonů. Záhadná smrt známého herce v pokoji strašidelného hotelu upředehněná pověstmi o demonech se na první pohled jeví jako scéna z hororu. Detektivní seriál **21.35** Napospos osudu. Po celém světě mizí bez vysvětlení milióny lidí. Zbydou po nich pouze šaty a osobní věci. Americký thriller (2014) **23.55** Krvavá jízda. Mary cestou domů z baru srazila muže. Ze strachu, co by se mohlo stát, ho zabila a pohřbila. Americký horor (2009) **01.45** Vraždy v Midsomeru X. Tanec s mrtvými. Britský kriminální seriál (2006) **03.40** Trpělivý vrah. Americký thriller (2014)

SOBOTA 7. DUBNA

barrandov

04.50 NAŠE ZPRÁVY **05.50** ANIMÁČEK: Krtek a Panda **07.00** Zákrasy planety Země (2). Planeta Země skrývá mnohá tajemství. Kanadský dokumentární seriál (2009) **07.35** Klenot TV **10.00** Věřte nevěřte (35,36). Americký seriál (1997-2002) **12.00** Bella a nespěšný sen. Německá romantická mini-série (2012) **14.00** Wolffův revír (2). Německý krimi seriál (2000) **15.15** Léto ve Skotsku. Český rozvedená knihovnice se vrací do Edinburghu, kde strávila výměnný studentský pobyt. Německý romantický film (2012) **17.20** Nebezpečné vztahy **18.30** NAŠE ZPRÁVY **19.15** Jak to dopadlo? **20.10** Inga Lindström. Tajemství zámku Gripsholm. Německý romantický film (2013) **22.00** Exkluziv Kateřiny Brožové **23.05** Můžu dál? **00.20** Nebezpečné vztahy **01.20** Věřte nevěřte (35,36). Tajuplná hra s příběhy. Které z nich napal scenárista a které přinesl sám život? Americký seriál (1997-2002) **03.10** Julie a Nikolas (131). Pokračování německého romantického seriálu (2014)

ROZHLAS

RADIOŽURNÁL – 8.05–11.00 Víkendový Ranní Radiožurnál/ Vladimír Kroc - reportáže, zpravodajství, informace ze zahraničního tisku **10.06–11.00** Host Radiožurnálu **11.00** Zprávy **11.06–14.00** Víkendový Polední Radiožurnál **12.00** **13.00**, **14.00** Zprávy **14.06–18.00** Víkendový Odpolední Radiožurnál/Michaela van Erne **16.00**, **17.00** Zprávy **18.00** Hlavní zprávy **18.10–20.00** Sportžurnál **19.00** Zprávy **19.06** Sportžurnál **20.05** O Roma vakeren **21.00** Zprávy **21.06** Příběhy 20. století **22.00** Zprávy **22.05** Host Radiožurnálu. Víkendový výběr z hostů Radiožurnálu **23.00** Zprávy **23.05** Večerní Host Radiožurnálu **DVOJKA** – 12.00 Věžní hodiny **12.01** Hlavní zprávy **12.05** Klub Evergreen **13.00** Zprávy **13.04** Rozhlasová hra pro celou rodinu. Povídka o chlapci a divoké huse **14.00** Zprávy **14.04** Vylety s Dvojkou **15.00** Zprávy **15.04** Hudební cestopis **15.30** eRKO **16.00** Zprávy **16.04** Usměvy z archivu **16.33** Šance pro šanson **17.00** Hlavní zprávy **17.05** Stříbrný vítr **18.04** Dvorana Mirka Černého **18.30** Dobrá vůle. **19.00** Klub Rádia Junior. Hodina plná zajímavého povídání, písniček a soutěží **19.10** Minutová pohádka **19.45** Hajaja. Pohádky bratří Grimmů (6/7) **20.00** Vypovědi **21.30** Je mi ctí **22.00** Povídka. O Henry. Poslední list **22.30** Noční Mikrofořum **23.30** Noční proud **VLTAVA** – 12.00 Zprávy **12.10** Polední koncert: Zdeněk Fibich: Smuteční pochod z opery Nevěsta messinská **13.00** Víkendová Mozaika **13.30** Odposlech Pavla Klusáka **13.59** Víkendová Mozaika **14.00** Rozhlasové jeviště. Vítězslav Nezval: Tři mušketyři **15.48** Koncert týdne. Záznam koncertu z 29. 5. 2017 z Palau de la Música Catalana v Barceloně **17.00** Reflexe: Historie! **18.00** Jazzyový podvečer **18.30** Četba na pokračování. Karel Schulz: Papežská mše (6/7) **19.00** Reflexe: Opera! **20.00** Operní večer. Bedřich Smetana: Hubička **22.45** Svět poezie **23.00** Svět jiné hudby

NEDĚLE 8. DUBNA

barrandov

04.50 NAŠE ZPRÁVY **05.50** ANIMÁČEK: Krtek a Panda **06.25** Klenot TV **08.50** Soudkyně Barbara **09.55** Věřte nevěřte (37,38). Tajuplná hra s příběhy. Americký seriál (1997-2002) **11.55** Týden s prezidentem **12.55** Kauzy Jaromira Soukpa **14.25** Česká tajenka. Zábavná soutěž **15.15** Joanna Trollope: Lásky v Bostonu. Mladé kurátorky se spílají sen. Uspořádala výstavu a zamilovala se. Ale je to ten pravý? Německý romantický film (2009) **17.20** Nebezpečné vztahy **18.30** NAŠE ZPRÁVY **19.15** Paparazzi **20.15** Inga Lindström: Svátba v Hardingsholmu. Může dávná láska ohrozit jejich plánovanou svatbu? Německý romantický film (2008) **22.05** Týden podle Jaromira Soukpa **23.00** Jak to dopadlo? **00.05** Zákony a pořádek. Zločinné úmysly (21). Případy newyorského policejního oddělení, které vyšetřuje nejzávažnější a nejsložitější případy, které se staly v New Yorku. Americký krimi seriál (2001) **01.05** Kurňa, co to je? **02.40** Na plac! Šance pro herce z ulice **03.05** Julie a Nikolas (132). Pokračování německého romantického seriálu (2014)

ROZHLAS

RADIOŽURNÁL – 9.00 Zprávy **9.06** Zprávy **9.06** Zprávy **9.06** Zprávy **10.00** Zprávy **10.06** Host Radiožurnálu **11.06–14.00** Víkendový Polední Radiožurnál/Pavel Maurer - reportáže, zpravodajství, informace pro spotřebitele a gastronomické glosy **12.00**, **13.00**, **14.00** Zprávy **14.06–18.00** Víkendový Odpolední Radiožurnál/Michaela van Erne **15.00**, **16.00**, **17.00** Zprávy **18.00** Hlavní zprávy **18.10–20.00** Sportžurnál **19.00** Zprávy **19.06** Sportžurnál **20.05** Stretnutí **21.00** Zprávy **21.06** Večerní Radiožurnál **22.05** Večerní Radiožurnál/Daniela Karafiátová **23.00** Zprávy **23.05** Večerní Radiožurnál **DVOJKA** – 12.00 Zvony z chrámu sv. Víta v Praze **12.01** Hlavní zprávy **12.06** Muzikál expres **13.00** Zprávy **13.04** Pohádka. Petr Hudský: O pradědečkovi a loveckém zámečku **14.00** Zprávy **14.04** 3 x 60, a to v pohodě **17.00** Zprávy **17.05** Česká dvanáctka **18.00** Zprávy **18.04** Lásky za lásku **19.00** Klub Rádia Junior. Hodina plná povídání, písniček a soutěží **19.45** Hajaja: Pohádky bratří Grimmů (7/7) **20.00** Rozhlasová hra. Vítězslav Nezval: Schovávaná na schodech **21.00** Hudební podium **22.00** Dokument. Eliška Blauberová - Slyšet se jinak **22.40** Noční Mikrofořum **23.30** Noční proud **VLTAVA** – 12.00 Polední zvony **12.03** Nedělní verše **12.10** Polední koncert. Antonín Dvořák: V přírodě. Cyklus písní na verše Vítězslava Háloky pro smíšený sbor op. 63 **13.00** Víkendová Mozaika **14.00** Radiodokument. Martina Poliaková: Vlák do života **15.00** Musica antiqua **16.00** Repete **17.00** Souzvuk **18.00** MusiCafé **18.30** Četba na pokračování: Karel Schulz: Papežská mše (7/7) **19.00** Sedmá nebe **20.00** Schůzky s literaturou **21.00** Futurissimo **23.00** Spirituála

RECEPT PRO TENTO DEN

Obložené kotlety

Potřebujeme: 4 vepřové kotlety, sůl, pepř, 4 plátky šunky, 2 vařená vajíčka, malou majolku, 1 velkou cibuli, 250 ml smetany.

Kotlety mírně naklepeme, osolíme a opepříme. Na každou kotletu dáme plátek šunky, půlku vajíčka nakrájeného na plátky a část na půlměsíčky nakrájené cibule. Cibuli nešetříme, můžeme jí dát i více. Pak na každou porci obložené masa dáme lžici majolky a vše zalijeme smetanou. Pečeme v rozehřáté troubě při 180 °C, dokud majolka nezíská místo hnědou barvu. Podáváme nejlépe s opečeným bramborem a zeleninovou přílohou. Dobrou chuť!

Zaslal Václav Vomáčka, Městec Králové (soutěžní recept č. 80/18)

Z HISTORIE

Sobota 7. dubna

Významný den ČR – Den vzdělanosti
Světový den zdraví

1348 Karel IV. vydal zakládací listinu zřizující v Praze vysoké učení (Univerzita Karlova)

1823 zemř. Jacques Alexandre CHARLES, francouzský fyzik a letec, konstruktér balonu naplněného vodíkem (nar. 12. 11. 1746)

1928 nar. Miroslav LAMAC, český výtvarný kritik, teoretik a historik umění (zemř. 7. 1. 1992)

1928 nar. Ivan FOUSTKA, český spisovatel, novinář a herec (zemř. 2. 2. 1994)

1943 zemř. Jaroslav HAVLÍČEK, český prozaik a scenárista (nar. 3. 2. 1896)

1953 zemř. Václav VYDRA st., český herec a režisér (nar. 29. 4. 1876)

POČASÍ

DNES bude jasno až skoro jasno, k večeru od jihovýchodu přibývají oblačnosti. Nejvyšší denní teploty **14 až 18 °C**, misty až **20 °C**, v 1000 m na horách kolem **11 °C**. Mírný jihovýchodní vítr **3-7 m/s**, misty s nárazy kolem **15 m/s**, na severovýchodě vítr jen slabý do **4 m/s**.

ZÍTRA bude polojasno, přechodně až zataženo a místy dešť. Noční teploty **9 až 5 °C**, denní **14 až 18 °C**, ojediněle až **20 °C**. Český jihovýchodní vítr **4-8 m/s**, misty s nárazy kolem **15 m/s**.

V pondělí bude jasno až polojasno, ráno misty zataženo nízkou oblačností a mlhy. Noční teploty **7 až 3 °C**, denní **18 až 22 °C**. Slabý proměnlivý vítr do **4 m/s**.

SVÁTEK MÁ DNES HEŘMAN, HERMÍNA, ZÍTRA EMA

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

● Zítřka se dožívá 85 let s. Karel ŘEHÁČEK z Plzně, stále aktivní funkcionář. Za práci, obětavost pro stranu, děkují a do dalších let vše nejlepší, zdraví, pohodu přejí ZO KSČM 1012 a MěV KSČM Plzeň. **R218093**
● Dnes slaví s. Zdeněk PRINZ z Chebu 85. výročí narození. Všechno nejlepší a do dalších let hodně zdraví, štěstí a spokojenosti přejí OV KSČM v Chebu a ZO KSČM č. 4004 Cheb. **R218101**
● Dnes se dožívá 85. let s. Jaroslav HELLER. Vše nejlepší, do dalších let pevné zdraví, štěstí a životní optimismus, přejí 203 Mělník a OV KSČM Mělník. **R218109**
● Dnes se dožívá Jiří TOMANL 85. let. Všechno nejlepší, do dalších let pevné zdraví, štěstí a spokojenost přejí 102. ZO KSČM a OV KSČM Praha 4. **R218110**

● Zítřka oslaví krásné kulaté narozeniny Kačenka TŮMOVÁ. Dobrá duše a naše velká kamarádka. Kačenko, přežeme hodně zdraví, nervy jako špagáty a stále dobrou náladu. Tvoji opravdoví přátelé, člověčí i kočičí. **R218117**

KOUPÍM

● DOBRĚ ZAPLATÍM! Škodou RAPID, GARDE, 110R, Spartak, LADA, TATRA, VOLHA, JAWA, WARTBURG, i ND! 737 218 032. **R218107**

HALÓ

Vydává FUTURA, a. s., Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1. Šéfredaktor: Petr Kojzar, zástupce šéfredaktora: Tomáš Cinka. Adresa redakce: Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, tel.: ústředna: 222 897 111, sekretariát: 222 897 256, e-mail: halonoviny@halonoviny.cz. Přijímáme inzerci: tel.: 222 897 320, e-mail: inzerce@futura.cz. Tiskne VLTAVA LABE MEDIA a. s. Rozšiřuje společnost holding

PNS. Distribuci pro předplatitele provádí v zastoupení vydavatele PNS, správu kmene zajišťuje Česká pošta. Přijímáme objednávky a reklamace – bezplatná linka tel.: 800 300 302. Objednávky pro předplatitele na Slovensku: PressMedia spol. s r. o., tel.: 244 459 353, e-mail: zeliipska@abompkapa.sk. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele. Nevýžadané rukopisy, fotografie a kresby se nevracují a nehonují. MK ČR E 5828, ISSN 1210-1494. Neoznačené materiály jsou převzaty ze servisu ČTK.

Haló noviny vycházejí denně kromě neděle, jsou distribuovány po celém území ČR.

Revoluční lásky Marka Hrubce

Docent Marek Hrubec má několik lásek. Vedle svých blízkých jsou to hlavně kritická filozofie a sociální věda a s nimi spjaté progresivní politické projekty, no a pak také Latinská Amerika, zejména Brazílie se svým sociálním programem Bolsa Família a také se svými různými lidmi, kteří se umí radovat ze života, ačkoli to mají daleko těžší než většina z nás. Laureát Ceny evropského občana a nedávny zakládající rektor na univerzitě na hranicích Burundi, Rwandy a Konga nesčetněkrát přednášel právě i v Brazílii. My jsme si spolu povídali na letošním Světovém sociálním fóru v brazilském Salvadoru da Bahia.

• Jak byste popsali svůj vztah k Brazilcům?

Líbí se mi, že umí žít ve veřejném prostoru a více v něm komunikovat. V přátelském rozhovoru, při zábavě, tančí na ulicích; jsou daleko družnější a kamarádější - což je zároveň jedna z podmínek participace občanů a sociálních aktivit. Schopnost prožívat na veřejnosti život přechází často to, že lidé začnou mluvit o vážných tématech, o svých problémech, včetně chudoby a dalších sociálních a politických otázek. To bychom se od nich mohli učit! Jakkoli je jasné, že většina z nich má výhodu tamního podnebí, že tam mají teplo pro ty diskuse venku, což se samozřejmě netýká jen Brazilců, ale mnoha oblastí Latinské Ameriky a například i zemí v jižní Evropě.

• **Nez jste ale duševně splynul s těmito oblastmi, prodělal jste nějaký vývoj. Cím jste chtěl být jako malý kluk? Kosmonaut, popelář, nebo už jste tehdy tušil, že jednou budete chtít pomáhat měnit svět?**

Ze zmíněných možností nejvíc sedí kosmonaut. Když náš první kosmonaut letěl do vesmíru, tak jsem si jako malý kluk fascinovaně napsal na papírek: »Dnes letěl do vesmíru první československý kosmonaut Vladimír Remek« a říkal jsem si, že si ten papírek schovám do budoucna pro inspiraci. Pak jsem ho ale ztratil, přiznávám...

Ke svému současnému koničku a povolání v jednom jsem dospěl v pozdní pubertě, kdy jsem se začal zajímat o filozofii a porozuměl tomu, že když chci pochopit podstatu věci důležitých pro člověka, musím se zaměřit na sociální a politickou filozofii. Pak jsem pochopil, že filozofie sice umožňuje nutný a výborný základ, ale zároveň musí být prováděna ve spojení s kriticky pojatými sociálními vědami, neboť bez faktů, analýz a kritiky světa není možné ani normativně vymýšlet řešení nespravedlnosti. Také velcí autoři, ať už to byli Aristoteles nebo Marx, se pokoušeli spojit toto vědění (více oborů dohromady), aby mohli analyzovat nejvýznamnější problémy a navrhovat jejich spravedlivější alternativy do budoucna.

• **A ten vztah k Latinské Americe byl dán tím, že po Kubě se vývoj i v ostatních zemích především tohoto regionu začal ubírat doleva?**

Latinská Amerika mě zajímala dlouhodobě, ale ano, větší pozornost jsem jí začal věnovat kolem roku 2000, kdy začínal levicový obrat v Jižní Americe, spojený s nástupem Hugo Cháveze ve Venezuele. Ke změnám doleva došlo ve všech zemích Jižní Ameriky s výjimkou Kolumbie. Byla to nelevicovější vlna v dějinách Jižní Ameriky od jejího dobytí před 500 lety! Tento obrat trval přibližně 15 let, v závislosti na situaci v jednotlivých zemích, a symbolicky skončil v roce 2016, kdy došlo ke studenému ústavnímu puči v Brazílii odvoláním prezidenta Dilmy Rousseffové.

Spolu se zájmem o tyto změny došlo i na mou spolupráci s tamními univerzitami, jakkoli kontakty nebyly jen akademické, ale i přátelské a občanské. Promítly se také do dalších zemí, kde jsem přednášel na univerzitách v Chile, Uruguayi nebo naposledy na Kubě. V Brazílii pak v Porto Alegre, Florianópolis, Rio de Janeiro, Sao Paulo, Belém a nyní v Recife. Nejvíce spolupracuji s kolegy v Porto Alegre, od roku 2001 domovně Světových sociálních fór, která přicházejí s diskusemi a zásadními návrhy na různá nová sociálně spravedlivější uspořádání společnosti. Před rokem a půl jsem na univerzitě v Porto Alegre strávil kratší semestr, kdy jsem zkoumal právě různé participativní rozpočty a celé systémy - jak se lidé reálně ekonomicky podílejí na rozhodování. Nemám přítom na myslí grantové systémy, které se zkoušejí i v ČR či na Slovensku. Nemluvíme o nějakých drobných penězích, za které si občané postaví třeba lavičky v parku nebo něco podobného, i když ten zájem o participativní rozpočty se začíná objevovat i u nás. Participativní rozpočty v Brazílii ale umožňují, aby radnice realizovaly také velké projekty jako křídla nemocnic nebo nové školy. Vedle toho občané mohou přímo rozhodovat i o tom, kolik má jít financí na zdravotnictví, dopravu, školství apod. Politici na radnicích i na vyšších úrovních to pak musí realizovat. Snahy občanů v participativních systémech a na sociálních fórech ve spolupráci s politiky přinesly pozitivní výsledky a umožnily zásadní zlepšování životní úrovně.

• **Je to ale aplikovatelné i u nás?**

Určitě. Neplatí výmluvy, které často slyšíme. Těto problematice se věnuji v rámci

České mozky na Fóru - Miroslav Prokeš a Marek Hrubec

I docent Hrubec protestoval v Salvadoru proti uvěznění levicového brazilského exprezidenta Luly da Silvy.

sociální a politické filozofie a sociálních věd, a zároveň v praxi. S kolegy se snažime tyto praktiky analyzovat a přispívat k jejich uplatnění podle místních podmínek v různých zemích. Pro mě jsou tedy lidský a vědecký rozměr v jednotě, nemusím je naštěstí rozdělovat.

• **Tuším, že už jsme přešli ke klíčovému tématu, s nímž jste přijel na letošní Světový sociální fórum do Salvadoru - tj. světový základní příjem, který považujete za smysluplný pouze ve své progresivní (levicové) verzi. V této souvislosti opravuji tezi, že základní příjem není ani levicovým ani pravicovým programem, kterou jsem přikl v reportáži z minulého týdne mýlně vám. Každopádně základní nepodmíněný příjem má i odpůrci a skeptici k němu jsou i někteří socialisté a komunisté. Jak byste tuto alternativu bránil?**

Je mnoho věcí, které se nekupují a které lidé mají zadarmo - například vzduch. Každý má právo na to, aby měl i vodu. Prostě jsou již prosazena určitá základní práva a ta potřebují určitou materializaci. Když je někdo nemocný, nebo když je dítětem, také obvykle nepracuje. A naše civilizace se podle nás, zastánců základního příjmu, dostala do takového rozvinutého stádia vývoje, že zcela každému člověku (nezávisle na věku, pohlaví nebo na tom, zda pracuje) je možné zajišťovat základní sociální zabezpečení. Světově známé motto »Každému podle jeho potřeb« může být už dnes naplňováno základním příjmem alespoň ve své základní podobě »Každému podle jeho základních potřeb«. Byl by to základ revoluční změny. My se na rozdíl od odpůrců ptáme: »Jak je základní právo člověka?« Tim je přece právo na život - na to, aby mohl přežít. A k tomu nestačí jenom formální vyhlášení práv. Víme přece, že práva musí být materializována, tudíž financována. Co tedy jiného by mělo stát na prvním místě při rozhodování o prioritách rozpočtu než právo na život? Každému člověku, aby mohl žít (například aby bezdomovci nezmrzli v zimě na ulici a obecně aby každý mohl uspokojit své základní potřeby), by měl být vyplacen základní příjem...

Dnes už víme, že to není utopie. Například na Aljašce se základní příjem

vyplácí všem občanům. Experimenty s ním vloni začali také na lokální rovině v evropských zemích, např. ve Finsku, Nizozemsku, ale dříve i jinde ve světě - v Africe v Keni či Ugandě, v Asii třeba v Indii, v Latinské Americe pak tady v Brazílii - zákonem o základním příjmu a sociálním programem Bolsa Família, který už pokrývá 25 % nejchudší populace. Snahy o zavedení základního příjmu jsou dnes na lokální, národní, makroregionální i světové rovině. Když lidé dostanou základní příjem, mohou se více věnovat svým dětem, rodičům a přátelům, mohou tvořit rozvíjet svůj potenciál, který je jim nyní blokován nucenou prací, a tím přispívat také k žádoucím společenským změnám směrem k větší spravedlnosti. Samozřejmě, že základní příjem nestačí, ale je to správný základ strukturálních změn.

Takže zpochybnování, kdo na základní příjem má nárok, je špatná logika, která tak či onak útočí na ty nejchudší. Je to vlastně takový sadismus středních tříd, které atakují chudší, protože možná dostali nějakou dávku neoprávněně. Naopak správné je kriticky poukazovat na nespravedlivé zisky největších světových korporací, na úniky do daňových rájů, na jedno procento nejbohatších. Nůžky mezi lidmi na světě se velice rozevřávají, což nejbohatším umožňuje nedemokraticky diktovat podmínky ostatním. Sem je třeba směřovat primární cíl kritických otázek - proč některé firmy a jedinci pobrali nespravedlivě víc atd. Právě od nich by se mělo přerodělovat jiným, potřebným. Když už má někdo potřebu závidět, ať závidí těm, kdo jsou bilionáři a ne těm, kteří jsou chudí a dostávají sociální dávky.

• **To jistě. Takže v tomto ohledu jsou předpokládám liché i obavy z pracovní demotivace při přiznání základního příjmu?**

Jistě. Základní příjem je jen základní, to není nic velkého, co by lidem stačilo k zaplacení všeho, co chtějí. Většina lidí bude nadále ochotna vynaložit pracovní úsilí na to, aby získala víc; něco, co ještě nemá. To platilo za minulého režimu, kdy lidé žili v egalitárnější společnosti, a platí to i dnes v éře neoliberálního workoholismu. Dnes lidé v USA a v západní Evropě trpí depresemi z přepracovanosti. A je to dáвано za normu. Jiní jsou naopak nedobrovolně nezaměstnaní... Tento systém je sociálně a ekologicky dlouhodobě neudržitelný. Základní příjem pro všechny by proto mohl být dobrým východiskem k budoucí zdravější a spravedlivější společnosti!

Roman JANOUCHE

FOTO - autor

VÍTĚZ TÝDNE Orel-cestovatel

Fanoušci Benfiky Lisbon si mohou vydechnout: všichni orlí, kteří jsou maskoty slavného portugalského klubu, jsou opět pohromadě. Den poté, co jeden z dravců uletěl při tradičním ceremoniálu před duelem proti Vitórii Guimaraes, se z »výletu« v pořádku vrátil.

PORAŽENÝ TÝDNE

Paní Zima

A konečně je to tady! Dočkali jsme se jara. Po nevlidných týdnech zakončených velikonocemi jsou tu příjemné teploty i sluníčko. Příroda se začíná probouzet a paní Zima končí svou vládu. Definitivně...?

KURIOZITA TÝDNE

Nahý Trump jde do aukce

Ve Spojených státech jde o dražby socha nahého amerického prezidenta Donalda Trumpa. Aukční síň Julien's Auctions očekává, že aukce by mohla vynesit až 30 000 dolarů (620 000 korun).

Trumpovu kolorovanou sochu v životní velikosti v roce 2016 vytvořilo v několika exemplářích umělecké sdružení Indecline. Svě dílo pak ještě před prezidentskými volbami skupina vystavovala v New Yorku, San Francisku, Seattlu, Clevelandu a Los Angeles. Do prodeje jde jediný zbývající kus, ostatní byly zničeny či poškozeny.

ČÍSLO TÝDNE

10

Newyorská Metropolitní opera odehraje na konci dubna a začátku května deset speciálních představení věnovaných výhradně dětem ve věku od šesti do 18 měsíců. Reakce malých diváků budou pozorovat vědci z místní Columbijské univerzity.

VÝROK TÝDNE

»Nejsem takový idiot, abych se šel ukazovat do basy. Tyhle kraviny, co vypouštějí, mi ubližují a zároveň mě posilují, protože se musím dál vyvíjet. Je načase sklapat a odevzdat všechno na hřišti,« popřel argentinský útočník Carlos Tévez informace listu Clarín, že by utrpěl zranění při fotbalu ve vězení během návštěvy nevladního bratra, který si zde odpykává šestnáctiletý trest za ozbrojené přepadení. Hráč Bocy Juniors uvedl, že si poranil lýtko v tělocvičně, když upadl na tretražeru. »Nechápu, proč mi někdo nevěří. Oni někdy ani nevědí, že plácají nesmysly. Já vždycky mluvím pravdu, ať už je to politicky korektní, nebo ne,« řekl bývalý útočník Manchesteru United či Juventusu.

VTIP TÝDNE

Správce areálu propasti Macocha při rozhovoru potvrdil, že je schopen přijmout až 250 000 uprchlíků. Kapacity na to prý má...

OBJEVENO NA SÍTI

Romantická procházka s manželem

FOTO - archív

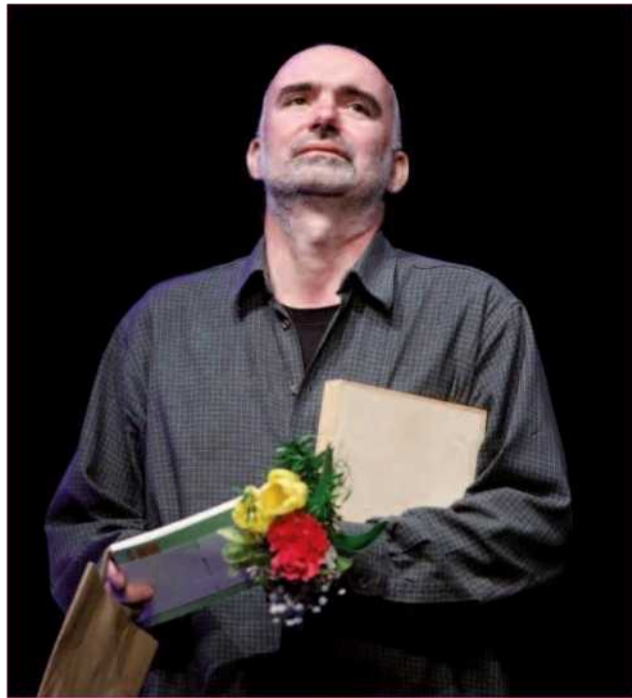
Ankety 2017. Návrat v čase

Každý rok v lednu připravujeme pro čtenáře Haló novin malou rekapitulaci anketních králů skončeného roku. Potřz je v tom, že některé významné akce se za rokem předešlým ohlížejí až hluboko v průběhu toho stávajícího. Takže abychom ke *Sportovci roku 2017* či *Autu roku 2017*, jejichž korunovace proběhla již přímo v daném roce, přidali i přehled toho nejlepšího ve světě filmu, divadel či hudby, musíme vždy počkat až do jara roku následujícího. Tedy, v tomto případě, toho s pořadovým číslem 2018. Čeká nás tudíž nyní jistý návrat v čase...

Českým fotbalistou roku se poprvé v kariéře stal Vladimír Darida. Záložník Herthy Berlín v tradiční anketě Fotbalové asociace ČR porazil Petra Čecha, který předtím ovládl hlasování devětkrát a od roku 2008 ho porazil jen před třemi lety David Lafata. Třetí místo obsadil Michael Krmenčík z Plzně. Mezi trenéry se po roční pauze vrátil na trůn Pavel Vrba, který vyhrál cenu pro kouče roku už posedmé za posledních osm let. Vyrovnal tak rekord Karla Brücknera.

NÁZOR HALÓ NOVIN: Velké překvapení. V poslední době totiž anketa *Fotbalista roku* nejvíce připomínala *Českého slavíka*, kde se neustále rok od roku jména vítězů opakují...

Ceny divadelní kritiky (dříve Ceny Alfréda Radoka), které byly vyhlášeny v březnu v Paláci Akropolis, ovládla Komorní scéna Aréna z Ostravy. Kromě toho, že se stala Divadlem roku, zároveň zabodovala v kategorii *Poprvé uvedená česká hra*, a to *Smířením* Tomáše Vůjtky (*na snímku*) v režii Ivana Krejčího. Titul *Nejlepší inscenace roku* získaly tři loňské projekty. Inscenace s názvem *Macbeth - Too Much Blood* podle scénáře a v režii Davida Jařaba Divadla Na zábradlí, *Deník zloděje* Jeana Geneta, Bedřicha Břídela a Milošlava Königa v Divadle Masopust v nastudování Jana Nebeského a Jirás-kova *Lucerna* v režii Hany Burešové v Divadle v Dlouhé.

NÁZOR HALÓ NOVIN: Zajímavých divadelních projektů byla v uplynulém roce celá řada. Ne vždy se názory kritiky shodují s názory většiny diváků, ovšem jakákoli propagace je důležitá. Aby si i do divadla nalézala cestu široké publikum všech věkových kategorií, včetně těch nejmladších...

Ve 27. ročníku hudebních Cen Anděl triumfovala kapela J.A.R., která v pražském Fóru Karlín proměnila v triumf tři ze čtyř nominací. Členové České hudební akademie (CHA) jí присoudili vítězství v prestižní kategorii *Album roku (Eskalace dobra)*, stali se skupinou roku a jejich píseň *Zhublas* je skladbou roku. Neproměnili tak jedinou ze svých nominací kategorií *Videoclip roku*, ve které uspěla zpěvačka Barbora Poláková se singlem *Po válce* režisérů Jakuba Machaly a Jana Bárteka.

NÁZOR HALÓ NOVIN: Škoda, že i Ceny Anděl »vyšperkovala« angažovanost. Písníkář Vladimír Merta označil Miloše Zemana, Vladimíra Putina a Andreje Babiše za »padlé anděly«, zpěvák Vojtěch Dyk si oblékl vlajku...

Na oslavě 25 let hudebních cen Žebřík v Plzni nejvíce zabodovali zpěváci Tomáš Klus a Michal Hrůza, zpěvačky Ewa Farna, Lenny a Anna K a skupiny Mydy Rabycad a Divokej Bill. Hrůza v hlasování fanoušků zvítězil v kategorii zpěváků, zpěvačkou roku se stala Anna K. Celkem čtyři ceny si odnesl Klus, který díky duetu A pak se svou ženou Tamarou vyhrál kategorii *Skladba roku* a získal další tři druhá místa za album *Živ je*, videoklip *A pak* a jako zpěvák roku.

NÁZOR HALÓ NOVIN: Ještě je potřeba dodat, že za »největší průser« fanoušci označili loňskou anketu *Český slavík*, kterou provázely dohady kolem počtu hlasů pro kapelu Ortel. Tato neonacistická kapela byla sama o sobě označena za další »průser«. Ano, to je velký pr....

Prestižní Cenu Thálie za mimořádné jevištní výkony v činohře v roce 2017 převzali na sklonku března v Národním divadle Tereza Dočkalová (*na snímku*) a Daniel Bambas. Dočkalová ji obdržela za roli Nory v Ibsenově dramatu v Divadle pod Palmovkou a její kolega za výkon v inscenaci *Krás(k)a* na scéně v Mladé Boleslavi. V kategorii opereta a muzikál si sklennou plastiku se stylizovanou divadelní maskou odnesli Katarína Hasprová a Peter Pecha, za operu získala Thálii Maida Hundelingová a v mužské kategorii zvítězil Svatopluk Sem. Za mimořádný baletní výkon převzali cenu Nikola Márová a Ondřej Vinklát, kteří obdrželi Thálie už v předchozích letech.

NÁZOR HALÓ NOVIN: Mezi všemi udělenými oceněními tak trochu zanikla cena za šíření divadelního umění v televizi, kterou asociaci udělila televiznímu režisérovi Františku Filipovi. Řada jeho prací získala mezinárodní ocenění a je dobře, když se na něj nezapomíná ani u nás doma.

Nejlepším filmem loňského roku je rodinný snímek *Bába z ledu*. Jeho tvůrci převzali v pražském Rudolfinu šest Českých lvů, včetně režie a hereckých kategorií. Film režiséra Bohdana Slámy byl s 15 nominacemi favoritem 25. ročníku filmových cen, které uděluje Česká filmová a televizní akademie. Tři sošky získal snímek *Po strništi bos* Jana Svěráka, politické drama *Milada* proměnilo dvě z deseti nominací.

NÁZOR HALÓ NOVIN: Což o to, s držiteli cen lze až na výjimky souhlasit. Ovšem to, co předvedli mnozí »angažovaní umělci« na pódiu, byla ostuda jako řemen. Zpochybování demokratických voleb, to není moc vizejka demokrata...

Knihou roku 2018 je publikace šéfredaktora *Respektu* Erika Taberyho *Opuštěná společnost* z nakladatelství Paseka. Zvítězila ve výročních knižních cenách Magnesia Litera, porotci ji vybrali jako nejlepší napříč kategoriemi. Pořadatelé tento týden v Národním divadle vyhlásili i vítěze osmi kategorií soutěže, jež má propagovat kvalitní četbu. V té nejsledovanější, v kategorii prózy, zvítězil Josef Pánek s románem *Láska v době globálních klimatických změn...*

NÁZOR HALÓ NOVIN: Jen jestli to s tím ohrožením demokracie není trochu jinak. V duchu, že když nevyhrají volby Kalouskovci, Stanjurovci a nastrčené loutky typu Drahoše, tzv. »nezávislí novináři« se začnou chovat podezřele závisle. U *Respektu* to platí dvojnásob...

Stránku připravili Petr KOJZAR a Marcela ŠPIČKOVÁ

FOTO – ČTK/Vít ŠIMÁNEK (2), ČTK/Michal KAMARYT (1), ČTK/Kateřina ŠULOVÁ (1), ČTK/Michaela ŘÍHOVÁ (1), ČTK/Miroslav CHALOUPEK (1) a ČTK/Roman VONDRUŠ (1)

Potěšení z vaječného vaření

V poveličném čase je doma vaječek tak říkajíc – že až! Truduje se, že vajíčka nejsou zdravá pro vysoký obsah cholesterolu. Těžko soudit, nejsme odborníci, i oni však mají rozdílné názory. Může však tak dokonale produkt, jakým bezesporu vajíčko je, škodit zdraví? Těžko tomu věřit. Je totiž zárodkiem zrození nového života!

I proto snad vejce obsahují vitamíny všech skupin, až na ten značený jako C. Je v nich i řada minerálních látek, například železo, fosfor, draslík či zinek, ba i selen. Obsahují také hodnotné bílkoviny, které jsou údajně cennější než ty, jež se nacházejí v mase či mléku. Přesto jsou pořád jedním z největších strachů dnešní společnosti. Studie, která kdysi mylně označila tuto potravinu za zdraví škodlivou, byla dávno vyvrácena, avšak mnoho lidí má stále vejce spojena se zvyšováním cholesterolu v krvi. Nejen lékaři prý považují vejce za škodlivá a doporučují je z jídelníčku odstranit úplně anebo alespoň jejich konzumaci minimalizovat. Ale žádného takového neznám. Jiní doporučují jíst pouze bílky, které cholesterol neobsahují. Na druhé straně jsou i rozumní lékaři, kteří nevidí žádnou spojitost vaječek se srdečními chorobami, jak bylo kdysi tvrzeno. Prostě – vejce nejsou špatná, natož pak zdraví škodlivá. Což se nám hodí právě teď v poveličném čase, kdy se v mnoha domácnostech »považuje« hodné syrových vaječek. Přeci je nevyhodíme...

Několik vaječných triků jsme vám nabídnu-

li před čtrnácti dny, dnes přidáváme pár dalších.

Nejdříve opakování: **o vaření vajec.** Vařte standardně **ve studené vodě.** Mělo by jí být asi 10 mm nad vejci, aby ta byla ponořena. Na silném plameni uveďte vodu do varu (od té doby měřte čas vaření), poté plamen stáhněte a nechte vodu jen probublávat. **Vejce natvrdo** vařte osm až deset minut. Pokud je budete vařit déle, okraj žloutku bude mít nehezkou nazelenalou barvu. **Vejce naměkko** vařte podle velikosti dvě a půl až tři minuty. **Vejce nahmáčkem** vařte podle velikosti čtyři až pět minut. **Vejce můžete také vařit hned od počátku ve vřelé vodě,** ovšem osolené a slabě octově. Pro **snadné loupaní skořápky** je ihned po uvaření ochlaďte studenou vodou.

A teď již něco navíc. Dobrým řešením jsou vejce jako součást polévky, omáček nebo zapékaných potravin. **Rychlou sytou polévku** pro čtyři osoby snadno připravíte ze čtyř

žloutků, necelé hrušky nastrohaného nízkotučného syra, pěti hmrků masového vývaru (i masox může být, stačí jedna kostka), mletého pepře, soli, pažitky či petrželky. Žloutky vyšlehejte, vmíchejte do nich nastrohaný sýr a poté směs na mírném ohni šlehejte do rozpuštění syra. Zalijte vývarem, okořeňte a osolte. Do talířů dejte pokrájenou petrželku nebo pažitku, nalijte polévku a podávejte. Polévku nedoporučujeme ohřívát, jezte ji hned.

Bílky, které vám zůstaly, použijte na přípravu **nočků** nejen do polévky. Do misky dejte bílky, 2 lžíce mléka a sůl, chvíli šlehejte a postupně za stálého šlehání přidávejte hrubou mouku. Z těsta vykrajujte lžičkou malé nočky, povařte je pět minut ve slané vodě, a je to. Lžičku při tvarování máčejte v horké vodě. Nočky se mohou stát součástí polévky nebo samostatnou přílohou k jiným pokrmům.

Ztracená vejce patří k české klasice. Zhruba 1000 ml osolené vody s hrnkem octu uveďte do varu a z hrnku či sběračky těsně nad hladinou vpusťte do vody rozklepnuté vejce – každé zvlášť. Vařte mírným varem asi čtyři minuty. Poté vejce vyndejte a vložte je do omáčky nebo do vlažné vody, aby neoschla. Studená jsou báječná například na osmažení topince potřené česnekem, posypaná strouhaným sýrem a pokapaná například kečupem. Jsou vynikající ve smetanové omáčce, ale i v omáčkách pikantních (křenové například). Jako přílohu zvolte vařené brambory nebo noky. Přidá-li těsně před podáváním do

omáčky jemně pokrájený kopr, potěšíte i důsledné »masožravce«.

Ztracená vejce můžete smažit. Po vychladnutí je obalte v trojobalu (hladká mouka, vejce, strouhanka) a osmažte na oleji. Vynikající ke špenátu, k dušené kapustě, ale i k luštěninám.

Existuje bezpočet receptů na **vaječné omelety,** zkuste slané s různými náplněmi. Dvě vejce rozklepnete do misky a šlehejte tak dlouho, dokud se žloutky i bílky dokonale nespojí. Přidat můžete i lžíci mléka, ale není to nutné. Poté podle chuti osolte, opepřete a vmíchejte nastrohaný sýr. Pánev postavte na střední plamen a zvolna na ní nechte rozpustit máslo. Poté nalijte vejce a okamžitě začněte pánev naklánět tak, aby se vejce rovnoměrně rozprostřelo po celém dnu pánve. Pomocí vařečky začněte hotová vejce velmi lehce stahovat od okrajů směrem ke středu pánve, abyste udělali prostor vejcem, která jsou ještě syrová. Omeletu takto nechte smažit zhruba 1 až 2 minuty, aby byl spodek tuhý, ale vršek ještě trochu tekutý. Posypte ji strouhaným sýrem, jemně pokrájenou šunkou nebo salámem, houbami, zeleninou, jemně pokrájenou

cibulí atd. Přehněte, zakryjte a nechte ještě dvě tři minuty zapéct. Na talíři omeletu posypte bylinkami.

Brambory mohou být také dobrým základem pro vaječné omelety. Na sádle zpěňte jemně pokrájenou cibuli, přidejte vařené brambory nakrájené na kolečka, osolte a osmažte dozlatova. Poté přelijte rozkvedlanými osolenými vejci a smažte po obou stranách. Na čtyři porce potřebujete šest vaječek a čtyři větší brambory uvařené ve slupce. Tak získáte poctivou selskou omeletu.

Sladkou omeletu připravte z 60 g polohrubé mouky, dvou vajec, lžičky cukru, špetky soli a hmrku mléka. Oddělte bílky od žloutků. Do misy s mlékem přidejte žloutky, mouku, cukr, sůl a vyšlehejte hladké těsto. Zakryjte a nechte v kádli asi 60 minut. Na zahřátou pánev dejte pár kapek oleje nebo lžici másla a postupně usmažte čtyři omelety. Můžete je naplnit na plátky pokrájenými čerstvými jahodami, kompotem, ale také zmrzlinou, přehněte, pocukrujte, případně ozdobe šlehačkou a podávejte. Neublížte jim ani třený tvaroh s jahodovou marmeládou nebo s rozinkami a jemně pokrájenými ořechy.

A ještě chybí vaječné lahůdky typu míchána vejce, hemenex, volské oko, slavné vejce Benedikt (nejde v podstatě o nic jiného než o naše ztracené vejce v lepším provedení), vejce ve skle a spousta jiných vaječných pochoutek...

SVĚT KOLEM NÁS

Diatomy

Na počátku pevných, břidlicí vnější podobných, diatomitů je křemelina. Jde o sypkou horninu, která je tvořena většinou opalovými schránkami rozsivek (jednobuněčné řasy, latinsky diatomaceae), které tvoří nejméně 40 procent jejího objemu.

Sypké vzorky se označují křemelina (diatomová, rozsivková zemina nebo rozsivkový jíl, i diatomové bahno). Zpevněné diatomové břidlice, to už je ten správný diatomit, hornina břidličnatého charakteru. Kromě schránek rozsivek a jejich úlomků jsou v křemelinách a diatomitech zastoupeny jílové nerosty. Společně s radiolaritami (horniny vzniklé z křemítkových kostiček jednobuněčných mřížovců) a spongilitami (horniny vzniklé z křemítkových jehlic mořských hub) je křemelina řazena ke křemítkovým usazeninám organogenního původu.

Schránky rozsivek byly poprvé objeveny ve vrstvách starých asi 200 milionů let, ale významné polohy usazených hornin pocházejí až z mladších třetihor. Diatomity vznikají ve sladkovodním i mořském prostředí, ale také v oblastech se smíšenou (brackickou) vodou. Existenci velkého množství rozsivek v takových vodách podmínuje vysoký obsah SiO₂. Velmi příznivé podmínky pro

rozvoj rozsivek představují blízké sopečné oblasti, neboť sopečný popel je snadno přístupným zdrojem potřebných anorganických látek pro stavbu schránek.

Slabě zpevněné diatomitové jíly jsou za mokra mazlavé a bývají bílé nebo žlutavé, šedé, případně až hnědé barvy. Diatomitové břidlice představují už zpevněný sediment s listovitou odlučností. Zpevněný diatomit má podobnou strukturu jako křída, lze ho rozlít i velmi jednoduše olízutím: protože dobře pohlcuje vlhkost, poměrně silně se lepí na jazyk. V době svého vzniku to bylo ideální prostředím pro uchování listů, květů a plodů tehdejších rostlin, ale také mnohých bezobratlých živočichů, ano, i žil a pijavek a také ryb, žab a dalších živočichů.

Zřejmě první průmyslové využití diatomitu představovala výroba dynamitu. Nitroglycerin smíchaný se zemí nebo ložnou dle hlíně a zpracovávat, aniž by hrozilo bezprostřední nebezpečí výbuchu. V dnešní době slouží zejména k výrobě filtrů (na oleje, tuky, ale též pivo a víno), jako plnidlo, k výrobě abraziv, zvukových, tepelných izolátorů, jako speciální stavební materiál (lehčené tvárnice), používá se i v zemědělství.

ZLATÉ ČESKÉ RUČIČKY

»Rozmazlujte« ruční pily

Pily v žádné kutilově dílně nechybí, protože chybět nemohou. Ne každý potřebuje mít dokonale vybavení, začátečnickům stačí dobrá univerzální pila, jakou je ocaska, doplněná hřebenoučkou, děrovkou a pilkou na kov. Na trhu je pestrý výběr i jiných pil, truhlářské rámové pily například, ale o těch někdy jindy.

Všechny pily, i ty, které máte jen »pro parádu« (používáte je jen výjimečně, pokud vůbec), vyžadují pečlivou údržbu. Základ je v ochraně pilových listů před mechanickým poškozením. Proto doporučujeme i těm, pro které není pečlivé ukládání nářadí vlastní: **nenechávejte pily** (ani jiné nářadí) jen tak **povalovat**, ale zavěste je, chraňte jejich ostří! Věnujte pozornost i ochraně pilových listů před rzí.

Použijete pily na to, k čemu jsou určeny, **rozmážíte** mezi řezáním a dělením, tedy ve směru hlavního řezného pohybu. Prohází-li **napříč vláknem dřeva**, mluvíme o **řezání**. Při řezání podél směru vláknem jde o **dělení**. Rozdíl nepodceňujte. Většina pilových listů je speciálně přizpůsobena rozdílným požadavkům. Pokud tedy k řezu jsou určeny, **rozmážíte** mezi řezáním a dělením, tedy ve směru hlavního řezného pohybu. Prohází-li **napříč vláknem dřeva**, mluvíme o **řezání**. Při řezání podél směru vláknem jde o **dělení**. Rozdíl nepodceňujte. Většina pilových listů je speciálně přizpůsobena rozdílným požadavkům. Pokud tedy

užijete pily na to, k čemu jsou určeny, **rozmážíte** mezi řezáním a dělením, tedy ve směru hlavního řezného pohybu. Prohází-li **napříč vláknem dřeva**, mluvíme o **řezání**. Při řezání podél směru vláknem jde o **dělení**. Rozdíl nepodceňujte. Většina pilových listů je speciálně přizpůsobena rozdílným požadavkům. Pokud tedy

Očista pilových listů je důležitá. Pokud je na nich například pryskyřice, odstraňte ji terpentýnem nebo lihem. Pilové listy víceméně pravidelně otírejte hadrem namočeným v oleji. Omezte tak riziko jejich zrezivění.

Ostření listů z běžné nástrojové pily by mělo být samozřejmostí. Ty se totiž poměrně rychle otupí. Proto je nutné jejich zuby pravidelně **rozmáčet** a **brousit**, čas od času třeba také **srovnat** jejich výšku.

Pracovní postup ostření má tuto posloupnost: srovnání, rozmáčení (není vždy nutné), ostření. Pilový list upněte do svéráku mezi dvě **pásková železa** nebo **překna z tvrdého dřeva**. Vždy tak, aby list nepružil! Různá délka pilových zubů je obvykle důsledkem předchozího špatného broušení. Lze ji odstranit **srovnáním**. Je to lehká práce, světe ji raději zkušenějším. Víme, o čem píšu. Moje sebevědomí mi také dovolilo, abych zkusil pilový list srovnat vlastní

»šikovností«. Výsledek nebyl dobrý, nakonec jsem raději koupil pilu novou.

Rozvádění (šrankování) je důležité proto, aby pila nezůstala ve dřevě při řezání sevřena. Proto jsou zuby přihnuty střídavě doleva a doprava. Tak vytvářejí spáru, která je mírně širší než pilový list. Častým používáním (ale též broušením) se širka rozvodu zubů zmenšuje. Rozvádění zubů se dělá **rozváděcími kleštěmi**. Někomu prý stačí kombináčky. Asi (určitě!) to není to správné řešení, v nouzi však možné, pokud to umíte.

Ostření tupé pily se dělá **trojhřanným pilníkem** s jemným sekem. Pilník přiléhá k zubům přesně v úhlu 60°, který je mezi zuby. Pilový list nutno upnout vodorovně, poté pilníkem pohybujte rovněž vodorovně, s mírným tlakem dopředu (!) a kolmo k pilovému listu. Chce to prostě cvik, vyplatí se poradit se zkušenějšími. Nebo se učít na starší pile, která již dosluhuje.

Dobrá rada: Pokud pilník vydává při ostření skřipavé zvuky, obvykle to znamená, že pilový list není dostatečně pevně napnutý a vybočuje stranou, vodu mají z upínacího zařízení vyčnívat jen tak daleko, aby nevydaly při pilování. Umístěním úzkých dřevěných listů do obyčejného svéráku, či do svéráku pro ostření pilových zubů (ten však asi mít nebudete, proč také), lze list pevně sevřít. Tím je chráněn před poškozením čelistmi svéráku. Pokud skřipání nepřestane, je buď pilník tupý, nebo se jedná o tvrdý pilový list, který nelze přestrojovat.

K tomu poznámka: Pilové listy vyrobené z kalené oceli mají mnohem trvanlivější ostří než listy z oceli nástrojové. Ale i ony se časem otupí. Ostří je však nejde, protože i pilníky jsou z kalené oceli. Proto se pilové listy z kalené oceli, které již neležou, vyhazují.

A ještě **na okraj** – pokud máte doma okružník (má ji kde-kdo doma či na chalupě), či dokonce jste majitelem pásové pily, nechte si je nabrousit u odborníků. Pár desítek korun, které za broušení vydaté, je mnohem nižší cena než ta, kterou byste museli zaplatit za nový nástroj.

Když to shrme: »Rozmazlujte« svoje pily, nejen ty ruční. Ony vám to vrátí dobrým výsledkem své práce...

Stránku připravili Jiří JANOUŠKOVEC a Václav ZIEGLER, FOTO – archiv

»BABSKÉ« RADY

Dost bylo plísni!

Omlouváme se, že vás v tomto, konečně jarém, čase »nutíme« zabývat se tak nehezkou věcí, jakou je plíseň na nohou, ale s jarem toto téma úzce souvisí. V zimě jsme tak říkajíc i preventivně chodili v botách pevně uzavřených, mnohdy i celý den. Ne v každém zaměstnání je možné přezout se do lehké obuvi. A s příchodem jara jsme zjistili, že naše nohy mají problém. Babičky tuto jamu nepřijemnost zvládaly i v době, kdy nebyl »k ruce« kožní lékař a jeho moderní, pravda, velmi účinné mastičky...

Je-li kůže infikována mykózou, vznikají na ní nežádoucí procesy, především nepříjemné svědění nebo pálení, kůže je na první pohled zarudlá. Dalším příznakem je suchá, šupinatá kůže, na které se objevují někdy i puchýřky. Mezi prsty a v záhybech na chodidle se objeví bolestivé praskliny. Kožní mykóza v oblasti chodidel a mezi prsty se může také projevit nepříjemným zápachem. Pokud se plíseň na nohou neléčí, šíří se dál a po určité době dochází i k napadení nehtů. Postižené nehty ztloustnou, jsou matné, šupinaté, někdy zhnědnou a často výrazně vystupují nad nehtové lůžko.

Plíseň na nohu je prostě nepříjemná! Navíc je snadno přenosná. Ani každodenní mytí nohou, což je základní prevence, mnohdy nepomáhá, zvláště když v některých rodinách je k oírání nohou po umytí »vyčleněn« jeden společný ručník, aby se (takříkajíc) ušetřilo. Mluvit o tom, že ponožky a punčochy třeba měnit každý den, je někdy zbytečné. Stejně jako to, že boty, v nichž hodláme strávit celý den, musí být suché nejen zevnitř, ale i zvenčí! To a mnohé jiné si babičky uvědomovaly a snažily se hrůšníkům a hříšníkům v jejich jarním trápení pomoci.

Například **nehty** poškozené plísní potíraly a potírají (protože to funguje!) rozřizným stroužkem česneku. Některé věřily a věří **jedlé sode**. Večer potíraly nehty kašičkou jedlé sody rozmíchanou s trochou vody. Po pěti minutách opláchnou nohy vlažnou vodou, pečlivě je osušily a pak »poprášily« kukuřičnou moukou. Ano, tou, kterou doma používáte k zahusťování omáček. Ta je ostatně dobrým řešením pro všechny, a to i preventivně, kterým se potí nohy více, než je zdravé.

Pokud máte problémy s plísní nohou, po jejich omytí a důkladném osušení, zasypte místa mezi prsty trochou jedlé sody. Ta nejen pohlcuje vlhkost, ale zbaví nohy zápachu a navíc je osvěžící. Tak radí babičky.

Na nožní plíseň prý také spolehlivě zabírá **šalvěj**. Babičky používaly a používají tři lžice sušené bylinky na litr vroucí vody. Nevařte, jen šalvěj horkou vodou přelijte

a nechte asi 15 minut odstát. Do ještě teplého odvaru ponořte nohy a kousejte je za občasných promnutí rukama do vychladnutí vody. Poté je důkladně osušte a zasypte již zmíněnou kukuřičnou moukou.

Když už je řeč o šalvěji, zkuste její hrst vylouhouvat půl hodiny ve dvou litrech horké vody s hrstí **levandule**. Přeceďte, a v ještě teplé lázni koupejte napadené nohy dvakrát týdně tak dlouho, dokud plíseň nezmizí. Po každé koupeli nohy pečlivě osušte a zasypte, ano - jak jinak než kukuřičnou, opravdu osvědčenou, moučkou.

A je tu opět oblíbený **ocet**, který v »Babských« radách v různých souvislostech často zmiňujeme. Nohy poškozené plísní koupejte v roztoku octa a teplé vody v poměru 1:1 nejméně 10 minut. Poškozené nehty potřete octem neředěným. Poté nohy omyjte, osušte a zasypte kukuřičnou moučkou. Mezi ověřené a oblíbené tradiční prostředky proti plísní patří **jablečný ocet**. Opět ředte s teplou vodou v poměru 1:1 a na čtvrt hodiny do ní namočte postižené nehty. Po lázni si nohy či ruce pořádně osušte. Jablečný ocet je obecně řazen mezi velmi kvalitní přírodní antimykotika. A to neříkají jen babičky.

Od plísně nohou, podle starého babského receptu prý pomůže i **přeslička rolní**, přesněji - olejový odvar z ní.

Tato rostlina je jednou z nejstarších na naší planetě. Najdete ji podél břehů řek a potoků, lesních cest a jiných vlhkých míst s kyselou půdou. Na zahradách a v jejich okolí je vnímána jako plevel, což ovšem nic nemění na její krásu, ba ani na léčivých účincích. Přeslička rolní se v lidovém léčitelství užívá proti zánětlivým onemocněním, při chorobách močového ústrojí a též jako desinfekční prostředek. Obsahuje kyselinu křemčitou. Babičky pokrývaly 10 až 15 lodyh přesličky rolní (pozor, nezaměňovat s přesličkou lesní!), vložily ji do kastrolu a zalily 500 ml oleje, nejlépe slunečnicového. Pozvolna zahřivaly až skoro do varu, poté stáhly plamen a po mírném vychladnutí znovu zahřály. Pozor! Nikdy se nesmí vařit! To opakovaly pětkrát až šestkrát. Poté nechaly nejméně jeden den odstát. Místa postížená plísní natíraly opakovaně až do vymizení plísně. Olejový »vývar« též přidávaly do koupele na nohy. Ať již k léčbě či jako prevenci. Velmi účinné!

Moderní babičky tvrdí, že na plíseň nohou a nehtů je účinný silný **vývar kvalitního zeleného čaje**, v němž třeba si nohy každý den omyvat, ale ten, kdo má zelený čaj rád, tak ho raději vypijte. Už třeba proto, že opravdu kvalitní zelený čaj posiluje imunitu a nepatří k nejlépejším. Ach ano, ty naše babičky! Se vším si věděly rady, i s plísní na nohou a na nehtech.

VESELÁ PŘÍRODA

Památný strom - Žižkův dub u Myšlána

Dub v Myšlíně patří k našim nejmohutnějším žižkovým dubům, památným stromům pojmenovaným podle husitského hejtmana Jana Žižky. Roste u dvora (zámečku) za osadou Myšlín, která je dnes součástí blízkých Mnichovic v okrese Praha-východ. Podle pověstí by to měl být nejstarší dub v Čechách, neboť je mu prizpůsobováno stáří 1100 let.

Nejstarší pověsti totiž tvrdí, že dub existoval už v době, kdy staří Slované chodili na pohanské obětiště u dnešních Zvánovic. Obětiště zrušil Bořivoj I (zemřel kolem roku 890). Dub by tak musel být 1100 let starý.

Bylo by to krásné mít u nás tak starý strom. Zdá se však pravděpodobně, že tato pověst stáří stromu výrazně zveličuje. Současní dendrologové udávají stáří kolem 650 až 700 let.

A tak je pravděpodobnější a i známější jina pověst, či spíše příběh z husitských dob, konkrétně z roku 1421, o tažení k Českému Brodu. Na Myšlinském dubu byl údajně oběšen kněz Petr z Cimburka. Ten se zde setkal s Janem Žižkou (znali se z dvora), aby orodoval za Mnichovice, ale byl usvědčen jako zvěd a na místě odsouzen a popraven. Nakonec se ukázalo, že zvěd byl skutečností voják, který Cimburka usvědčil. Mnichovice ale zůstaly ušetřeny.

Dnešní výška stromu je kolem 17 metrů, obvod 690 cm. Strom si i »zahřál« v pořadí ČT **Paměť stromů** z roku 2002. Ovšem jeho hledání podle televizních záběrů by dnes bylo poměrně složité, protože naprostá většina

okolních budov byla od té doby zbourána a pozemky zreklamovány. Přesto, že je strom jedním z nejstarších u nás, dnešní Registr památných stromů ČR udává, že dub pravděpodobně nebyl vyhlášen jako památný, ale v seznamu ho uvádí a dub je i v terénu označen oficiální tabulí Památný strom. Vzhledem k tomu, že je strom označen i starým štítkem »Strom chráněný státem«, a tyto stromy byly podle původního seznamu stromy chráněného státem z roku 1975 převedeny na památné, je zřejmé, že Žižkův dub statut památného stromu má, ale pravděpodobně chybí příslušná dokumentace.

Dub roste jižně od zámku Myšlín a a pozemky zreklamovány. Přesto, že je strom jedním z nejstarších u nás, dnešní Registr památných stromů ČR udává, že dub pravděpodobně nebyl vyhlášen jako památný, ale v seznamu ho uvádí a dub je i v terénu označen oficiální tabulí Památný strom. Vzhledem k tomu, že je strom označen i starým štítkem »Strom chráněný státem«, a tyto stromy byly podle původního seznamu stromy chráněného státem z roku 1975 převedeny na památné, je zřejmé, že Žižkův dub statut památného stromu má, ale pravděpodobně chybí příslušná dokumentace.

Bohyně Bastet navštívila Liberec

Velikonoční víkend v Liberci strávila kočička i bohyně Bastet. Babylonom se neslo mňoukání hrkých společníků člověka, kočičáků. Chlupaté potěšení pořádalo Sdružení chovatelů koček z Hradce Králové, které je členem FIFÉ – tj. Světové organizace chovatelů koček. Počet návštěvníků byl nad očekávání veliký, čekala je dlouhá až třičtvrtěhodinová fronta od Rajské zahrady do Kongresového sálu, v níž se neslo, že Liberec musí být město milovníků koček.

Na mezinárodní výstavě koček se zúčastnilo téměř 200 vystavovatelů nejen od nás, ale i ze Slovenska, Polska, Německa, Dánska... Téměř 400 koček, kofat a kocourů se ucházelo o 8 různých titulů, a to zvláště pro plemena dlouhorrstá, polodlouhorrstá, siamská a orientální a nejlepší kočka domácí. V každé barevné třídě pak i o titul variety. Nejvyšším evropským oceněním je titul »evropský šampion«. Těchto korunovaných krasavic bylo v Liberci dvanáct. V I. kategorii pro hrké kočky perské a exotické, ve II. kategorii pak kočky polodlouhorrsté jako mohutné kočky mainské mývali, norské lesní, turecké angory a vanky, ragdolky a sibířské kočky. Ve III. kategorii soupeřily kočky krátkorrsté a somálské. Pozornost v této kategorii budily různé zbarvené habešanky, divočinu připomínající vzácné bengálky a kočky barmské, rozmanitost variet britek, koček ruských a evropských vanek, něžnost burmill, ocicatů a egyptských mau, ladnost koratů, barmských a kartouzských koček. Rozpaky některých návštěvníků pak budily kočky devon rex či bezsrsté sphynxy. Ve IV. kategorii oslovily siamsky, orientální krátkorrsté, balinéské a orientální dlouhorrsté kočičí krasavice.

Mezi rarity patřili i jedinci nově uznaného plemene Něvská maškaráda vyšlechtěné křížením sibířských a thajských koček. Plemeno má své aristokraty, jméno získala dle oblasti šlechtění – povodí Něvy. Díky nim se mohou něvské maškarády kočky zjednodušeně nazývat »sibiřianky« se siamským zbarvením, kolor-point. Jsou to neobyčejně nádherné a silné sibířské kočky. Mají přepychový kožíšek a hrké, modré oči. Nejmohutnější kočičáci jsou tradičně z polských chovů. Fronty se tvořily zejména u klací mainských mývalích, což je největší plemeno polodlouhorrstých koček. Nor-

ské lesní kočky jsou zajímavé tím, že se jim nesmáčí srst a voda po ní sjede.

Norské kočky dlouho čekaly na své zasloužené místo na výsluní, až v roce 1977 došlo k jejich předběžnému uznání FIFÉ, chov byl výlučnou záležitostí Norska a následně Švédska a USA. Od roku 1990 již nejsou v Norsku přijímáni do chovného programu žádní »novincové«, neboť tou dobou bylo registrováno tolik norských lesních koček, že genetická výbava plemene byla již dostatečně široká na to, aby je bylo možno dále zdravě rozvíjet. Ostatní země k tomu přikročily později.

Nejen dětským návštěvníkům a pyšní chovatelé mohli na kočičáckých očích nechat. Mohutní kocourři z kategorie mainů působili vsutku majestátně, neb kocourři kastráti dosahují váhy až téměř 18 kg.

Odcházející milovník koček polemizoval se sebou samým. Nadšení a úcta dávaly tušit, že každý kočičák očekává, že bude zbožňován, milován dle jeho vlastních kritérií. Kočičáci nás přitahují, protože jsou všechno, co my nejsme – sebevědomé, elegantní ve všem, co dělají, uvolněné a drzé. Nejen Bastet byla spokojená.

Dana LYSÁKOVÁ

FOTO - autorka (2) a archiv Stanislavy KILARSKE

Horoskop

BERAN

Jde to s vámi od desíti k pěti. A to jen proto, že si neumíte správně naplánovat den. A bohužel to bude pokračovat i v dubnu...

BYK

Přišla na vás jarní únava. Ačkoli s ní budete zápasit jako lev, lepší to nebude ani v příštím týdnu. Bohužel...

BLÍŽENCI

Nečeká vás lehký týden. Jeden zádrhel za druhým. Překážka za překážkou. Pokud se ale nedáte otrávit, se všim si poradíte.

RAK

Všechno vám půjde úspěšně od ruky. Jen se tím nenechte ukolébat od dalších a dalších dnů a týdnů. Když je člověk na vrcholu, pak už může směřovat jen dolů...

LEV

Nikdo nemůže člověka tak rozčítit jako lidská hloupost. Bohužel se o tom v příštích dnech přesvědčíte hned několikrát.

PANNA

Když je rodina v pořádku a v harmonii, všechno ostatní je podružné. Ano, přesně to bude váš případ. Tak si to užijte!

VÁHY

Už jste se těšili z pěkného počasí, a místo procházek probouzející se přírodou budete nuceni ulehnout do postele. Naštěstí jen na pár dní...

ŠTÍR

To, na co jste se nejvíce těšili, nevyjde. Zato se podaří něco, o čem jste si mysleli, že je to jen neuskutečnitelný sen. To jde, ne...?

STŘelec

V partnerském vztahu to nebudete mít lehké. Obrňte se trpělivostí a přistupte na kompromisy více, než jste byli kdy zvyklí. Uvidíte, vyplatí se to.

KOZOROH

Dejte si pozor na nepředpokládané ztráty, jež vám hrozí. Být bez klíčů, nebo dokonce bez mobilu či peněženky, to není zrovna snový start do jara.

VODNĚŘ

Nevěřte hoaxům a »fejkům«, co kolují po internetu. Pokud nějakému takovému v blízké době nalítete, bude to mít sakra šeredný dopad na vaši peněženku.

RYBY

S teplejšími dny na vás přichází i typické jarní tělesné choutky. Krotte je, ne každý z vašeho okolí je na ně stoprocentně připraven!

SPZ DUNAJSKÉ STREDY	BORCI	NIČITEL	OZNAČENÍ LETADEL RUMUNSKA	ZAKULACENÉ	SYSTÉM POZNÁNÍ	ZKR. BÝV. KRAJSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU	ČTVRTÝ PÁD GRAMATICKÝ	PRYČ	VARTOVAT	INICIÁLY HERCE VETCHEHO	ZKR. STÁTNÍ ARBITRÁŽE
VELKÁ SHROMÁŽDĚ NÍ LIDI				ODDĚLENÍ TECHNICKÉ KONTROLY			DUMASŮV MUŠKETÝR				
ANGL. HVĚZDA				MOHAMEDŮ V DRUH KUS LEDU			NÁŠ HEREC				
	LIDOVÉ NOVINY INIC. NOSITELKY NC ZA LIT. Z ROKU 1939		ZOBNUTÍ ROZSÁHLÁ EPICKÁ BÁSEŇ							TERPENICKÁ LÁTKA S FALKOVOU VUNÍ	RYTMICKÝ CELEK
???						POSADIT ZKR. MĚSTSKÉ POLICIE					
STUPEŇ					INFARKT MYOKARDU (ZKR.) BIBLICKÁ KRAJINA		BÝVALÁ ZN. LIMONÁDY				
OBILNÍ SKLADIŠTĚ				REPTÁNÍ TYP MEZINAR. OZNAČENÍ NÁKLADNÍCH VAGONŮ				PROUD			
	ZÁČATEK ABECEDY	ČÁST PODSVĚTÍ (RECK. MYTH.)	JUBILEJNÍ CENTRUM (SLOVENSKÝ)			ČÁSTI VOZŮ	ŽÁDNÝ ČLOVĚK (SLOV.) HOVOROVÉ DÍTĚ (US)			ZN. NITU	NÁDOBNA NA TEKUTINY
AUTOMATIC-KÉ NASTAVOVÁNÍ TV STANIC			???								DĚTSKÝ POZDRAV
ZPŮSOB BARVENÍ LÁTKY POMOCÍ VOSKU					SPZ JIHLAVY		ŘADA AMER. GEOGRAF. DRUŽIC			CITOSLOVCE LŮPNUTÍ	ALŠOVY INICIÁLY
ZVUK EL. ZVONKU				NEDOKONČIT MOTÁNÍ							
	STUPEŇ RYCHLOSTI			ČESKÝ BIOLOG				ČÁST VOZŮ			
	CITOSLOVCE KONEJŠENÍ							ČÁST TENISOVÉHO UTKÁNÍ			ASIJSKÝ STÁT
???											VZOR LÁTKY S KOSOČTVERCÍ
					ORGÁN ZRAKU						
					JAKO PODLE					POSTAVA OPERY: BLUD. HOLANĎAN	INIC. BĀSN. NEUMANNA
										LETITÁ ZN. UNIVERSÁLNÍHO ORCHESTRU	
ANGL. NEBO		ZKR. REZNĀ OCEL	ČÁST HORNÍHO SLAVKOVA MEGAVOLT								
BEŽNÝ STAV						SLADIDLŮ VYRÁBĚNÉ Z CUKROVKY					SLOVEN. POLNÍ MÍRA
DRUH KRÍŽOVKY											OŠOBNÍ ZĀJIMENO
											SLEPIČÍ SLABIKA

V tajence se skrývají tři aktivní tenisové hvězdy.

ZVÍŘECÍ CELEBRITA

Nejlepší a nejmilejší posluchač asistentky poslance, předsedkyně OV Kroměříž Marie Pěničkové, je čtyřletá fena německého ovčáka, která již svým jménem je celebritou – jmenuje se totiž Brita.

»Nic nekomentuje, nic nekritizuje, ale je také pravda, že mne velmi často a ráda ignoruje, a to obzvláště v situacích, kdy se mi to nejméně hodí. Například, když spěchám na schůzku,« říká Marie Pěničková a pokračuje: »Brita miluje koupání u nás na »přehradě«, což je taková větší louže u lesa a přes léto, když je teplo, tam s ní ráda chodím, aby se trochu zchladila a taky si zaplavala. Jednou jsem už dost spěchala, protože mě čekaly ještě nějaké pracovní povinnosti, ale Brita jako kdyby to tušila, nechtěla z vody, takže jsem stála na břehu, zkoušela příkazy, úplatky, odchody (vždycky když vidí, že odcházím, tak automaticky jde za mnou). Nezabíralo nic, prostě si užívala mou nervozitu. Schůzku jsem samozřejmě nestihla, takže jsem vymyslela nějakou omluvu, říkat, že mi pes odmítal vylézt z vody se mi úplně nechtělo.«

Zajímavé je, že Brita do Maruščiny rodiny původně vůbec nechtěla. Pochází z vrhu devíti štěňat, a když si ji byla rodina Pěničků v chovatele vybrat, Brita jako jediná se před nimi schovávala, nechtěla s nimi nic mít. I když se ostatní štěňata nabízela a dotírala, a to nejvíc na Maruščiny neteře, aby si nevybírali Britu, projevila se vrozená vlastnost Pěničků – prosadit se a překonávat překážky – a oproti všem chovatelským zásadám si domů odnesli štěně, které k nim vlastně vůbec nechtělo.

Brita dnes již nelutuje, je to venkovní pes, o kterého je s láskou postaráno. Má velkou a zateplenou boudu, dostatek volného prostoru, vlastní koberec na relaxaci a hlavně spoustu zábavy a lásky od své paničky. »Asi každý, kdo má nějakého domácího mazlíčka, vám řekne, že těch veselých zážitků je prostě hodně. Je to spousta drobností, které vás rozesmějí. Jednou mi Brita utekla, a to za celou smečkou pejsků... a oni, ovšem na rozdíl od Brity, své paničky poslechl na slovo a na povel si sedli a čekali, zatímco ta moje příšera si chtěla hrát, na moje pokyny nereagovala, obíhala okolo poslušných pejsků, kteří čekali na své pány, a strkala do nich čumákem, aby je zvedla na nohy, aby si s ní hráli. To je přesně její povaha: milá a hravá.«

Brita je velmi inteligentní, naučila se plnit veliké množství pokynů, ale trochu horší to je s její morálkou, poslouchá výborně, ale jen když chce nebo když je správně motivována. Při její velmi přátelské a jemné povaze to zatím není na obtíž, i když je to velký a silný pes. S věkem se její povaha ale uklidňuje a poslouchá lépe.

Brita se ve smečce neprosazuje, ale velmi ráda se aktivně zapojuje do jakékoliv společné aktivity. Dlouhé procházky jsou samozřejmostí, v létě miluje plavání, které jí panička ráda a často dopřává. V jídle není vůbec vybíravá, sní úplně všechno a ráda, někdy to vypadá, že nejí, ale že jído vysává, proto ji někdy přezdívali »vysavač«. K ostatním psům je velmi přátelská a často si s nimi chce hrát, a když nereagují, je ochotna je ke hře velmi vytrvale přemlouvat. Její nejoblíbenější hračka je gumový tepsalík, kterého neustále přenášá.

Souhra mezi ní a paničkou je dokonalá. Jak Maruška cvičí Britu k poslušnosti, tak i Brita převěďčuje Marušku. »Myslím, že Brita je nadšená z toho, jak si mě cvičila... kupodivu miluje ovoce, takže je zážitek, když mě v létě v podstatě dovleče pod třešni, sedne si a čeká, jak budu thát třešně a krmit ji.« Prostě celebrita. **Helena GROFOVÁ**

Plzeňská šatna: pokusíme se to zamotat

Čtvrtěční výhrou v Brně hokejisté Plzně odvrátili konec sezony a jsou odhodláni udělat dnes (17.20) před vlastními fanoušky další krok, který by je přiblížil obratu v semifinálové sérii. V play off české extraligy ještě žádný tým nedokázal otočit sérii hranou na čtyři vítězství ze stavu 0:3, Západočeši však věří, že se jim podaří tuto bilanci změnit.

»Myslím, že to bude opět podobné utkání jako ta předešlá. Bude to vyrovnané. Kometě chybí jeden krok do finále, naše situace je v tuto chvíli o něco lehčí, ale pořád je to 3:1 na zápasy,« řekl asistent trenéra Škody Ladislav Čihák a dodal bojovně: »Doma odevzdáme maximum, abychom se ještě v pondělí vrátili do Brna.«

Domácí recept

Západočeši ve čtvrtém duelu semifinále ukončili sérii třinácti výher Komety v play off. Dnes se budou snažit navázat na výsledek z 21. listopadu, kdy doma Brno porazili. Další tři vzájemná utkání v sezoně vyhráli na domácím ledu úřadující mistři.

»Těšíme se na dnešní zápas.

Naposledy jsme do toho dali všechno a vyšlo to. Všechny čtyři zápasy byly, myslím, velmi vyrovnané, všechno to může dopadnout všelijak. Pokusíme se to ještě trochu zamotat,« řekl za plzeňskou šatnu útočník Miroslav Preisinger.

Brněnské sebevědomí

Kometa chce naopak udělat vše pro to, aby se pozitivně v Brně již nehrálo. »Pro nás se nic nemění. Na utkání se zase připravíme, bilance v play off na venkovních hřištích máme výborně, to by nám mělo i dodat sebevědomí,« poukázal asistent trenéra Kamil Pokorný na fakt, že Kometa na klužištích soupeřů vyhrála sedmkrát za sebou. »Souhlasím

s tím, že to bude zase vyrovnaný zápas. Věřím ale, že to rozdělíme a ukončíme už v Plzni.«

Jeden krok

V klidu je i útočník Hynek Zohorna, se šesti góly nejlepší střelec Brna a zároveň nejproduktivnější hráč týmu ve vyřazovací části. »Nic se neděje, nejsme z toho nějak vykolajeni. Vůbec ne. Máme další zápas před sebou, je to 3:1 a nám pořád chybí jen jeden krok k postupu. Musíme tohle hned hodit za hlavu. Je to play off, série budou vyrovnané, to jsem říkal už před touto.« (red)

Semifinále play off: Páté utkání série mezi Hradcem Králové a Třincem skončilo po redakční uzávěrce.

Baráž o extraligu – 5. kolo: Kladno - Jihlava 3:1 (1:0, 0:1, 2:0). Utkání Karlovy Vary - Litvínov skončilo po redakční uzávěrce.

Dá se očekávat, že dnes bude tát v Plzni mezi mantinely led.

FOTO – ČTK/Václav ŠÁLEK

• HITY • HITY • HITY • HITY • HITY • HITY • HITY • HITY •

Hokejisté Nashvillu získali poprvé v historii Prezidentovu trofej pro nejlepší tým základní části NHL. Prvenství si zajistili díky výhře na ledě Washingtonu 4:3. Predators mají z 81 utkání 115 bodů. Následuje Winnipeg, který nasbíral rovněž z 81 zápasů 112 bodů. Prezidentova trofej se uděluje od roku 1986 a po jejím získu se podařilo týmům vyhrát i Stanleyův pohár jen osmkrát. Naposledy se to povedlo v roce 2013 Chicagu.

Útočník Jakub Voráček zařídil v NHL gólem z 55. minuty výhru Philadelphiae 4:3 nad Carolinou a přiblížil tým k účasti v play off. Flyers drží druhou divokou kartu a mají čtyřbodový náskok před Floridou, která udolala Boston 3:2 a uchovala si ještě teoretickou šanci. New Jersey si zajistilo postup do vyřazovací části vítězstvím 2:1 nad Torontem, ke kterému přispěl gólem Pavel Zacha. **NHL: NY Islanders - NY Rangers 2:1, Washington - Nashville 3:4, Columbus - Pittsburgh 4:5 v prodl., Winnipeg - Calgary 2:1, Edmonton - Vegas 4:3, Detroit - Montreal 3:4, San Jose - Colorado 4:2, Vancouver - Arizona 4:3 v prodl., Los Angeles - Minnesota 5:4 v prodl.**

Obránce Filip Hronek z Grand Rapids byl v nižší zámořské soutěži AHL vyhrán do All Star týmu nováčků. Dvacetiletý odchovanec Hradce Králové strávil na farmě Detroitu celou sezonu

a v 62 zápasech nasbíral devět branek a 24 asistencí. Za Grand Rapids nastoupil Hronek už na konci minulého sezony po příchodu ze Saginawu z juniorské OHL a získal s ním Calderův pohár. V základní části stihl 10 utkání, v nichž zaznamenal gól a asistenci. V play off dostal příležitost jen ve dvou zápasech.

Slovák Marián Gáborík podstoupil operaci vyhrážel meziobratlové ploténky a čeká ho zhruba dvouměsíční pauza. Šestatřicetiletý útočník Ottawy tak určitě neposílí slovenskou reprezentaci na květnovém mistrovství světa v Dánku. Gáborík zmeškal v NHL kvůli problémům se zády poslední sedm zápasů Senators a po vyšetření u specialisty v Los Angeles se rozhodl pro okamžitý chirurgický zákrok. K tréninku by se mohl vrátit za osm týdnů.

Hokejisté SC Csíkszereda s českým trenérem Leem Gudasem a útočníkem Radimem Valchařem získali titul v rumunské lize. V šestém finálovém utkání vyhráli na ledě obhájce triumfu Brašova 4:3 v prodloužení a ovládli sérii 4:2 na zápasy. Csíkszereda působí také v soutěži Erste Liga (bývalá MOL Liga), kterou hrají i celky z Maďarska a Rakouska. V té vypadl čerstvý rumunský mistr v semifinále. Soutěž vyhrál na konci března MAC Budapest.

Kdo si počká, ten se dočká

Po téměř osmi měsících od premiéry se dočkal vítkovický brankář Patrik Bartošák druhé zápasové šance v dresu české hokejové reprezentace a mohl si vychutnat první vítězství. Pěťadvacetiletá trojka z únorových olympijských her v Pchjongčchangu přispěla v duelu Euro Hockey Challenge v Příbrami 17 úspěšnými zákroky k výhře nad Švýcarskem 4:1.

• Jak jste si užil výhru?

Celý zápas jsme vedli, a to se pak chytá člověku dobře. Užil jsem si to a jsem rád, že po tak dlouhé době, co jsem se vrátil v národáku do branky, to dopadlo vítězně.

• V první třetině za bezbrankového stavu jste tým podržel několika klíčovými zákroky...

Já tam od toho jsem, to je moje práce, abych v důležitých chvílích tým podržel. Já to neberu jako nic extra, ale jako rutinní zákrok, který je součástí mé práce.

• Inkasoval jste jednou, a to za stavu 3:0...

Myslím si, že jsem to tam měl dobře pokryté, ale

když vypálil (Damien Riat), tak jsem trochu nesmyslně zatáhnul vyrážedku víc k tělu a prošlo mi to tam kolem. Trošku mě to mrzí, protože by to mohla být taková sladká tečka s nulou. Důležité je vítězství, jestli člověk dostane jeden gól nebo žádný, to neřeším.

• Ten gól padnul ve 45. minutě. Mysleli jste v té době na čisté konto?

V té době ještě vůbec. Na nulu myslím vždycky tak deset patnáct sekund před koncem. Když na to člověk myslí, nebo aspoň mně se to tak stává, tak během minuty dostanu gól. Spíš myslím na to, abych dal šanci klukům vyhrát.

• Cítil jste zápasovou pauzu, naposled jste chytl 18. března?

Nepříjemná ani nebyla ta pauza, ale ten pocit, že jsme vytekli tak brzo (Vítkovice vypadly ve čtvrtfinále extraligy s Kometou Brno 0:4 na zápasy). Myslel jsem si, že máme lepší tým, než co jsme převedli ve čtvrtfinále. Byl nějaký čas na trénování a doplňování detailů, na které nebyl čas během play off. Doufám, že to bylo vidět. (stu, zr)

FOTO – ČTK/Pavel ŘEPA

Dvě vítězství »vykoupili« čtyři odpadlíci

Útočník David Kaše ze švédské Mory doplní aktuálně nominaci českých hokejistů v přípravě na květnové mistrovství světa v Dánku. K týmu se jednadvacetiletý odchovanec Kadaně připojí v pondělí na dalším srazu v Praze. Zařadí se také obránce Michal Jordán z Chabarovsku, který je ve výběru už od první nominace. Trenéru Josefu Jandačovi nadělala v prvních dvou duelech Euro Hockey Challenge proti Švýcarsku (5:2, 4:1) problémy

zranění hned čtyř obránců.

»Obavy mám především o Mozičku.

Dostal ránu koleno na koleno. Nechal nohu v souboji, nevypadá to moc dobře. Nejsm u něj úplně optimistický. Nevypadá to na krátko. Galvas dostal ránu do obličeje. Podrobil se drobnému stomatochirurgickému zákroku, ale oteřes mozkou ani jiný závažný následek tvrdého střetu vyšetření neprokázalo.

Vitásek má zdravotní problémy v kyčli. U Adama

Poláška uvidíme, těžko říct. U Galvasa jsme domluvení, že mi dá vědět,« uvedl Josef Jandač, který věří, že by celé

trio mohlo být na dalším srazu už v pondělí či v dalších dnech fit.

Absence by mu totiž naděla-

ly potíže se složením obrany na duely Euro Hockey Challenge ve Francii, které sehrají Češi v pátek v Amiens

a v sobotu v Cergy. »Čtyři beky máme out z první akce. Věřím, že se někteří dají dohromady. Budeme čekat na vývoj semifinále (extraligy), máme tam ve hře ještě nějaké hráče, ale zase už ne tolik. A ani v zahraničí.«

Pro brankářskou jedničku z únorových olympijských her v Pchjongčchangu Pavla Francouze skončila klubová sezona po vyřazení Čeljabinskou v semifinále KHL s Kazaně. »Spojím se s ním a domluví, ale určitě mu dám nějaké volno,« doplnil Jandač k Francouzovu zapojení do týmu.

Další posily budou stavitelé národního týmu hledat v zámoří, kde zítra skončí základní část NHL a o týden později nižší AHL. »Představy máme, ale uvidíme. Počkáme si na výstupní prohlídky. Kluky nakontaktované máme. (Generální manažer) Jirka Fischer to má na starost. Oslovili jsme kluky, kteří jsou mimo play off. Někteří půjdou na farmu,« upřesnil ještě hlavní kouč. (red)

Hlavní kouč české hokejové reprezentace Josef Jandač má na začátku přípravy na MS problémy hlavně s obránci.

FOTO - archiv

AKTUÁLNÍ NOMINACE NA PŘÍPRAVU PŘED MS V DÁNSKU

Brankáři: Patrik Bartošák (Vítkovice), Dominik Furch (Omsk/KHL).
Obránci: Marek Hrbas, Lukáš Klok (oba Vítkovice), Jakub Galvas (Olomouc), Tomáš Pavelka (Sparta Praha), Filip Pyrochta (Liberec), Michal Jordán (Chabarovsk/KHL), Vojtěch Moziček (Podolsk/KHL), Adam Polášek (Soči/KHL), Ondřej Vitásek (Chanty-Mansijsk/KHL).
Útočníci: Martin Kaut, David Tomásek (oba Pardubice), Michal Birner, Roman Červenka (oba Fribourg-Gottéron/Svč.), Andrej Nestršil, Robin Hanzl (oba Nižněkamsk/KHL), Jan Ordoš (Liberec), Jakub Orsava (Mladá Boleslav), Michal Řepík (Sparta Praha), David Štátný (Zlín), Roman Horák (Podolsk/KHL), David Kaše (Mora/Svéd.), Robert Kousal (Davos/Svč.), Adam Musil (San Antonio/AHL), Matěj Stránský (Čerepovec/KHL).

DOMÁCÍ ODVETA

Čeští házenkáři v prvním ze dvou přípravých zápasů s Polskem vyhráli na soupeřově půdě v Katovicích 25:21. Reprezentanti navázali na povedené vystoupení na lednovém evropském šampionátu a až na úvod a úplný konec utkání většinu času dominovali. Polsko porazili ještě po devíti zápasech. Odveta se hraje dnes v Zubří. zápasy s Polskem jsou pro reprezentaci poslední prověrku před červnovým play off kvalifikace o postup na mistrovství světa proti Rusku.

BĚŽECKÝ SVÁTEK

Elitní české vytrvalce Evu Vrabcovou Nývltovou i Jiřího Homoláče dva týdny do mistrovství světa čeká další půlmaratonský start. Vrabcová Nývltová si chce dnes (10.00) v Praze spravit chuť po nevydařeném vystoupení ve Valencii. Homoláč plánuje útok na osobní rekord. Věří, že mu k času pod 63 minut pomůže spolupráce s dalšími Evropany. Na startu nebude Keňanka Joyciline Jekposgeiová, která loni v Praze zaběhla světový rekord 1:04:52 a na podzim ho ještě o sekundu vylepšila.

TŘETÍ VÝHRA

Kristýnu Plíškovou nezastavila na turnaji v Charlestonu ani šestnáctá nasazená Ruska Jelena Vesninová. Česká tenistka zvítězila 6:3, 1:6, 6:2 a postoupila do čtvrtfinále, kde se utká s turnajovou osmičkou Anastasijí Sevastovou z Lotyšska. Šestadvacetiletá sestra Karolína Plíšková vyřadila na charlestonské zelené antuce v obou předchozích kolech české soupeřky. Nejprve zvítězila nad Kateřinou Siniakovou, pak ve třech setech porazila druhou nasazenou Petru Kvitovou.

ZIMNÍ KRÁLOVNA

Norská běžkyně na lyžích Marit Björgenová ukončila v 38 letech kariéru, během níž získala mimo jiné rekordních 15 olympijských medailí a vyhrála 114 závodů Světového poháru. Björgenová získala v únoru na hrách v Pchjongčchangu dvě zlaté, jednu stříbrnou a dvě bronzové medaile. S osmi olympijskými triumfy a celkem patnácti cennými kovy se stala neúspěšnější účastnicí zimních olympijských her v historii.

VYHRÁLI JSTE?

☐ ŠTASTNÝCH 10 (5. 4. večer): 3 - 6 - 8 - 12 - 15 - 19 - 22 - 28 - 29 - 34 - 36 - 40 - 43 - 47 - 48 - 61 - 62 - 70 - 74 - 80.
Šance milion: 211 413. **Královské číslo:** 74.
☐ ŠTASTNÝCH 10 (6. 4. poledne): 1 - 8 - 11 - 22 - 31 - 36 - 39 - 41 - 45 - 46 - 57 - 58 - 67 - 68 - 70 - 71 - 72 - 73 - 76 - 77.
Šance milion: 193 162. **Královské číslo:** 77. (Bez záruky)

Klokan Hašek burcuje: Nejsou ve formě

Víkendové 23. kolo první fotbalové ligy se odehraje ve znamení návratu tří největších favoritů na vítěznou vlnu. Vedoucí Plzeň vyhrála jediný z posledních šesti zápasů nejvyšší soutěže, přesto má v čele tabulky desetibodový náskok, který chce po zítřejším utkání na půdě Bohemians 1905 minimálně udržet. Mistrovská Slavia bude po dvou duelech bez vítězství hájit druhé místo v Brně a až šestá Sparta touží po pěti remízách v malém pražské derby s Duklou konečně naplno bodovat.

Plzeň vyhrála jedině z posledních šesti kol poprvé od roku 2010 a po podzimní jízdě prožívá krizi. Před týdnem Viktorie doma podlehla Mladé Boleslavi 1:2 a ve středu v dohrávce na půdě poslední Ostravy remizovala 0:0. Díky klopýtání Slavie však mají západočeši stále pohodlný náskok.

Plzeňští to nebudou mít ve vršovickém stánku Klokanů vůbec jednoduché. »Bohemka hraje velmi disciplinovaně a i na základě toho se pohybuje v první polovině tabulky, což tak často nebývalo. Pro Bohemku je to momentálně úspěšná sezona. Víme, že hlavně v domácím prostředí jsou velice silní. My venku také

moc gólů nedostáváme, takže uvidíme, jak se ten zápas bude vyvíjet,« reagoval »opatrně« plzeňský trenér Pavel Vrba.

Jeho protějšek na lavičce Bohemians Martin Hašek je podle své reakce optimistou. »Plzeň na jaře jednoznačně zůstává za očekáváním, šest bodů z šesti kol je málo. S takovou bilancí by nebyl spokojen žádný tým, neboť v rámci celé sezony by to vyšlo na 30 bodů, což bývá bodový zisk týmů hrajících o záchranu. Nejsou ve formě a aktuálně mají špatné období. My naopak všechny tři domácí zápasy na jaře vyhráli. Pokud se nám podaří předvést takový výkon jako v předešlých domácích zápa-

sech, bude to mít Plzeň s námi těžké.«

Brněnská »šance«

Slavia mohla před týdnem dostat Viktorii pod větší tlak, jenže doma senzačně prohrála se Zlínem 1:2 a z posledních dvou zápasů získala jen bod. »Musíme se zaměřit na to, že jsme v posledních zápasech dostali gól do 15. minuty. Chceme získat ztracené body a zpět pohodu, kterou jsme předtím měli,« uvedl jasně kouč Slavie Jindřich Trpišovský.

Slávistická šatna bojuje ale s nemocemi. Několik hráčů včetně realizačního týmu je na antibioticích. Je otázkou, zda to brněnskému hřišti dokážou využít. Trenér Roman Pivarník se tím ale nezabývá. »Čeká nás jeden z nejsilnějších soupeřů v lize, který udělá maximum, aby napravil domácí prohru se Zlínem. Slavia hraje poměrně jednoduchý, silový, nátlakový fotbal. Musíme být pozorní, připravujeme se na hodně dlouhých balonů za obranu a centrů do šestnáctky. Na druhou stranu se dá očekávat otevřenější hra. Bude na nás, zda dokážeme být aktivní a využijeme volné prostory k útočení.«

Program 23. kola HET ligy otevře dnes duel Brno – Slavia s netradičním výkopem ve 13 hodin. Slávisté mají co napravovat. Poslední domácí prohru se Zlínem šokovala celou první ligu.

FOTO – ČTK/Kateřina ŠULOVÁ

Los 23. KOLA

DNES: 13.00 Brno - Slavia (ČT sport), 15.00 Sparta - Dukla (ČT sport), 17.00 Mladá Boleslav - Jablonec, Zlín - Ostrava, Olomouc - Jihlava, 18.00 Liberec - Teplice (O2 TV sport). ZÍTRA: 16.00 Karviná - Slovácko, 18.00 Bohemians 1905 - Plzeň (O2 TV sport).

Jiří Veselý (na snímku) splnil roli favorita a získal první bod českých tenistů v utkání druhé divize Davisova poháru proti Izraeli. V úvodní dvouhře na antuce v porubské hale v Ostravě domácí jednička vyprovodila Edana Lešema hladce 6:0 a 6:1. Druhý bod přidal Adam Pavlásek, který porazil bývalého třicátého hráče světa Dudi Selu ve třech setech 3:6, 6:3 a 6:1. Čeští tenisté, kteří tak vedou po prvním hracím dnu 2:0, potřebují vyhrát, aby postoupili do zářijové baráže o návrat mezi elitu. Zápasy nižší evropsko-africké zóny se hrají nově pouze dva dny a každé utkání jen na dva vítězné sety. Proto dnešní čtyřhra začne už v poledne. Pak budou následovat zbylé dvě dvouhry.

FOTO – ČTK/Jaroslav OŽANA

PRAVOU I LEVOU NOHOU

Ocenění pro nejlepšího hráče měsíce března v první fotbalové lize získal útočník Matěj Pulkrab, který v pěti zápasech nastřílel sedm branek. Mezi trenéry zvítězil v novinářské anketě po jarní šestizápasové sérii Jablonce bez ztráty bodu Petr Rada.

Dvacetiletý Pulkrab zatím skóroval v každém utkání, ke kterému na jaře nastoupil, což se dosud v historii samostatné soutěže nikomu nepodařilo. Rada se vrátil do Jablonce v zimní přestávce a severočeský celek zatím jako jediný na jaře ještě neztratil ani bod. Šestizápasovou vítěznou sérii vyrovnal Jablonec klubový rekord. Postupně si poradil s Teplicemi, Duklou, Zlínem, Ostravou, Jihlavou i Bohemians 1905 a může pomýšlet na evropské poháry.

Slovenský brankář Martin Dúbravka by rád přestoupil ze Sparty do Newcastleu, kde je od února na hostování do konce sezony. Anglický klub má na devětadvacetiletého fotbalistu opci. Kdyby ji v létě uplatnil, vyneslo by to letenské-

mu celku podle britských médií 4,2 milionu eur (asi 121 milionů korun). Dúbravka se hned po příchodu do Newcastleu uvedl čistým kontem při výhře 1:0 nad Manchesterem United a gól nedostal ani ve dvou posledních zápasech se Southamptonem (3:0) a Huddersfieldem (1:0). Přispěl také k remíze 2:2 v Bournemouthu a jedinou prohru utrpěl proti Liverpoolu (0:2).

České fotbalistky čeká dnes (16.15) zřejmě klíčové utkání kvalifikace o mistrovství světa. V Německu se střetnou s lídrem skupiny, na kterého ztrácejí dva body stejně jako Island, který ale má zápas k dobru. Pokud chtějí světenky Karla Rady zůstat v reálném boji o první dvě místa, potřebují v Halle bodovat. České hráčky mohou jít do utkání s osminásobnými mistry Evropy a dvojnásobnými světovými šampionkami sebevědomě. Na podzim s nimi v Ústí nad Labem prohrály jen 0:1 po smolném vlastním gólu, jinak byly favoritkám vyrovnaným soupeřem.

sport

DNES: 08.10 Cyklotoulky 08.20 Sokolský zpravodaj 08.30 Klasické lyžování: Reistadlopet. PP 09.50 Běh: Sportisimo 1/2Maraton Praha. PP 11.20 Klasické lyžování: Reistadlopet. PP 12.00 Čtyřka sport 12.20 Magazin LM UEFA 12.50 Fotbal: HET liga Brno – Slavia, Sparta – Dukla. PP 17.00 Hokej: ELH play off Plzeň - Brno. PP 21.00 Golf: Masters 2018. PP ZÍTRA: 07.50 Panorama 08.25 Cyklotoulky 08.35 BasketManie 09.45 Můj fotbal 10.05 Fotbal: FNL Pardubice - Opava. PP 12.15 Cyklistika: Paříž - Roubaix 2018. PP 18.00 Hokej: Generali play off Tipsport extraligy. PP 21.20 Golf: Masters 2018. PP 01.00 Branky, body, vteřiny

Úvodních devadesát minut pro domácí

Fotbalisté Arsenalu v úvodním čtvrtfinále Evropské ligy v Londýně porazili CSKA Moskva 4:1. Poprvé v tomto ročníku soutěže nastoupil za »Kanonýry« český brankář Petr Čech. Mezi nejlepší čtyřku EL nakročilo i Atlético Madrid, které doma zdolalo přemožitele Plzně z osmifinále Sporting Lisabon 2:0. Odvety se hrají za týden.

Čech vyléčil zranění třísel, kvůli němuž vynechal sobotní zápas anglické ligy se Stoke. Naopak brankářskou jedničku pro Evropskou ligu Ospinu vyřadily ze sestavy problémy s kotníkem.

Arsenal v deváté minutě poslal do vedení Ramsey, ruský tým však brzy srovnal, když se Golovin krásně trefil z přímého kopu.

Česká píšťalka

Český rozhodčí Královec pak za diskutabilní souboj Ščennikova s Ōzilem nařídil pro domácí penaltu a tu ve 23. minutě proměnil Lacazette. O chvíli později zvýšil povedenou patičkou Ramsey a ještě před pauzou po další Ōzilově přihrávce skóroval podruhé také Lacazette.

Svěřenci Arséna Wengera měli převahu i po změně stran, ale několik slibných šancí

nevyužili. Ramseyu radost z hattricku překazila tyč. Čech příliš práce neměl, ale dobře zasáhl proti střele Dzagoeva.

Atlético začalo skvěle a už po 22 vteřinách opanil lisabonského soupeře bleskovou brankou Koke. Pět minut před pau-

zou přidal pojistku Griezmann. Madridský tým doma vyhrál devátý soutěžní zápas po sobě a navíc už 828 minut

na stadionu Wanda Metropolitano neinkasoval. Sporting se ani na 13. pokus nedočkal premiérového pohárového vítězství ve Španělsku.

Slepené góly

Lazio v Římě zdolalo Salcburk 4:2 a připravilo rakouskému mistrovi první porážku po 35 soutěžních utkáních. Na Luličovu úvodní trefu z osmé minuty dokázal odpovědět z penalty Berisha. Na začátku druhého poločasu Lazio vrátil vedení patičkou Parolo. V dramatickém závěru sice podruhé vyrovnal Minamino, ale náhradník Anderson s Immobilem dvěma góly mezi 74. a 76. minutou rozhodli o triumfu domácích.

Na úvod čtvrtfinále doma uspělo i Lipsko, které zdolalo Marseille 1:0 Wernerovou brankou z nastavení prvního poločasu. Chvilí předtím hostující Sarr trefil břevno. Německé mužstvo protáhlo šňůru bez porážky na sedm soutěžních duelů. (Z)

Brankář Petr Čech si konečně zachytil také pohárově.

FOTO – archiv

ÚVODNÍ ZÁPASY ČTVRTFINÁLE EL

- Arsenal FC - CSKA Moskva 4:1. Branky: 9. a 28. Ramsey, 23. z pen. a 35. Lacazette - 15. Golovin. Poločas: 4:1. Rozhodčí: Královec (ČR).
- Atlético Madrid - Sporting Lisabon 2:0. Branky: 1. Koke, 40. Griezmann. Poločas: 2:0. Rozhodčí: Karasev (Rus.).
- Lazio Řím - Red Bull Salcburk 4:2. Branky: 8. Lulič, 49. Parolo, 74. Anderson, 76. Immobile - 30. Berisha z pen., 71. Minamino. Poločas: 1:1. Rozhodčí: Hategan (Rum.).
- RB Lipsko - Olympique Marseille 1:0. Branka: 45.+1 Werner. Poločas: 1:0. Rozhodčí: Undiano Mallenco (Šp.).